

**A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁR ÉS INFORMÁCIÓS KÖZPONTJÁNAK
2015. ÉVI BESZÁMOLÓ JELENTÉSE**

BUDAPEST

2016

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA
ÉVI JELENTÉSE

36.

Összeállította: Gaálné Kalydy Dóra és Vas Viktória

Fotók: Láng Klára, Bilicsi Erika, www.mta.hu

ISSN 2063-5443

DOI: 10.14755/MTAKIK.JEL.2015

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	3
1. Vezetői összefoglaló	5
2. Igazgatás	7
2.1 Szervezet, szervezeti változás, organogram	7
2.2 Munkatársak	10
2.3 Belső ellenőrzés.....	15
3. Gyűjteményszervezés	17
3.1 Állományalakítás.....	18
3.1.1 Könyvek.....	21
3.1.2 Folyóiratok.....	23
3.1.3 Elektronikus tartalmak.....	25
3.1.4 Különgyűjtemények gyarapítása	26
3.2 Feldolgozás	29
3.2.1 Könyvek és folyóiratok feldolgozása.....	30
3.2.2 Repozitóriumi tételek feldolgozása	31
3.2.3 Retrospektív konverzió	32
3.2.4 Elektronikus tartalmak meta-adat szerkesztése.....	35
4. Olvasószolgálat és tájékoztatás	36
4.1 Olvasóforgalom, kölcsönzés	37
4.2 Tájékoztatás	39
4.2.1 Használoképzés, oktatás	40
4.3 Könyvtárközi kölcsönzés	40
4.4 Raktározás, állományellenőrzés	41
4.5 Állományvédelem, kötészet.....	42
4.6 Reprográfiai szolgáltatások.....	43
4.7 Elektronikus tartalomszolgáltatás, informatika	45
4.7.1 Számítógépes referenzszolgáltatás	45

4.7.2 Metalib, SFX	46
4.7.3 REAL	49
4.7.4 Tematikus digitális tartalmak statisztikája	54
4.7.5 Informatika	55
5. Speciális szolgáltatás: tudományelemzés és tudománypolitika	56
6. Országos programok	61
6.1 Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)	61
6.2 Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program	63
7. Akadémiai Levéltár	78
8. Tudományos és szakértői munka	80
8.1 Munkatársak tagsága, testületi tevékenysége	80
8.2 Szakmai programok külföldön	84
8.3 Könyvkiadás	86
8.4 Publikációk	86
8.5 Előadások, prezentációk	101
9. Rendezvények, ismeretterjesztő, népszerűsítő programok	108
9.1 Agora-programok	108
9.2 Kiállítások	114
9.3 Egyéb rendezvények	116
9.4 Vendégek, látogatók	121
9.5 Dokumentumok kölcsönzése kiállításokhoz	125
9.6 Sajtóvisszhang, PR	127
10. Pályázatok, támogatások	129
10.1 Hazai pályázatok	129
10.1.1 Egyéb pályázatok	132
10.2 Európai Unió pályázatok	132
10.3 Bevételek	134
11. Gazdálkodás	135

1. Vezetői összefoglaló

Dr. Téglási Ágnes általános főigazgató-helyettes asszony 2015. december 31-én, kilenc év sikeres irányítás után nyugdíjba vonult, utóda Gaálné Kalydy Dóra 2015. november 1-jén lépett be az MTA Könyvtár és Információs Központba.

2015-ben új Szervezeti és Működési Szabályzat készült, amely az év közbeni szervezeti változásokat, átalakulásokat tükrözi. Az új SZMSZ-t 2015. október 7-én megküldtük Lovász László elnök úrnak jóváhagyásra. 2015-ben szintén új Gyűjtőköri Szabályzat készült, amit az EMMI Kultúráért Felelős Államtitkárság Közgyűjteményi Főosztály részére küldtünk meg.

A Magyar Tudományos Művek Tára működését 2015 júliusától a módosított Akadémia törvény szabályozza. Az MTMT fejlesztésének egy szakasza lezárult, a TÁMOP projekt hivatalos zárására augusztus 26-án került sor.

Az EISZ Titkárság 4 fővel önálló osztályként működik 2015. október 1-től. Az MTA elnöke programtanácsot hozott létre az EISZ stratégiai szintű irányítására, első ülésük október elején volt, majd november 13-án ült össze a tanács és döntött az adatbázisok állami támogatásának arányáról.

2015. október 29-én szakfelügyeleti vizsgálat volt a Levéltárban, a vizsgálat megállapította, hogy az Akadémiai Levéltár szakmai feladatát maximálisan ellátja.

2015. december 15-én az Emberi Erőforrások Minisztériuma Közgyűjteményi Főosztálya megbízásából dr. Virágos Márta szakfelügyeleti helyszíni szemlét tartott az MTA KIK-ben. A szakértő megállapította, hogy az MTA KIK szakmai feladatait ellátja és sikeresen alkalmazkodik a XXI. század kihívásaihoz.

A könyvtár repozitóriuma folyamatosan gyarapodik, köszönhetően az Akadémia Infrastruktúra pályázatának is. Új gyűjteményrészszel bővült, a REAL-MS-sel, mely kéziratok digitalizált példányait tartalmazza.

Az év végén bevezetésre került a Primo metakereső, mely lehetővé teszi nyomtatott és digitális tartalmainkban, illetve a könyvtár által előfizetett online tartalomban való egyidejű keresést.

Stratégiai céljaink megvalósításában előre tudtunk lépni, az Akadémiai folyóiratok többsége már digitálisan is elérhető a REAL gyűjteményben, illetve állományunk 80%-a kereshető az elektronikus katalógusunkban. Az Infrastruktúra

pályázatokban vállaltak teljesítésében a könyvtár dolgozóinak nagy része jelentősen közreműködött.

Az Akadémiai Levéltár, a Kézirattár, és a Keleti Gyűjtemény munkatársai részt vállaltak a *150 éves az Akadémia palotája* kiállítás előkészítésében, dokumentumok, fotók válogatásával, rendelkezésre bocsátásával.

Két nemzetközi konferenciát rendezet 2015-ben a KIK:

2015. szeptember 2–4. között Budapesten került sor az [International Group of Ex Libris Users](#) szervezetének 10. jubileumi konferenciájára.

2015 októberében a Pasteur4OA EU pályázat részeként az open access bevezetéséről, elterjesztéséről tartottak szakmai tanácskozást a program résztvevői.

A Koninklijke Brill NV és az MTA Könyvtár és Információs Központ közös kiadásában 2015 novemberében megjelent a Keleti Gyűjtemény arab kéziratainak katalógusa: *Catalogue of the Arabic Manuscripts in the Library of the Hungarian Academy of Sciences. By Kinga Dévényi with Munif Abdul-Fattah and Katalin Fiedler. Budapest–Leiden, 2015. xviii, 554 p., ill.*

Az év folyamán több kollégánk is rangos elismerésben részesült: Magyar Érdemrend lovagkeresztje kitüntetésben részesült Mázi Béla történész, a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményének munkatársa; Hay Diana, az Akadémiai Levéltár vezetője Szily Kálmán-díjban, és Seres József osztályvezetőt az MTA főtitkára Főtitkári Elismerésben részesítette.

Téglesi Ágnes főigazgató-helyettes asszony búcsúztatója 2015 decemberében

2. Igazgatás

2.1 Szervezet, szervezeti változás, organogram

Az Akadémia vezetésének megbízásából az MTA Könyvtár és Információs Központ felügyeletét *Vékás Lajos* akadémikus irányításával az **MTA Könyvtári Bizottsága látja el**. A bizottság 2015. október 13-án ülésezett.

A könyvtár vezetői:

Főigazgató: *prof. Monok István*

Főigazgató-helyettes: *dr. Téglási Ágnes (2015. december 31-ig)*

2016. január 1-től a könyvtár új főigazgató-helyettese Gaálné Kalydy Dóra

Informatikai főigazgató-helyettes: *Holl András*

Gazdasági igazgató: *Jakócs Tamás*

A könyvtár szervezeti egységei:

1. Igazgatóság

EISZ Titkárság vezetője: *2015. október 6-ig: dr. Téglási Ágnes*

2015. október 7-től: Holl András

Belső ellenőrzés: *Szeitl Mónika*

2. Gyűjteményszervezési Osztály

vezetője: *2015. február 28-ig: Naszádos Edit*

2015. március 1-től Kőrösi Csilla Júlia

3. Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály

vezetője: *Haffner Rita*

4. Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye

vezetője: *dr. Babus Antal*

5. Keleti Gyűjtemény

vezetője: *dr. Kelecsényi Ágnes*

6. Akadémiai Levéltár

vezetője: *dr. Hay Diana*

7. Szakinformatikai Osztály

vezetője: *Naszados Edit (2015. március 1-től)*

8. Informatikai Üzemeltetési Osztály *(2015. október 7-től)*

2015. október 6-ig: Informatikai Osztály

vezetője: *Holl András*

9. Gazdasági Osztály

vezetője: *Jakócs Tamás*

10. Magyar Tudományos Művek Tára

vezetője: *Seres József*

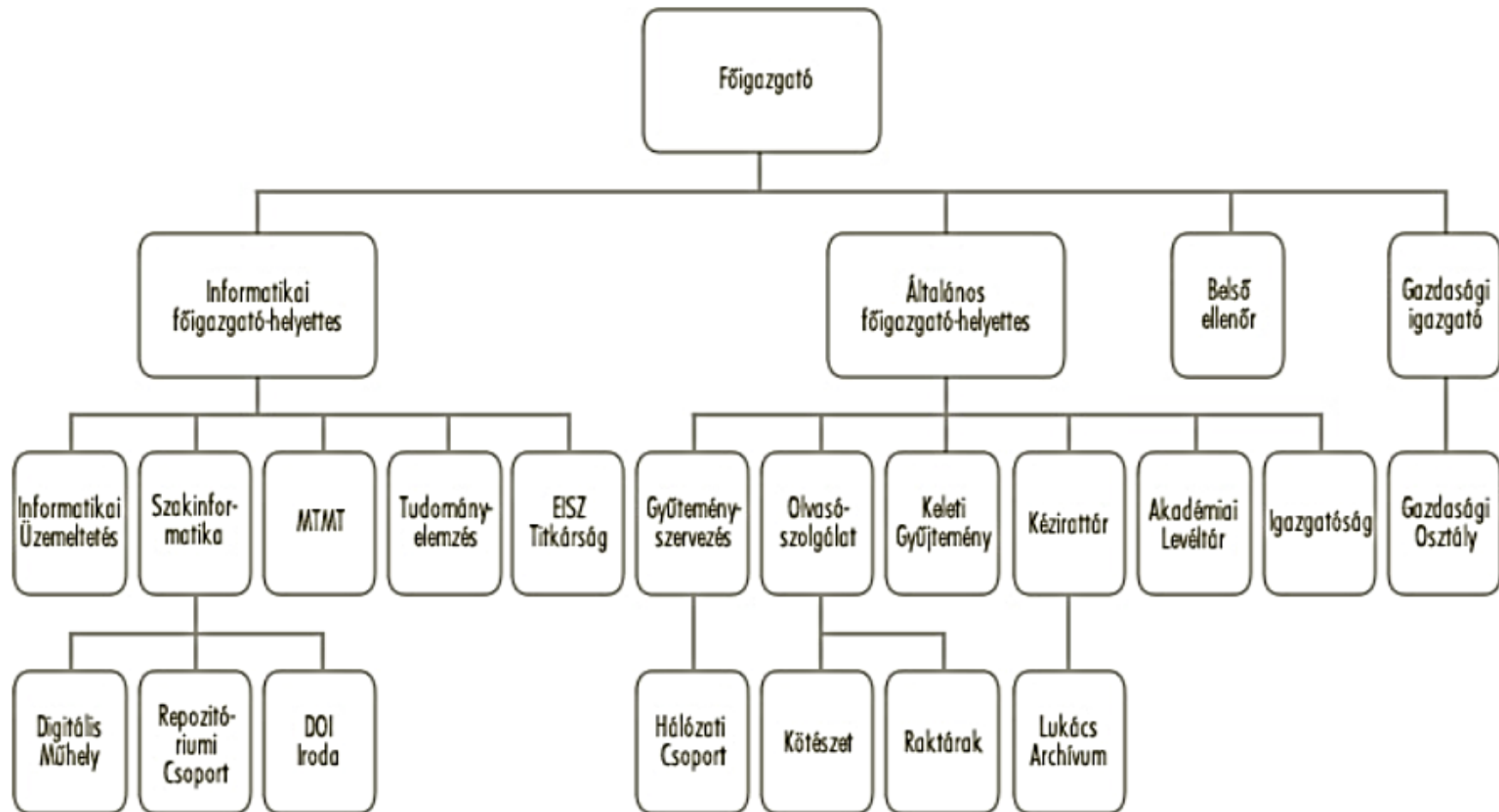
11. Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály

vezetője: *Soós Sándor*

A Közalkalmazotti Tanács elnöke *Tóth Gábor*, a reprezentatív létszámmal bíró szakszervezet vezetője *Láng Klára*.

Organogram

2.2 Munkatársak

2016. január 1-jén Dr. Téglási Ágnes, az MTA KIK általános főigazgató-helyettese nyugdíjba vonult. Utóda Gaálné Kalydy Dóra, akit Prof. Monok István főigazgató az MTA elnökének egyetértésével 2021. január 1-ig bízott meg az általános főigazgató-helyettesi feladatok ellátásával.

2015. március 1-ével megalakult a **Szakinformatikai Osztály**, mely a digitális könyvtár kialakításának informatikai feladatait látja el. Rendszergazdaként működteti az Aleph integrált könyvtári rendszert. A fejlesztési lehetőségek nyomon követésével folyamatosan bővíti, mélyíti tevékenységét. Az SFX és a MetaLib szoftverek segítségével biztosítja az elektronikus tartalmak távoli keresését, jogosultságoktól függően a távoli elérést, valamint különböző keresési módok összekapcsolását. Ellátja az egyes projektek informatikai vonatkozású feladatainak koordinálását, a szolgáltatások (REAL, Magyar Digitális Képkönyvtár, Electronic Book on Demand, stb.) informatikai hátterének biztosítását.

Ugyanekkor létrejött az **Informatikai Üzemeltetési Osztály**, melynek feladata a hálózattal, a levelezőrendszerrel, a személyi számítógépekkel kapcsolatos teendők ellátása, a számítógépes infrastruktúra fejlesztésével kapcsolatos előterjesztések megfogalmazása, a könyvtári rendszerek (Aleph, SFX, MetaLib) szerver oldali feladatainak ellátása (installálás, mentés, szerverek karbantartása, stb.).

A könyvtár 2015-ben az egri Eszterházy Károly Főiskolával közösen elindította 16 kolléga részvételével a kihelyezett Digitálisarchívum fejlesztő továbbképzést. A munkatársak a 2 féléves képzés lezárásaként 2016 januárjában sikeres záróvizsgát tettek.

A könyvtárban 2015-ben 5 fő töltötte szakmai gyakorlatát. 1 fő az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézetéből, 1 fő az egri EKF Digitálisarchívum fejlesztő hallgatója, 2 fő a Sapiientia Egyetemről, 1 fő pedig a Babeş-Bolyai Egyetemről.

A Keleti Gyűjtemény lehetőséget biztosított középiskolásoknak 50 órás közösségi szolgálat végzésére. 2015-ben a három szünidei időszakban összesen 48 fő, 351 munkaórát teljesített.

A Kézirattárban szeptemberben hároméves Fiatal Kutatói Ösztöndíjjal munkába állt 1 fő, feladata a könyvtáralapító Telekiek könyvtárának rekonstrukciója.

2016-tól Tóth Gábor nem vállalja a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményében az osztályvezető-helyettesi megbízatást.

A március 15-i nemzeti ünnep alkalmából a Magyar Érdemrend lovagkeresztje kitüntetésben részesült Mázi Béla történész, a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményének munkatársa páratlan anyagismerettel, szakmai alázattal és példás pontossággal több mint négy évtizeden át folytatott kéziratárosi tevékenysége elismeréseként.

Az MTA főtitkára Főtitkári Elismerésben részesítette Seres József osztályvezetőt, könyvtári szakinformatikust az MTMT létrejötte óta az adatbázis üzemeltetésében és fejlesztésében, a központi adminisztrátorok munkájának irányításában végzett munkájáért, az MTMT2 Projekt lebonyolításának végigvezetéséért, kiemelkedő szakmai ismereteiért.

Az MTA elnöke által az igazgatási és kutatásszervezési feladatok során kiváló munkát végző személyek elismerésére, példamutató teljesítményük jutalmazására alapított Szily Kálmán-díjat idén Hay Diana, az Akadémiai Levéltár vezetője kapta.

Csapodi Csaba (1910–2004) könyvtörténész, 1957 és 1975 között a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye osztályvezetője Magyar Örökség Díjat kapott.

M. Kondor Viktória, a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye nyugalmazott kéziratáros könyvtárosa, 1962–1995 között intézményünk munkatársa 2015. január 13-án, életének 89. évében elhunyt.

Vitályos László irodalomtörténész, a Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály nyugalmazott főosztályvezetője, 1951–1997 között intézményünk munkatársa 2015. május 22-én, életének 91. évében elhunyt.

Életének 105. évében, 2015. december 6-án elhunyt Berlász Jenő történész, könyvtáros, 1948–1957 között a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye osztályvezetője

Munkajogi létszám	Intézet összesen (fő)
2015. január 1-én	112
évközi belépés	+9
évközi kilépés	-6
2015. december 31-én	115
2015. december 31-i redukált létszám	112

A 2015. december 31-i állományi létszámból:	Intézet összesen
Teljes munkaidőben foglalkoztatott	101
Részmunkaidőben foglalkoztatott	10
2015. december 31-i állományi létszám	111
2015. december 31-i redukált létszám	108

Foglalkoztatás jogcíme	Éves átlagos statisztikai állományi létszám	Teljes munkaidőre átszámított havi átlagbér (Ft)
Teljes munkaidőben foglalkoztatottak	101	254 000
Részmunkaidőben foglalkoztatottak	7	157 000

Jubileumi jutalomban részesültek	Kifizetett jubileumi jutalom (Ft)
10 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott	7 340 000

Munkakör			Munkavégzésre irányuló jogviszonyban állók					vállalkozó	önkéntes segítők, egyéb	összesen
			teljes munkaidős	részmunka- idős	részmunka- idős átszámítva		az együttből vezető			
			1.	2.	3.	4.=1.+2	5.(4.-ből)			
1	Felsőfokú végzettséggel rendelkező szakmai munkakörökben	könyvtáros	61	4	2,5	65	15	0	0	65
2		informatikus, rendszer-szervező	6	0	0	6	3	0	3	9
3		egyéb	0	0	0	0	0	0	0	0
4		Együtt (1+2...+3)	67	4	2,5	71	18	0	3	74
5	Felsőfokú végzettséggel nem rendelkező szakmai munkakörökben	könyvtáros, segédkönyvtáros, könyvtáros asszisztens	7	0	0	7	0	0	0	7
6		informatikus, rendszer-szervező	1	0	0	1	0	0	0	1
7		egyéb	3	0	0	3	1	0	0	3
8		Együtt (5+6+7)	11	0	0	11				11
9	szakmai munkakörben	összesen (4+8)	78	4	2,5	82	19	0	3	85
10	Egyéb (nem szakmai) munkakörben	gazdasági, ügyviteli alkalmazott	15	3	2	18	8	0	2	20
11		műszaki, fenntartási	8	2	1,5	10	1	0	0	10
12		egyéb	0	1	1	1	0	0	0	1
13		Együtt (10+11+12)	23	6	4,5	29	9	0	2	31
14	Mindösszesen (9+13)		101	10	7	111	28	0	5	116
15	Könyvtáros munkakörben dolgozók átszámítva teljes munkaidősre (= 1/1+1/3+5/1+5/3) (fő)									70,5

A foglalkoztatott közalkalmazottak korösszetétele 2015. december 31-i tényleges állapotnak megfelelően

Munkakör megnevezése a 150/1992.XI.20. Korm. rendelet szerint	35 év alattiak létszáma		35 – 62 évesek létszáma		63 – 70 évesek létszáma		70 év felettiek létszáma		Összesen	
	tényleges	átszámított	tényleges	átszámított	tényleges	átszámított	Tényleges	átszámított	tényleges	átszámított
Főkönyvtáros	1	1	35	33	1	1	0	0	37	35
Könyvtáros	3	3	29	29	0	0	0	0	32	32
Főlevéltáros	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2
Levéltáros	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Informatikus	2	2	2	2	0	0	0	0	4	4
Segédkönyvtáros	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
Segédlevéltáros	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2
Könyvtáros asszisztens	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2
Könyvtári/levéltári restaurátor	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
Könyvtári/levéltári könyvkötő, fotós	0	0	3	3	0	0	0	0	3	3
Raktáros	0	0	7	7	0	0	0	0	7	7
Könyvtári szakmai munkakör összesen	6	6	84	82	1	1	0	0	91	89
Gazdasági, műszaki szakalkalmazott	0	0	8	8	0	0	0	0	8	8
Gazdasági, műszaki, igazgatás ügyintéző	0	0	9	9	0	0	0	0	9	9
Szakmunkás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kisegítő alkalmazott	0	0	3	2	0	0	0	0	3	2
Nem könyvtári szakmai munkakör összesen	0	0	20	19	0	0	0	0	20	19
Intézet összesen	6	6	104	101	1	1	0	0	111	108

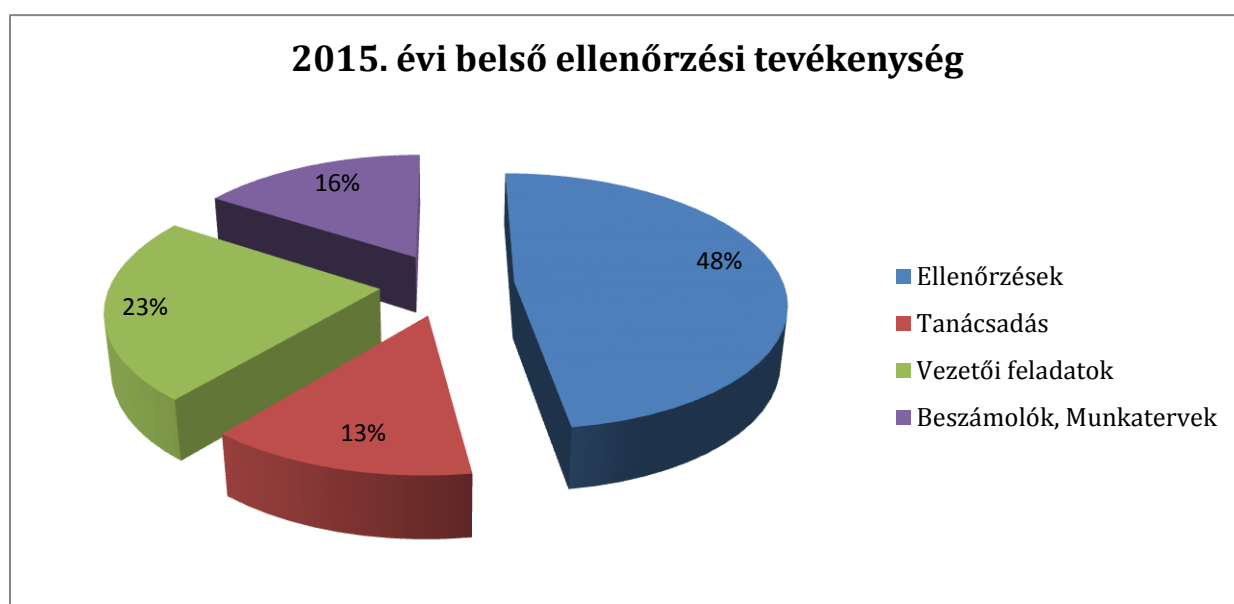
2.3 Belső ellenőrzés

A kockázatelemzésen alapuló és jóváhagyott *Belső ellenőrzési munkaterv* alapján a 2015. évre 4 konkrét vizsgálatot tervezet be az ellenőrzés:

- A 2014. évi intézkedések realizálása (utóellenőrzés);
- A Könyvtár szabad kapacitású, külső cégek számára bérbe adott irodáinak ellenőrzése;
- A pénztár szabályszerű működésének ellenőrzése;
- A Könyvtár munkaügyi dokumentumainak ellenőrzése.

Ezekon kívül egyéb vezetői feladatok keretén belül 2015-ben:

- Elkészültek az év eleji beszámolók a külső és belső ellenőrzések intézkedéseivel kapcsolatban;
- Elkészült a 2014. évről szóló összefoglaló ellenőrzési jelentés;
- Elkészült a 2016. évi belső ellenőrzési munkaterv;
- Egyéb vezetői feladatok körében végre lettek hajtva az adminisztrációs feladatok és egyéb, az intézmény vezetősége felé továbbított beszámolók/ tervezés;
- Az új kockázatelemzési módszer bevezetése és a kockázatelemzés végrehajtása;
- Tanácsadói feladatok ellátása.

2015. évi munka összefoglaló táblázata

Ssz.	Feladat tárgya	A feladat célja	A feladat típusa	Érintett szervezeti egység
1.	Intézkedések realizálása	A 2014. évi intézkedések számbavétele, megvalósulásuknak ellenőrzése	Utóellenőrzés	Intézményi szinten
2.	Külső és belső ellenőrzések intézkedéseiről beszámoló	Beszámoló a 2014. évi külső és belső intézkedésekről a Felügyelet számára.	Vezetői feladat	Intézményi szinten
3.	Jelentés a 2014. évi belső ellenőrzési tevékenységről	A Felügyelet számára éves kötelező beszámoló elkészítése	Vezetői feladat	Intézményi szinten
4.	A Könyvtár szabad kapacitású, külső cégek számára bérbe adott irodáinak ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy a külsős cégek számára értékesített irodák bérlete szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes-e.	Teljesítmény/ szabályszerűségi ellenőrzés	Igazgatóság, Gazdasági osztály
5.	A pénztár szabályszerű működésének ellenőrzése	Annak megállapítása, hogy a pénztár működése a törvényi és vezetői (szabályzatok) előírásoknak megfelelően történik-e.	Szabályszerűségi/ pénzügyi ellenőrzés	Pénztár
6.	Új kockázatelemzési módszer bevezetése és a kockázatelemzés lefolytatása.	A Könyvtár egészére kiható kockázatelemzés levezénylése, a kockázatok feltárása, az eredmények alapján a 2016. évi ellenőrzési terv elkészítése.	Vezetői feladat	Intézményi szinten
7.	2015. évi ellenőrzési munkaterv összeállítása	A kockázatelemzésen alapuló, jogszabályban előírt tervezései kötelezettség teljesítése a Felügyelet felé.	Vezetői feladat	Intézményi szinten
8.	A munkaüggyel kapcsolatos iratok, dokumentumok, nyilvántartások meglétének, illetőleg azok tartalmi helyességének vizsgálata.	Annak megállapítása, hogy a munkaügy működése a törvényi és vezetői (szabályzatok) előírásoknak megfelelően történik-e.	Szabályszerűségi ellenőrzés	Munkaügy (Gazdasági osztály)
9.	Egyéb feladatok: tanácsadás (vezetői nyilatkozat, munkaköri leírások, megismerési nyilatkozatok, intézkedési tervek, Belső Kontroll Kézikönyv módosítása, Közbeszerzési szabályzat, Teremhasználati szabályzat, Felügyeleti ellenőrzés javaslatainak realizálása, Euline stb.)			

3. Gyűjteményszervezés

2015 márciusától az osztály vezetését Kőrösi Csilla Júlia vette át. A Gyűjteményszervezési és Gyűjteményfeltáró Osztályok összevonásával létrejött új egység munkafolyamatainak 2014-ben megkezdett áttekintését és a párhuzamosságok megszüntetését folytatva kialakult az osztály új munkarendje.

2015. december 31-ével nyugdíjba vonult Ónodiné Szabó Katalin, a korábbi Gyűjteményfeltáró Osztály munkatársa.

2015-ben is folytatódott a Lukács Archívum állományának fizikai beolvasztása az MTA KIK gyűjteményébe. Ehhez kapcsolódóan sor került a duplumpéldányok selejtezésére és listázására, továbbá a folyóiratok esetében a fölőspéldányok kiajánlására is. A könyvek fölőspéldányainak kiajánlása 2016-ban esedékes.

November elején a Magyar Goethe Társasággal közös kiállítást és pódiumbeszélgetést szerveztünk a bielefeld-i Klaus Seehafer professzor által könyvtárunknak adományozott értékes Goethe-vonatkozású gyűjtemény kapcsán. A kiállítás anyagát a Seehafer-adomány, a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményében őrzött Elischer-gyűjtemény kincseiből és Arnóth József, baseli magyar emigráns korábban könyvtárunknak ajándékozott Goethe-vonatkozású könyveiből állítottuk össze. A kiállításról és a pódiumbeszélgetésről készült felvétel a Videotoriumban megtekinthető.

A második félév a MARC 21 szabvány szerinti feldolgozásra való átállás előkészítésének jegyében zajlott. A korábbi feldolgozási gyakorlat áttekintése rávilágított, hogy a könyvtár különböző részegységeiben végzett katalogizálás szorosabb összehangolására és egységesítésére van szükség. Ennek érdekében létrehoztuk a könyvtár katalogizálási szabályzatát, melyben már a MARC 21 szabványnak megfelelő feldolgozási szabályrendszer került kidolgozásra. 2016. január 1-től minden feldolgozó munkát végző munkatársunknak ezt a szabályt kell alkalmaznia.

Márciustól az osztály hét munkatársa vett részt az egri Eszterházy Károly Főiskola és az MTA KIK közös szervezésében indult Digitálisarchívum-fejlesztő továbbképzésen.

Áprilisban látogatást tett osztályunkon Klára Truchlá, cserepartnerünk, a Cseh Nemzeti Könyvtár osztályvezetője. Mindkét részről az intézményeink között fennálló

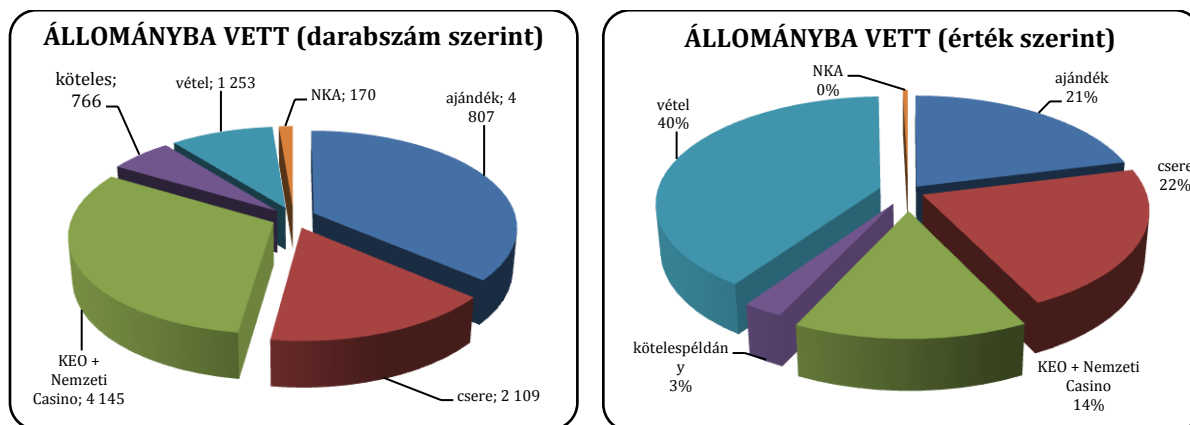
kiegyensúlyozott és gördülékeny együttműködés fenntartása mellett köteleztük el magunkat.

November elején Faye-Ann Schott, a Library of Congress könyvtárosa keresett fel minket magánlátogatás keretében. A megbeszélés során felvetettük, hogy az intézményeink között korábban hosszú évtizedekig zökkenőmentesen működő cserekapcsolatot új formában élesztenénk fel. A fogadtatás pozitív volt, az új megállapodás kidolgozása folyamatban van.

Az év folyamán két gyakornokot fogadtunk az osztályon. Karda Beáta, a csíkszeredai Sapientia Egyetem angol, román és pedagógia szakon végzett hallgatója két hónapot, Fehér Gábor, az Eszterházy Károly Főiskola Digitálisarchívum-fejlesztő szakirányú továbbképzési szak hallgatója 40 órás könyvtári gyakorlatát töltötte nálunk. A középiskolások számára kötelező közösségi szolgálat keretében egy diákot fogadtunk a nyári szünidőben.

3.1. Állományalakítás

2015-ben 13 260 dokumentumot vettünk állományba 120 714 295 Ft naplóértékben, ebből a Keleti Gyűjtemény gyarapodása 1757 darab volt, 20 894 596 Ft naplóértékben. Az állományba vett tételek 63 százaléka (8331 db) idegen nyelvű, 37 százaléka (4929 db) magyar nyelvű.

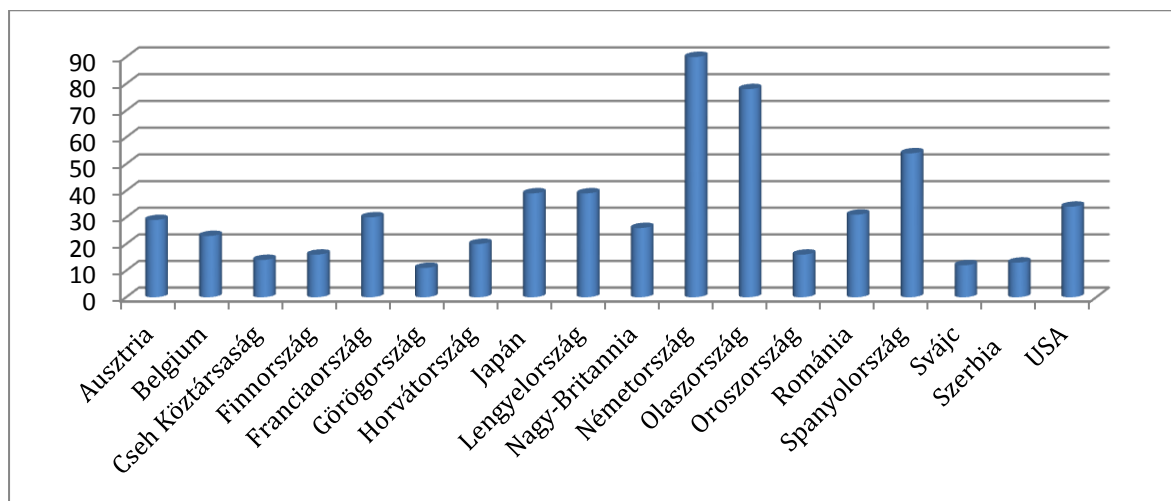

Az állományba vett dokumentumok darabszámát tekintve a vétel aránya 10%, értéke azonban az összes gyarapodás 40%-a, míg az ajándék és a csere útján beérkező anyag szinte azonos értéket képvisel (ajándék 21%, csere 22%). Darabszám szerint a KEO, illetve a Nemzeti Casino dokumentumai teszik ki a gyarapodás 31%-át, a Casino

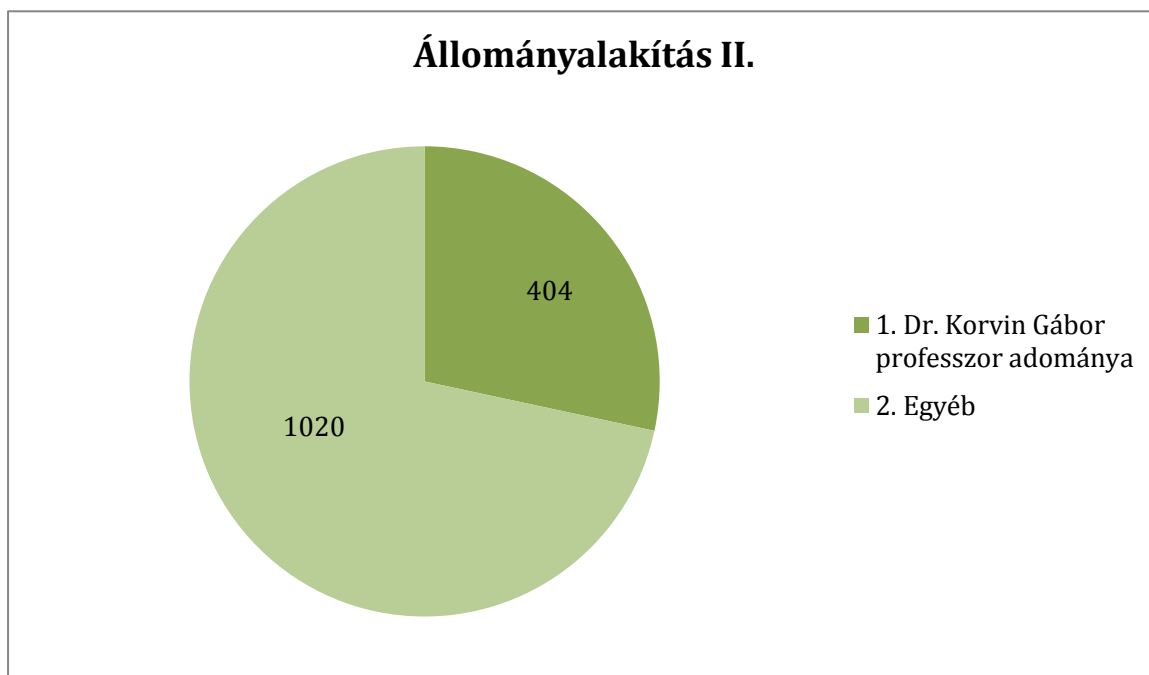
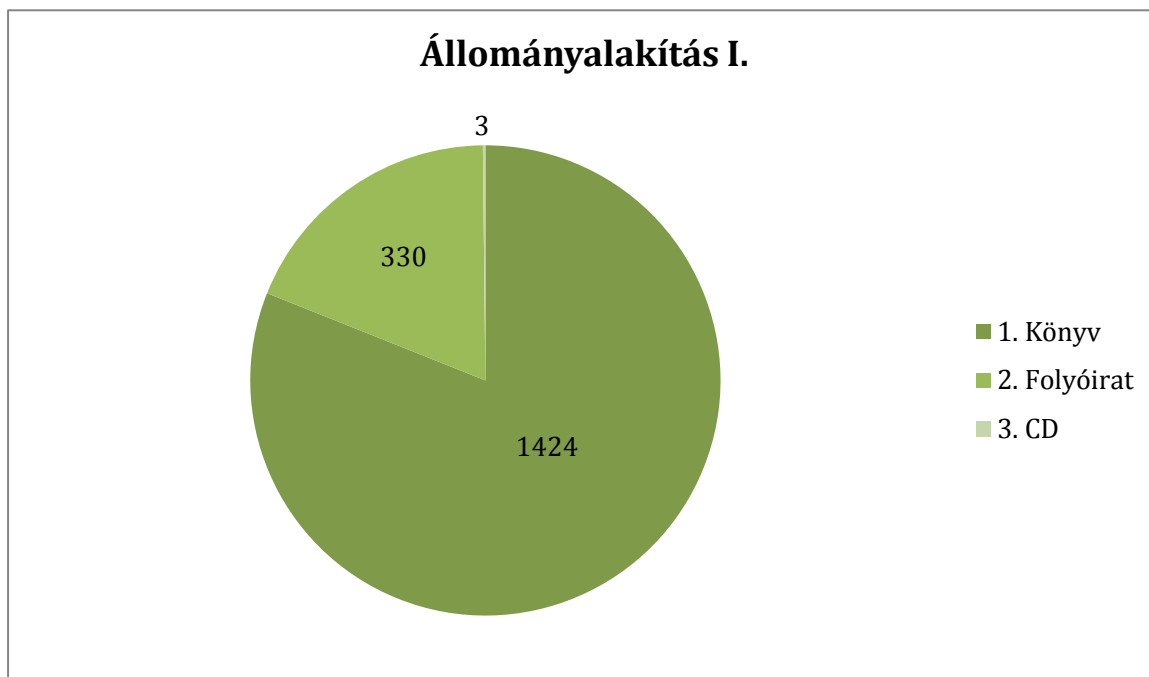
dokumentumainak értéke azonban felbecsülhetetlen, így az egyes köteteket nem áraztuk be a leltározás során.

2015-ben 50 dokumentumot töröltünk az állományból 25 568 Ft értékben.

Nemzetközi cserepartnereink száma ebben az évben is csökkent (4 partnerrel szűnt meg a kapcsolat, egy új partnert vettünk fel). Jelenleg 69 ország 720 intézményével folytatunk kiadványcserét, 18 országban van tíznél több partnerünk az alábbi megoszlás szerint:

A *Keleti Gyűjtemény* ORI adatbázisába a Gyűjteményszervezési Osztály és a Keleti Gyűjtemény közösen 1757 tételt leltározott be. Ebből könyv 1424, folyóirat 330, CD 3. Az ajándék, csere, illetve vétel útján beérkezett könyvek, ill. folyóiratok becsült értéke: 20 918 356 Ft. A könyvadományok közül mind értéküket, mind számukat tekintve kiemelkedik Dr. Korvin Gábor professzor (Dahráni King Fahd Egyetem) adománya, amelyekből 2015-ben eddig 404 művet vettünk állományba, 4 567 985 Ft értékben.

3.1.1 Könyvek

Vétel

2015-ben 513 könyvet vásároltunk 10 275 272 Ft értékben, ezek 31%-a Magyarországon megjelent kiadvány volt. Külföldről 271 kötetet vettünk 8 436 099 Ft értékben. A korábbi évekhez hasonlóan, az ODR támogatás terhére csak idegen nyelvű dokumentumokat szereztünk be, 80 tételt 1 121 157 Ft értékben. Olvasói javaslatok alapján 48 idegen nyelvű tételt szereztünk be 912 653 forintért.

A Keleti Gyűjtemény részére 150 kiadványt vásároltunk 6 328 348 Ft értékben, ebből 4 magyar nyelvű, 144 pedig idegen nyelvű volt.

Csere

2015-ben a nemzetközi csere keretében 1153 dokumentum érkezett be, melyek 86%-át vettük állományba 6 361 263 Ft értékben.

Cserepartnereinknek két magyar és egy idegen nyelvű duplumlistát küldtünk ki, ezekre 42 partnertől érkeztek kérések. Kiajánlottunk továbbá néhány kiadványt, melyeket kiadók, illetve az Akadémia bocsátott rendelkezésünkre, 322 partner jelezte igényét. Az év folyamán összesen 1189 könyvet küldtünk ki partnereinknek.

Partnereink összesen 95 listát küldtek válogatásra, ezekről 579 könyvet kértünk.

Ajándék

Az éves gyarapodás 40%-át az ajándékként beérkezett kiadványok teszik ki (4452 tétel, 22 035 347 Ft értékben). Az elmúlt év legjelentősebb adománya Klaus Seehafer, bielefeld-i könyvgyűjtő Goethe-gyűjteménye volt, amely a Magyar Goethe Társaság közvetítésével jutott el könyvtárunkba. A gyűjteményünkből eddig hiányzó tételeket (883 kötet, 3 940 066 Ft értékben) állományba vettük, a duplumpéldányokat a megállapodás értelmében a Szegedi Klebelsberg Kuno Könyvtár vette át.

Megkezdődött Koncz Lajos hagyatékának feldolgozása. Az amerikai magyar emigráció egyik legkiemelkedőbb alakja, a Harvard Kör alapítója, feleségével együtt a magyar emigráns irodalom összegyűjtésére tette fel az életét. A hagyaték könyveken és folyóiratokon kívül Koncz Lajos széleskörű levelezését is tartalmazza. Ezek a dokumentumok a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményében kerülnek feldolgozásra és megőrzésre. A törzsgyűjteménybe eddig 352 kötetet vettünk fel 996 790 Ft értékben.

2015-ben is kiváló volt az együttműködés az MTA kutatóintézeteivel, melynek keretében az egyes kutatóintézetek saját kiadványaikat könyvtárunk rendelkezésére bocsátották.

Ugyanilyen zökkenőmentesnek mondható az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottsága által támogatott kiadványok beszolgáltatása. 2015-ben 29 kötet érkezett, 98 680 Ft értékben.

Kötelezpéldány

Élve válogatási jogunkkal, 2015-ben is minden héten részt vettünk az OSZK kötelezpéldány-válogatásán és bejelöltük a gyűjtőkörünknek megfelelő kiadványokat. Bár sajnálatos módon a bejelölt kiadványok igen csekély hányadát kaptuk meg, így is 708 kötettel gyarapodott az állomány ebből a forrásból.

Duplum- és fölöspéldány felajánlás

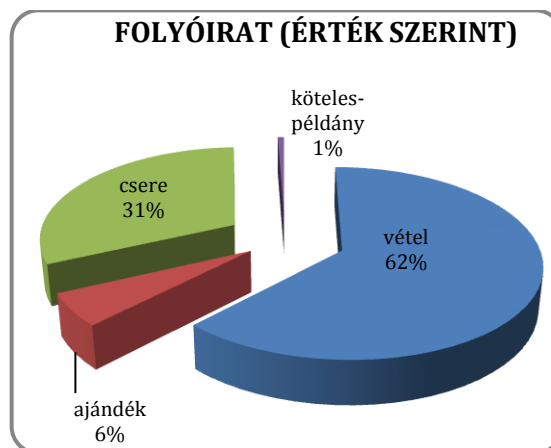
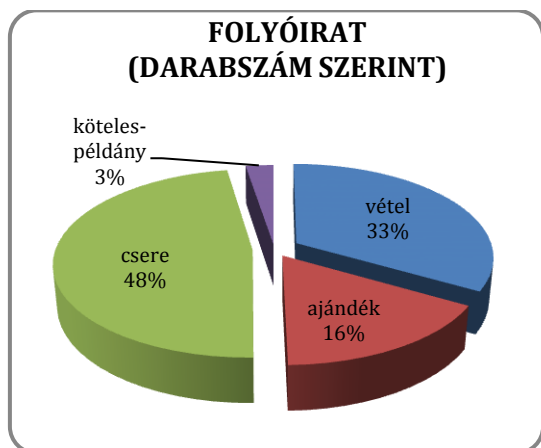
Az Akadémián belüli átszervezések és költözések nyomán felmerült az érintett intézmények duplumainak és feleslegessé vált könyvállományának megőrzése, illetve közvetítése más magyarországi és határon túli könyvtárak felé. Az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont kérésére a kiadványaikból összeállított listát határon túli könyvtárak felé közvetítettük. Ennek lebonyolításában az osztályunkon belül működő ún. Hálózati Csoport aktív szerepet vállalt.

A nagy érdeklődésre való tekintettel a cseretartalékként megmaradt könyvanyag kiajánlása a Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály segítségével zajlott. A várakozásoknak megfelelően rengeteg kérés érkezett mind hazai, mind határon túli könyvtárak részéről.

Kiajánlásainkra összesen 54 intézmény nyújtotta be igényét, így 4437 kiadvány talált gazdára. A legtöbb tételt (516 db) a marosvásárhelyi Római Katolikus Teológiai Líceum kapta.

3.1.2 Folyóiratok

2015-ben állományba vett folyóiratok (2223 egység, 60 911 995 Ft értékben) 84%-a, 1874 egység idegen nyelvű, 349 magyar nyelvű volt. Közel 5500 folyóiratfüzetet érkezettünk és 2141 teljessé vált évfolyamot naplóztunk. Az év folyamán 16 új folyóiratot vettünk fel.

Vétel

A leltározott folyóirategységek 33%-át (740 egység, 37 999 985 Ft értékben) vétel útját szereztük be 2015-ben, érték szerint azonban ez az összes folyóiratbeszerzés 62%-át teszi ki.

Az MTA SZTAKI-val közös közbeszerzési eljárás keretében szállítói szerződést kötöttünk a külföldi folyóiratok előfizetésére. Az eljárást a korábbi évekhez hasonlóan a csehországi Suweco nyerte meg. A gyarapítási keret a korábbi évekhez hasonlóan változatlan maradt, így a folyóiratok drasztikus áremelkedését figyelembe véve ismét kénytelenek voltunk néhány címet lemondani. A 2016-ra előfizetett külföldi folyóiratok száma 422. Az előfizetett adatbázisokon keresztül azonban összesen mintegy 30 000 teljes szövegű elektronikus folyóirathoz van hozzáférésünk.

A magyar folyóiratokat néhány kivételtől eltekintve a Könyvtárellátónál fizettük elő.

Csere

Cserepartnereinktől 2675 folyóirategység érkezett, ebből 1060-at vettünk állományba 19 090 390 Ft értékben.

Partnereinknek 2001 füzet hazai nyomtatott folyóiratfüzetet küldtünk ki. 126 partnerünk kért a nyomtatott mellett online folyóiratokat is, csak online elérést 112 partnerünk igényelt. 32 partnerünk kapcsolódott be az Akadémiai Kiadó folyóiratainak online elérésébe ebben az évben, számukra összesen 98 címet fizettünk elő 2015-ben. A cserepartnereink számára előfizetett folyóiratokra összesen 19 050 452 forintot fordítottunk.

Ajándék

2015-ben az állományba vett folyóirategységek 16%-a (365 db, 3 459 810 Ft naplóértékben) érkezett ajándékként. Magyarországról 194 db (1 693 940 Ft értékben), külföldről 171 db (1 765 870 Ft értékben) Az ajándékok a korábbi évekhez hasonlóan kiadóktól, szerkesztőségektől, magánszemélyektől, az MTA Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottságától, külföldi intézményektől, valamint a Nemzeti Kulturális Alaptól érkeztek.

Kötelezpéldány

Kötelezpéldányként 58 folyóirategységet vettünk állományba, ezek összértéke 361 810 Ft volt.

Duplum- és fölöspéldány felajánlás

Az év folyamán több ízben is sor került fölöspéldány-kiajánlásra. Négy magyar nyelvű folyóiratokat és egy idegen nyelvűeket tartalmazó listát küldtünk ki első körben az MTA kutatóintézeteinek, utána az OSZK-nak válogatásra. A magyar nyelvű kiadványokból 12 intézmény kért összesen 433 tételt, míg az idegen nyelvű listáról öt intézmény válogatott, összesen 110 tételt. A beérkező kéréseket az igények benyújtásának sorrendjében teljesítettük.

A Gyűjteményszervezési Osztályon egy munkatárs végez egyéni vállalásként (munkaköri kötelezettség nélkül) MATARKA-feltöltést, 2015-ben 1088 cikk adatait vitte be a rendszerbe.

3.1.3 Elektronikus tartalmak

Adatbázis vásárlásra összesen 13 167 236 forintot költöttünk, ebből az EISZ önrészünk 12 millió volt. Saját előfizetésként hozzáférést biztosítottunk olvasóinknak az alábbi adatbázisokhoz:

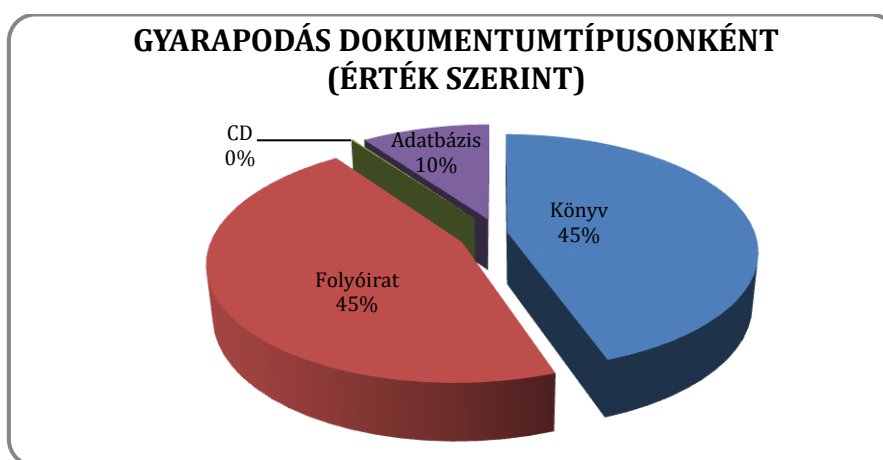
- Brill's New Pauly: Encyclopedia of the Ancient World (BNP)
- Encyclopaedia Britannica (EB)
- Gale Virtual Reference Library
- Kritisches Lexikon zur deutschsprachigen Gegenwartsliteratur (KLG)
- Kritisches Lexikon zur fremdsprachigen Gegenwartsliteratur (KLfG)
- Oxford English Dictionary Online (OED)

Az EISZ program keretében 2015-ben az alábbi adatbázisokhoz volt hozzáférésünk:

- Academic Search Complete
- Az Akadémiai Kiadó folyóiratai
- Az Akadémiai Kiadó szótárcsomagja
- Arcanum Digitális Tudománytár (ADT)
- Business Source Premier (BSP)
- Educational Resource Information Center (ERIC)
- GreenFILE
- Health Source: Consumer Edition
- Health Source: Nursing/Academic Edition
- JSTOR
- Library, Information Science & Technology Abstracts (LISTA)
- Literature Resource Center (LRC)
- MasterFILE Premier
- MEDLINE
- Modern Language Association (MLA) International Bibliography
- Nature folyóiratcsomag
- Newspaper Source Plus
- Project MUSE
- Science Direct
- Science Magazine (1997–)

- SciVerse Scopus
- SpringerLink
- Web of Science (WoS)

Az év folyamán több adatbázishoz volt 1-2 hónapos próbáhozáférésünk. Az olvasók körében népszerűek ezek a tesztidőszakok, így minden kínálkozó alkalmat megragadunk, ha a kiadók lehetőséget biztosítanak egy-egy adatbázis ingyenes kipróbálásához. Olvasóinkat minden esetben plakátokkal, szóban, illetve a honlapon keresztül előzetesen tájékoztatjuk a próbáhozáférések tényéről és időpontjáról.

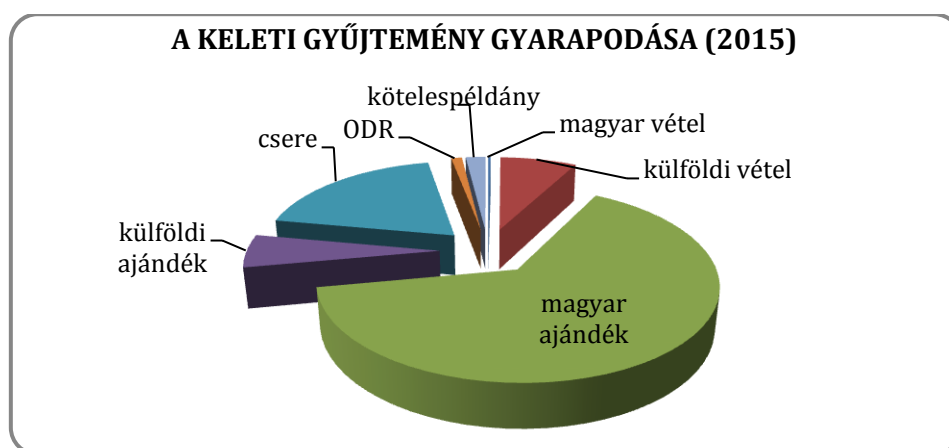

3.1.4 Különgyűjtemények gyarapítása

Keleti Gyűjtemény

Korvin Gábor ajándékként két észak-burmai eredetű, shan nemzetiségi kéziratot (horoszkóp és Buddha élete képekben) vettünk állományba.

A Keleti Gyűjtemény ORI adatbázisába 1697 tétel került leltározásra 2015-ben. Ebből 1364 könyv, 330 folyóirategység és 3 db CD. Az állományba vett kiadványok értéke 20 894 596 Ft volt. A beszerzés módja szerinti diagramon jól kivehető, hogy a gyarapodás túlnyomó részét adományozóknak köszönhetjük, élükön Korvin Gábor professzorral, aki már évek óta odaadóan és rendszeresen támogatja a Keleti Gyűjteményt értékes könyvadományaival. 2015-ben 404 dokumentummal gazdagította az állományt 4 567 985 Ft értékben, ami a különgyűjtemény könyvgyarapodásának több mint 38%-a.

Kézirattár

Belső gyarapodás raktárból

Libellus in quo rationes praecedendi explicantur. [Itália] [post 1562.]

Surius, Laurentius: *Commentarius brevis...* Coloniae, 1568.

Ajándék

[Csepelényi Ferenc (Fitter Ádám?)]: [*Carolus I. superatis aemulis Hungariae rex electus. Tyrnaviae, 1712.*](#) (Ajándékozó: Monok István)

A kolozsvári (és füzesmikolai) Könnyező Mária-kegykép után készült metszet, magyar nyelvű imádsággal. Kolozsvár, 1756. (Ajándékozó: Monok István)

The present state of Hungary... London, 1687. (Ajándékozó: Magay Tamás)

[Bolyai Farkas]: *Öt szomorú játék : Irta egy hazafi.* Szeben, 1817. (Ajándékozó:

Gyárfás András)

Bay Zoltánnal kapcsolatos kéziratok. (Ajándékozó: Nagy Ferenc)

Bazsonyi Arany festőművész hagyatéka. (Ajándékozó: Hubert Ildikó)

Erdélyi István régészprofesszor levelezése. 15 db. (Ajándékozó: Erdélyi István)

Föglein Antal hagyatékrésze. (Ajándékozó: Zsákovics Ferenc)

Hegedüs József: *A szintetikus jogbölcselet alapjai.* 1975. (Ajándékozó: Hegedüs József)

Herepei János hagyatékrésze. (Ajándékozó: Sas Péter)

Krasznai Szomor Péter: *Lélekfilozófiai tanulmányok.* 2015. (Ajándékozó: Krasznai Szomor Péter)

Ladányi Mihály hagyatékrésze. 147 db levél, 182 db verskézirat, egyéb levelek. (Ajándékozó: Sztavinovszky Győzőné)

Párducz Mihály hagyatéka. (Ajándékozó: Magyar Természettudományi Múzeum Embertani Tár)

Polányi Mihály Szabadelvű Filozófiai Társaság dokumentumai. (Ajándékozó: Margitay Tihamér, Gábor Éva, Frank Tibor)

Radnóti Miklósné Gyarmati Fanni hagyatéka. (Ajándékozó: Radnóti Miklósné Gyarmati Fanni)

Simonffy Ernő: A Lányi-kódex premontrei szemmel. 1952. (Ajándékozó: Láz Sándor)

Szalatnai Rezső: A szlovák állam keletkezése. (Ajándékozó: Körmendy Kinga)

Egyéb

Dohnányi Ernő Corvin-lánca. 1930. (Ajándékozó: MTA Elnöki Titkársága)

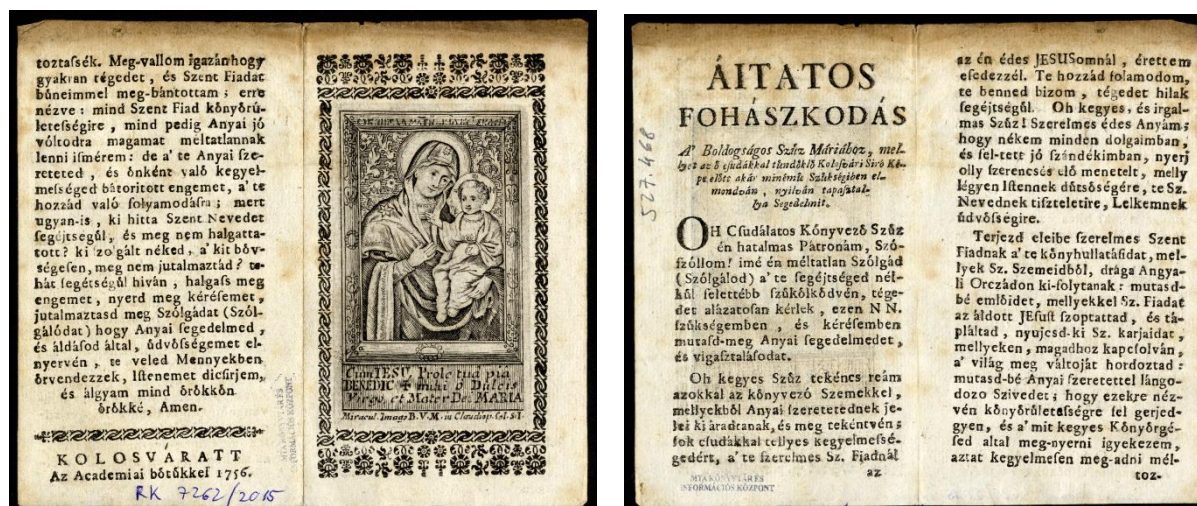
Az MTA nagy aranyérmének mintája. (Ajándékozó: MTA Elnöki Titkársága)

Magyar László Afrika Műveltségi Verseny plakettje. 1980. (Ajándékozó: MTA Titkársága Szervezési Osztálya)

A Vasárnapi Újság 1862-es évfolyamában megjelent színezett metszetek az MTA palotájának terveiről. (Ajándékozó: Monok István)

Vásárlás

Lukinich Imre kéziratos hagyatékrésze, és Glatz Oszkár Lukinich Imrét ábrázoló olajfestménye.

A kolozsvári (és füzesmikolai) Könnyező Mária-kegykép után készült metszet, magyar nyelvű imádsággal. Kolozsvár, 1756

3.2 Feldolgozás

A MARC 21 adatcsere formátumra való átállás előkészületeivel párhuzamosan elkészítettük a már régóta esedékes házi feldolgozási szabályzatot. Az igen részletgazdag dokumentum 2016-tól kerül alkalmazásra minden feldolgozást végző munkatársra nézve kötelező érvénnyel.

Kézirat

Befejeződött Nagy Péter, Radnóti Miklós, Zádor Anna, Ladányi Mihály, ifj. Iványi-Grünwald Béla, Forbáth Imre hagyatékának, valamint Szidarovszky János leveleinek feldolgozása. Befejeződött (Kóbor) Koblencz József, Elekes Lajos, Erdélyi István, Barcza Sándor, Sárközi Márta, Borbíró Virgil, Czeke Endre, Várkonyi Hildebrand Dezső, Föglein Antal hagyatékrészeinek feldolgozása.

Elkezdődött Radnóti Miklósné Gyarmati Fanni és Falus Ferenc hagyatékának, valamint Mályusz Elemér levelezésének feldolgozása.

Feldolgoztunk 9 db kisebb analectát.

Összesen: 29 264 tételről 3978 rekord készült

Feldolgoztunk 64 disszertációt.

Folytatódott az 1824–1859 közötti RAL iktatókönyv Aleph-be vitele, 1307 rekord készült.

Régikönyv

Folytatódott a 16. századi antikva könyvek feldolgozása. Autopszia alapján részletes leírással 505 rekord készült. A szerkesztett, javított, kiegészített rekordok száma: 216.

Elkezdődött az RMK-kataszter készítése. A kataszter jelenlegi állapota: 7043 sor, 332 oldal.

3.2.1 Könyvek és folyóiratok feldolgozása

A dokumentumok tartalmi és formai feltárását továbbra is nagy gondossággal, az adatbázis egészét szem előtt tartva végeztük, a napi munka során folyamatosan gondozva az adatbázist és javítva a felmerülő hibákat. Folyamatosan, módszeresen végeztük a tárgyszavazást, valamint az authority rekordok kezelését, szerkesztését. A feldolgozás munkafolyamatának összesített adatai szerint 2015-ben 7853 kötet formai és tartalmi feldolgozását végeztük el, ebből részcímes dokumentum 559, a Keleti Gyűjteménybe tartozó dokumentum 991 volt.

2015-ben is folytatódott a felosztatott szerzetesrendi és egyházi könyvanyag (KEO) feldolgozása, 1044 kötet leírása készült el.

A Nemzeti Casino történetének kutatását és a könyvtár anyagának feltárását fiatal kutatói pályázat keretében foglalkoztatott régi könyves szakember végzi. A könyvek feldolgozása és a címlapok szkennelése folyamatos, 2015-ben 3297 kötet került be a könyvtár katalógusába és 3101 példányrekord készült.

A hagyományos módon már feldolgozott állomány rekatalogizálását 2015-ben is folyamatosan végeztük. Mivel azonban a teljes állomány még nem kereshető az online katalógusban, a hagyatékok, ajándékok, Lukács Archívumból átvett kötetek behasonlítása nagy körütekintést és több katalógusban való ellenőrzést igényel.

A katalógus Authority adatbázisa 2015-ben 9634 tétellel gyarapodott. Az adatbázis építésekor különös gondot fordítunk az MTA köztestületi tagok adatainak karbantartására és aktualizálására.

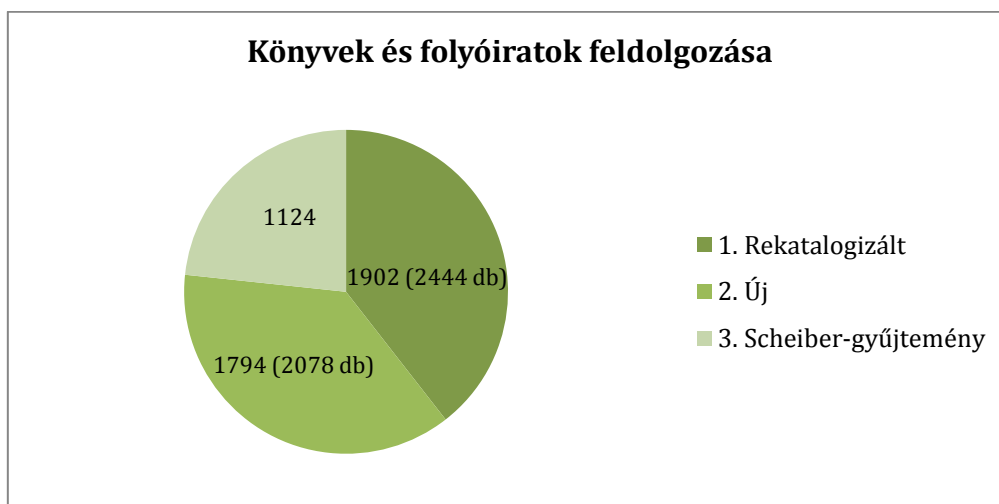
Kihasnálva az ALEPH rendszer rekordkapcsolati lehetőségeit a tartalmi és formai feltárás során folyamatosan építjük a sorozati leírások és az egyes kötetek kapcsolatát. 2014-ben 2729 sorozati rekordot aktualizáltunk, ebből új rekord 1914 volt.

Az év folyamán folytatódott a folyóiratok retrospektív feldolgozása, a folyóirat helyrajzi és betűrendes katalógusa alapján részletes állományadatokkal, 761 új bibliográfiai leírás került az online katalógusba.

Keleti Gyűjtemény

A Keleti Gyűjtemény 1902 művet (2444 db, sorozat 286, authority 505) rekatalogizált autopsziával és tartalmi feltárással. Előrelépés történt az eddig csak kötetes katalógussal rendelkező Scheiber-gyűjtemény online megjelenítésében is, 1124 tétel került be a katalógusba. Ugyanezen időszak alatt a Keleti Gyűjteményben komplex

módon (cíMLEírás, ETO, tárgyszavazás) feldolgoztak 1794 művet (2078 db), 157 sorozatot, emellett készült 209 utaló.

3.2.2 Repozitóriumi tételek feldolgozása

A Gyűjteményszervezési Osztály négy munkatársa vesz részt a könyvtár REAL repozitóriumának építésében, 2015-ben összesen 7076 tételt ellenőriztek.

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály egy munkatársa építi az MTA KIK könyvtártörténeti bibliográfiáját az online katalógusban; a „KTORT” alBázis jelenleg 814 rekordot tartalmaz; ahol online elérhető az adott tétel digitalizált változata, ott a link is feltüntetésre kerül.

A Keleti Gyűjtemény arab kéziratainak idén megjelent kötetes katalógusa lényeges változtatásokat tartalmaz a korábbi, 2009 óta elérhető online verzióhoz képest. Ezek a változások idén az ALEPH rendszerbe is bevezetésre kerültek.

Megkezdődött perzsa kézirataink online katalogizálása is. A teheráni Special Library of the Ministry of Foreign Affairs-szel kötött megállapodás alapján 2017 májusáig az ő kéziratos szakembereik, valamint általunk megbízott magyar iranisták készítik el a leírásokat. A munkák megkezdését megelőzte a teljes perzsa kéziratos állomány digitalizálása.

3.2.3 Retrospektív konverzió

IF-028/2015 Az MTA kiadásában és együttműködésével kiadott nyomtatványok teljes digitális könyvtárának kialakítása – Az MTA KIK és az MTA valamennyi intézete együttműködésében. Harmadik ütem.

Megvalósult tevékenységek és elért eredmények bemutatása

2015 tavaszán a nagy digitalizálási program harmadik ütemeként 1,4 millió digitalizált oldallal gyarapodott a KIK digitális gyűjteménye, ami a REAL repozitóriumban mindenki számára szabadon hozzáférhető.

A digitális tartalmakat nemzeti, hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás keretében közbeszerzés útján szereztük be, a nyertes Arcanum Kft.-től.

Cél, hogy az Arcanum Digitális Tudománytárhoz (ADT) biztosítsuk a hozzáférést 2015-2017 között, és örök áron megvásároljuk az alábbi listán szereplő időszaki kiadványok digitális tartalmait.

Az ADT+ adatbázis több mint 7 millió oldal tartalommal, jól kereshető módon, egyedi lehetőséget biztosít a hazai szakirodalom keresésében, melyhez 2017 év végig vásároltunk hozzáférést.

Az ADT+ adatbázis egészéből 1,4 millió oldal jogtisztá digitális tartalmat vásároltunk örök időre, így összességében az Arcanum Kft.-vel 28 000 000 Ft értékben kötöttünk szerződést.

A támogatás hasznosulásának bemutatása

A projekt eredményeként az alábbi listában szereplő, az MTA kiadásában, illetve a vele együttműködésben kiadott folyóiratok teljes szövegű elektronikus verziója az MTA KIK REAL repozitóriumban távoli hozzáféréssel bárki számára kereshető, kutatható, melyek tudománypolitikai elemzések alapanyagai lesznek.

Az MTA KIK állományában meglévő tudásvagyon Interneten történő megjelenítése és kereshetővé tétele együttműködésben az MTA valamennyi kutatóintézeti könyvtári vagyonának elektronikus feldolgozásával

Megvalósult tevékenységek és elért eredmények bemutatása:

Az MTA KIK hirdetmény közzététele nélküli tárgyalás nélküli közbeszerzési eljárást folytatott le „Az MTA Könyvtár és Információs Központ elektronikus

katalógusának mennyiségi bővítése a könyvtár törzsgyűjteményében őrzött, állományba vett és feldolgozott könyvek céduláinak retrospektív konverziója, az integrált könyvtári rendszerében (ALEPH) való megjelenítése” tárgyban, mely eredménye alapján szerződést kötöttünk a Medea Services Kft-vel. A vállalkozó feladata a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ elektronikus katalógusának mennyiségi bővítése, azaz a könyvtár törzsgyűjteményében őrzött, állományba vett és feldolgozott könyvek rekordjainak online katalógusban való megjelenítése.

A Medea Services Kft három ütemben teljesítette a szerződésben vállalt feladatokat, így 99 251 cédulát dolgozott fel és tett elérhetővé katalógusunkban távoli hozzáféréssel is.

Határidő	Feladat	Katalógusba bevitt tételek (db)	Kifizetett összeg, Ft
2015. 09. 15.	retrospektív konverzió órlapok alapján	12 475	3 152 500
2015. 11. 10.	retrospektív konverzió órlapok alapján	39 674	10 003 000
2015. 12. 03.	retrospektív konverzió órlapok alapján	47 102	11 843 500
Összesen		99 251	24 999 000

Nyomtatott katalógusok retrospektív konverziója elő- és utómunkálatokkal, ezen belül:	Cédulák (db)	Teljesítés (db)	Elszámolt Ft (br.)
Többkötetes, magyar és idegen nyelvű könyvek leírásának konverziója	17 147	17 147	4 286 750
A Kézirattár anyagából az 1954 utáni kéziratok katalógusának tételei	24 428	24 428	6 107 000
A Keleti Gyűjtemény állományába tartozó könyvek leírásának konverziója	13 982	13 982	3 495 500
Szláv, zömmel cirill betűs könyvek leírásának konverziója	10 050	10 050	2 512 500
Technikai elő- és utómunkák (őrlapok leválogatása, rendezése, visszaosztása)			798 000
Összesen:	65 607	65 607	17 199 750

Kézirattár/Mikrofilmtár

Kézirattár hat munkatársa munkaidőn túl, külön díjazásért elvégezte a Mikrofilmtár katalógusának teljes retrokonverzióját, a Kézirattár kéziratok cédulakatalógusával pedig „Go”-ig jutottak. Összesen: 56 681 rekord készült el.

Keleti Gyűjtemény

2015-ben a Keleti Gyűjtemény anyagának retrokonverzióját 2 fő végezte, összesen 15 337 rekordot készítettek el.

3.2.4 Elektronikus tartalmak meta-adat szerkesztése

Az MTA Open Access határozatának 27/2012. (IX. 24.) értelmében az MTA támogatással született művek nyílt hozzáférésű közzététele kötelező. Ennek egyik megvalósítási módja a szerzői önarchiválás. Az MTA kutatóhálózatában dolgozóknak az MTA Könyvtár és Információs Központ által üzemeltetett REAL repozitórium (<http://real.mtak.hu>) áll rendelkezésére. A szerzők által feltöltött fájlokat és a hozzájuk rögzített metaadatokat ellenőrizzük, a feltöltést követő 24 órán belül megjelennek a rekordok a repozitórium nyilvános kereső felületén vagy visszajelzést kap a feltöltő a szükséges javításról. 2015-ben 10 772 rekorddal gyarapodott a gyűjtemény.

Szintén a REAL repozitóriumba kerül az MTA Könyv és Folyóirat-kiadó Bizottság által támogatott orgánumban megjelent közlemények teljes szövege, melyeknek metaadatai az MTMT-ben is megjelennek. 2015-ben 2801 közlemény bibliográfiai adatai kerültek így be az MTMT-be.

Bernard Rentier előadása a nyílt hozzáférésről rendezett PASTEUR4OA konferencián az MTA KIK-ben, 2015. október 30-án.

4. Olvasószolgálat és tájékoztatás

2015-ben a Tájékoztatói és Olvasószolgálati Osztály munkatársai a Szakinformatikai Osztállyal együttműködve folyamatosan részt vettek a Könyvtár új metakeresőjének (ExLibris: Primo) kialakításában, a felület tervezésében, működésének tesztelésében. A novemberben nyilvánossá tett oldalon (<http://metak.mtak.hu/>) egyszerre lehet keresni többféle katalógusban és előfizetett online tartalomban, továbbá itt tesszük közzé az olvasóknak szánt aktuális híreket; ezért megismertetése és népszerűsítése a felhasználók körében fontos feladat.

A Gyűjteményszervezési Osztály kérésére az év elején online kérdőíves felmérést végeztünk olvasóink körében az e-könyvekkel kapcsolatos szokásokról és igényekről; 100 válasz érkezett, az elkészített statisztikát átadtuk a gyarapítóknak.

Az ún. akadémiai cseretartalékba tartozó könyvek listáját közzé tettük a Katalist-en, a felhívásra 35 intézménytől érkezett be igénylés, összesen 3166 db kiadványra. A Gyűjteményszervezési Osztály számos más hazai és határon túli partner könyvtárnak is elküldte a listát, a kérések nyilvántartásában és az átadás-átvétel lebonyolításában segítettünk. Az intézmények igényeinek teljesítése után a Könyvtár munkatársai is válogathattak a kiadványokból.

Könyvtárunkban a nyári szünet július 6-tól augusztus 16-ig tartott. Idén csatlakoztunk az Országos Idegennyelvű Könyvtár és a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár kezdeményezéséhez: a nyári időszakban kölcsönösen kedvezményes beiratkozást biztosítottunk az olvasóknak a partner könyvtárak zárva tartása idején.

Szeptember 15-én részt vettünk az ELTE Trefort kerti tömbjében megrendezett Könyvtári Napon; standunkon bemutattuk szolgáltatásainkat és a cseretartalékból válogatott könyveket árusítottunk; a kedvezményes beiratkozás lehetőségével több, mint 50 egyetemi hallgató élt.

Az MTA INFRA pályázat keretében 2015-ben folytatódott az MTA és intézetei, valamint az Akadémiai Kiadó kiadásában megjelent periodikák digitalizálása. Az év folyamán 59 folyóiratból 2176 kötetet, összesen 815 929 oldalt digitalizált az Arcanum Adatbázis Kft. A dokumentumok összegyűjtése, előkészítése, a digitalizálást követő utómunkálatok, valamint a nyilvántartás és kimutatások készítése a Folyóirat Csoport feladata volt.

Az Arcanum Kft. közreműködésével májustól online is elérhetővé vált a Könyvtár teljes 1950 előtti, müncheni rendszerű betűrendes katalógusának (könyvek, kéziratok, levelek) digitalizált változata. A katalóguslapok egyelőre nem OCR-ezett PDF formátumban olvashatóak – <http://apps.arcanum.hu/mtakcedkat> –, de tervezzük ezek retrokonverzióját is az egységes online katalógusba.

Október 5-től november 7-ig egy munkatársunk részt vett az Országgyűlési Könyvtár „Könyvtár, ami összeköt” programjában, melynek során hazai és határon túli fiatal magyar könyvtárosok ismerkedtek meg számos nagy hazai gyűjtemény működésével.

4.1. Olvasóforgalom, kölcsönzés

2015-ben a Könyvtár regisztrált használóinak száma 4576 fő volt (2014-ben 5220); közülük a könyvtárat aktívan használók száma 2688 fő. Az év során 569 új beiratkozót regisztráltunk (2014-ben 623-at); 172 napi olvasójegyet, és 99 öt alkalomra szóló látogatójegyet állítottunk ki. A beiratkozási díjakból származó éves nettó bevétel 2 331 000 Ft (2014-ben 2 457 000 Ft).

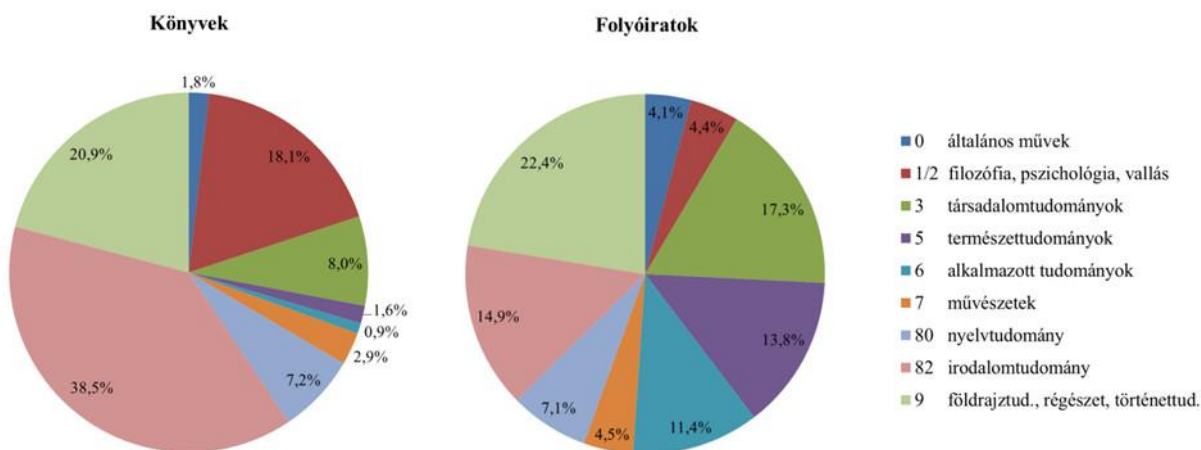
A központi olvasótermet és a digitális dolgozószobát olvasóink 22 683 alkalommal vették igénybe (2014-ben: 22 385 alkalom), ebből a digitális dolgozószoba forgalma: 1263 látogatási alkalom. Olvasóink az év során 13 367 könyvet kölcsönöztek otthoni használatra (2014-ben 14 390-et). A helyben kölcsönzések száma (raktári kérés olvasótermi használatra) a könyvolvasóban és a folyóíratárban 76 386 volt (2014-ben 75 904). A szabadpolcos állomány dokumentumait részben becslésen alapuló statisztikánk szerint kb. 14 400 alkalommal vették kézbe. A beiratkozott olvasók száma kissé csökkent, a látogatási alkalmak és a dokumentumhasználat az előző évihez hasonlóan alakult.

2014 őszén tettük lehetővé PhD-hallgatók számára a kölcsönzést; azóta 53-an vették igénybe a szolgáltatást, 2015-ben 158 alkalommal 284 kötetet kölcsönöztek. 2014 novemberétől a központi olvasóteremben szolgáltatjuk a Mikrofilmtár állományába tartozó dokumentumokat, ezeket olvasóink 315 alkalommal használták. Előjegyzést és dokumentum-előkészítést az online katalóguson keresztül (1929 db), a honlapon elérhető folyóirat-előkészítési űrlapon vagy e-mail-ben is kérhettek olvasóink; összesen kb. 2300 ilyen kérés volt.

A használók tudományos fokozat és foglalkozás szerinti megoszlása (%)

	Könyvolvasó	Folyóíratolvasó
MTA rendes és levelező tagja	1,1	1,6
Egyetemi tanár, tudományok doktora, kandidátus	31,9	19,0
Egyetemi oktató	3,9	18,2
Tudományos kutató, PhD hallgató	15,9	20,4
Nem főfoglalkozású kutató	16,0	29,7
Egyetemi hallgató	23,5	9,8
Egyéb	7,7	1,2

Az állomány használatának megoszlása tudományterületek szerint (%)

Keleti Gyűjtemény

A Keleti Gyűjtemény olvasótermét olvasóink 5607 alkalommal vették igénybe és 21 800 könyvet, folyóiratot, illetve kéziratot tanulmányoztak. 1215 művet kölcsönöztek. Az olvasók többsége felsőbb évfolyamos egyetemista és PhD hallgató volt, de a Gyűjtemény rendszeres olvasói között nagy számban találhatók az MTA tagjai és doktorai is. Külföldről nemcsak levélben fordultak hozzánk unikális kézíratainkkal kapcsolatos kérésekkel, hanem gyakran személyesen is a Gyűjteményben kutattak külföldi tudósok a világ minden tájáról.

Kézirattár

473 olvasó 1255 alkalommal 79 711 db, 28 téka, 17 csomó, 69 mappa dokumentumot, és 6 db CD-ROM-ot használt.

4.2. Tájékoztatás

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály személyesen, telefonon, és írásban is nyújt tájékoztatást olvasóinak és az érdeklődőknek. 2015-ben a technikai jellegű kérdések (általános információ a könyvtár, ill. a könyvtári rendszer használatáról, szolgáltatásairól, ezekkel kapcsolatos felvilágosítás, ügyintézés) száma kb. 7000, hosszabb, keresést igénylő referenz kérdés kb. 3400 volt. Elektronikus hírlevelünkben és közösségi oldalainkon 63 alkalommal (2014-ben 43) adtunk hírt a könyvtári rendezvényekről, eseményekről, próbáhozáféréssel elérhető online adatbázisokról; új külföldi könyveinkről 6 listát tettünk közzé. Könyvtárunk kiadványait osztályunkon is árusítjuk, ebből 2015-ben nettó 97 000 Ft bevételünk volt.

Keleti Gyűjtemény

Gyűjtemény munkatársai személyesen (915 alkalom) telefonon, hagyományos és elektronikus levélben (565 alkalom) adtak tájékoztatást az olvasóknak és a hozzájuk forduló hazai és külföldi érdeklődőknek.

A Keleti Gyűjtemény továbbra is rendszeresen, tematikus bontásban, a honlapon teszi közzé új beszerzésű külföldi könyveit.

4.2.1 Használóképzés, oktatás

Továbbra is folyamatos az érdeklődés a használóképzés iránt. A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály az év során 29 alkalommal (2014-ben 22 alkalommal) fogadott látogatói, ill. hallgatói csoportokat előre egyeztetett időpontban, összesen 443 főt. A csoportok elsősorban felsőoktatási intézményekből érkeznek (idén 15 csoport), az oktatók kívánják így megismertetni hallgatóikat a szakkönyvtárak nyújtotta kutatási lehetőségekkel. Voltak látogatóink középiskolákból (7 csoport), nyugdíjas egyesületekből (3 csoport) és könyvtáros szakmai körökből is (4 csoport). 2015-ben is meghirdettük tematikus használó-képzési kurzusainkat, ezekre azonban a megadott időpontokban nem volt jelentkező.

Az MTMT munkatársai 25 alkalommal tartottak a könyvtárban konzultációt az intézményi adminisztrátorok számára, ezeken 182 fő vett részt.

A Minerva nevű használóképzést segítő portálunkat 2015-ben 6716 személy kereste fel, a látogatási alkalmak száma 10 897. A látogatók kb. negyede érdeklődött a *Hogyan hivatkozzak?* oldal iránt, mely a tudományos publikációk hivatkozási szabályairól közöl gyakorlati tanácsokat. Főként a 18 és 34 év közötti korosztály kereste fel az oldalt (kb. 60 %); a látogatások 16 %-a az országhatáron túlról érkezik.

Ebben az évben az ELTE egy könyvtár szakos hallgatóját (BA képzés, 3. évf.) fogadtuk szakmai gyakorlatra.

4.3 Könyvtárközi kölcsönzés

2015-ben mintegy másfélszáz hazai könyvtárral álltunk könyvtárközi kölcsönzési kapcsolatban. A hozzánk beérkezett kérések száma 1241 volt (2014-ben 1535); 567 kérés könyvekre, 674 kérés folyóiratokra vonatkozott. Sajnos ebben az évben mind az eredetiben kölcsönzésre, mind a másolatokra vonatkozó igény csökkent. A kérések 96%-át tudtuk teljesíteni; a kért másolatokat elektronikus formában szolgáltattuk, a szkennelt oldalak száma kb. 6600 (2014-ben kb. 11 500); az online előfizetéses adatbázisokból 70 cikket (2014-ben 41-et) küldtünk PDF formátumban a kérő könyvtáraknak.

Az olvasóink számára indított könyvtárközi kérések száma ebben az évben is emelkedett: 995 db volt (2014-ben 925 db). A kéréseink 93%-a teljesült, 820-at eredetiben, 98-at elektronikus formában, 15 darabot fénymásolatban és egyet

mikrofichen küldtek partnereink. A dokumentumokból 254 db külföldi könyvtárakból érkezett, 680 hazai gyűjteményekből. Külföldről 65 olvasónk kért kölcsönzést, a kölcsönzött könyvekből 162-re volt érvényes az 50%-os, kedvezményes kölcsönzési díj. A nemzetközi kölcsönzés támogatása nettó 287 000 Ft költséget jelentett.

Alább a B táblázatban látható a könyvtárközi kölcsönzés alakulása az elmúlt öt évben.

A) A könyvtárközi kölcsönzés statisztikai adatai 2015-ben (dokumentumok, db)

Kérés	Szám	Teljesítés	Eredeti	Nyomtatott	Elektronikus
beérkezett	1241	adott	471	0	722
küldött	995	kapott	820	16	98

B) A könyvtárközi kölcsönzés alakulása az elmúlt öt évben (teljesült kérések)

Kérés	2011	2012	2013	2014	2015
saját olvasóinknak érkezett	648	822	864	868	934
más könyvtáraknak szolgáltatott	2430	1767	1586	1460	1193

4.4. Raktározás, állományellenőrzés

2015-ben a Gyűjteményszervezési Osztálytól az Olvasószolgálat 6333 könyvtári egységet vett át raktározásra, ebből 6317 db könyv, 6 db CD-ROM, 9 db DVD és 1 db térkép. Az év során 1 db elveszett könyv adatait adtuk át a Gyűjteményszervezési Osztálynak törlésre.

Arany János utcai raktárunkban az év során rendben zajlott a kiszolgálás, nagyobb mértékű átrendezésre nem került sor. Folytattuk a 200 000-es jelzetű könyvállomány kiszállítást törökbálinti raktárunkba. A nyári zárás alatt ellenőriztük és frissítettük a szabadpolcon elhelyezett könyv- és folyóiratállományt. Megkezdjük a Pince 1. szinten és a magasföldszinti raktárban őrzött folyóiratok felmérését.

A külső raktári állományból az éves forgalom olvasói kérésekre, digitalizálásra és retrospektív feldolgozásra közel 14 000 könyvtári, ill. levéltári egység volt (2014-ben kb. 15 000 egység). Ezek megoszlása gyűjteményenként: az Olvasószolgálatra 4825 db könyv, a Folyóirat-olvasóba 4199 kötet folyóirat, a Keleti Gyűjteménybe 3643 db könyv és folyóirat, a Kézirattárba 27 db disszertáció, a Levéltárba 192 levéltári doboz és 924

levéltári dosszié. Az ún. akadémiai cseretartalékból főként ajándékozásra, ill. kis mennyiségben értékesítésre 2014 szeptemberétől 2015. december 31-ig összesen 9876 kötetet válogattak ki és csomagoltak munkatársaink (365 db 1950 előtti MTA kiadványt és 9511 db, 1950 után az Akadémiai Kiadónál megjelent könyvet). Külső raktárunkban helyeztük el további feldolgozásig a Karasszon Dénes-hagyatékot és az Arnóth Józseftől ajándékba kapott kiadványokat. A Gyűjteményszervezési Osztálynak folyamatosan küldtük be feldolgozásra a Nemzeti Casino, a KEO, a Köpeczi- és a Koncz-hagyaték anyagát. Az MTA CSFK Csillagászati Intézete Könyvtárának eddig ideiglenesen itt tárolt könyvei visszakerültek a tulajdonoshoz.

2015-ben az Akadimpex kiürítve átadta a Könyvtárnak a jelenlegi raktárral szomszédos területet. Az év elején készült beépítési terv engedélyeztetése megtörtént, azonban a kivitelezés már csak 2016-ra várható.

A 2014-ben állományvédelmi és használati szempontok figyelembe vételével kialakított belső raktári rendet tovább építette a Keleti Gyűjtemény, minden állományi egységről számítógépes nyilvántartás készült. Az év folyamán a páncélszobában az előírásoknak megfelelő polcrendszer került felállításra.

4.5. Állományvédelem, kötészet

A kötészetben 2015-ben 2052 db könyv, ill. folyóirat kötése készült el (2013-ban 1635 db, 2014-ben 2248 db), ezek kötésfajták szerinti megoszlása a mellékelt táblázatban látható. A bekötött munkadarabok munkaegységekre átszámítva összesen: 2391 egység (fűzött kötéseknel +1 munkaegység, csíkozott kötéseknel + 0,33 munkaegység).

Az NKA Közgyűjteményi Kollégiumánál sikeresen pályáztunk szakmai anyagok beszerzésére a Kötészeti Műhely számára: 3533/00214 azonosító számon 574 452 Ft támogatást, az igényelt teljes összeget nyertük el. A támogatás felhasználásáról szóló beszámolót 2016 tavaszán kell benyújtani.

Kötészetünk ebben az évben nem kapott megrendelést az MTA intézeti könyvtáraitól, mindössze négy folyóirat-évfolyam egybekötését végeztük el a Magyar Tudomány szerkesztőségének. Könyvrestaurálásra sem került sor 2015-ben.

A kötészeti műhely szolgáltatásai az egyes osztályok számára (db)

Kötésfajta	Olvasó-szolgálat	Folyó-irattár	Keleti Gyűjtemény	Levéltár	Külső megrendelés	Összes
ragasztott	571	344	64	11	4	994
fűzött	25	15	17			57
csíkozott		370	29			699
gerincjavítás	13	15	14			42
félkemény	252		8			260
téka	2	95	9			106
összesen	863	1139	141	11	4	2158

Keleti Gyűjtemény

A Kötészeti Csoportnak három alkalommal küldtünk könyveket és folyóiratokat, összesen 437 darabot, amelyekből 261 kötet készült.

A Koninklijke Brill NV-vel kötött szerződés alapján a kiadó az arab kéziratok szkennelése során szükséges restaurátori beavatkozásokra 5000 Eurót ajánlott fel, ebből 20 kéziratunk újult meg.

A Nemzetek Háza által az Iszlám kalligráfia kiállítás előkészítésére átutalt pénzből 500 000 Ft értékben 4 perzsa kéziratot restauráltattunk.

4.6. Reprográfiai szolgáltatások

2015-ben a Másoló Műhelyben 26 fénymásolásra vonatkozó megrendelést iktattunk, és 3053 db fénymásolatot készítettünk (2014-ben 3648 db-ot). 24 db szkennelési megrendelést kaptunk, 5977 felvétel készült (2014-ben 2213). A műhely 2015. évi teljes nettó bevétele 309 000 Ft (2014-ben 122 000 Ft). A folyóirat-olvasóban kisebb számban, de továbbra is van igény készpénzfizetés ellenében történő nyomtatásra és szkennelésre: az év során 3024 oldalnyi megrendelésből (2014-ben 3653 oldal) nettó 70 000 Ft bevételünk volt.

A feltölthető másolókérttyával működő önkiszolgáló másológépeken olvasóink összesen 28 201 oldalt fénymásoltak, nyomtattak, ill. szkenneltek (2014-ben 45 091 oldalt). A kártyákra feltöltött összegből a Könyvtárnak nettó 251 000 Ft bevétele származott (2014-ben 437 000 Ft). A pénzürméssel használható önkiszolgáló

másológépen kb. 21 000 másolat készült. Saját digitális fényképezőgép használatához 172 alkalommal adtunk engedélyt, egy-egy cikk vagy könyvrészlet felvételéhez.

Keleti Gyűjtemény

A Keleti Gyűjtemény helyben is biztosít lehetőséget a reprográfiai igények azonnali kielégítésére, melyből nettó 87 080 Ft bevétel származott.

Keleti Gyűjteményből származó kéziratok és könyvek Mikrofilmtárban készített szkenneléseiből, illetve a Gyűjtemény által kiadott felhasználási engedélyekből 306 324 Ft, és 5666 EUR, 55 GBP, illetve 255 USD azaz 1 866 000 Ft, összesen 2 172 324 Ft bevétel folyt be a Könyvtár számlájára.

A Keleti Gyűjtemény kiadványai közvetlenül a Gyűjteményben is megvásárolhatóak, helyi értékesítésből idén 28 000 Ft bevétel származott.

Kézirattár

Szolgáltatás	Darabszám	Összeg
Fekete-fehér digitális felvétel	10 997	406 889 Ft
Színes digitális felvétel	4399	3 352 038 Ft
Papíralapú másolat	2224	82 288 Ft
Bevétel összesen		3 841 215 Ft

Mikrofilmtár

Szolgáltatás	Darab felvétel
Reflektív szkennelés	20 985
Mikrofilm szkennelés	9461
Negatívfilm szkennelés	146
Külföldi megrendelés szkennelése	353
Mikrofilm pozitív	– m

4.7 Elektronikus tartalomszolgáltatás, informatika

2015-ben új osztály, a Szakinformatikai Osztály, alakult. Feladata az egyre bővülő nem hagyományos könyvtári dokumentumok feldolgozásának és szolgáltatásának menedzselése, a könyvtári informatikai rendszerek (IKR, linkfeloldó, közös kereső, repozitóriumok) rendszeradminisztrátori feladatainak ellátása, az egységes feldolgozó munka, a digitalizált művek repozitóriumba kerülésének koordinálása.

4.7.1 Számítógépes referenszolgáltatás

A térítéses szolgáltatás keretében idézettség figyelést, impakt faktor listák összeállítását vállaljuk, valamint a kutatók publikációs listájának és ezek hivatkozásainak integrálását a Magyar Tudományos Művek Tárába (www.mtmt.hu). Emellett tájékoztatást és segítséget nyújtunk a könyvtár repozitóriumának (REAL) használatával kapcsolatban.

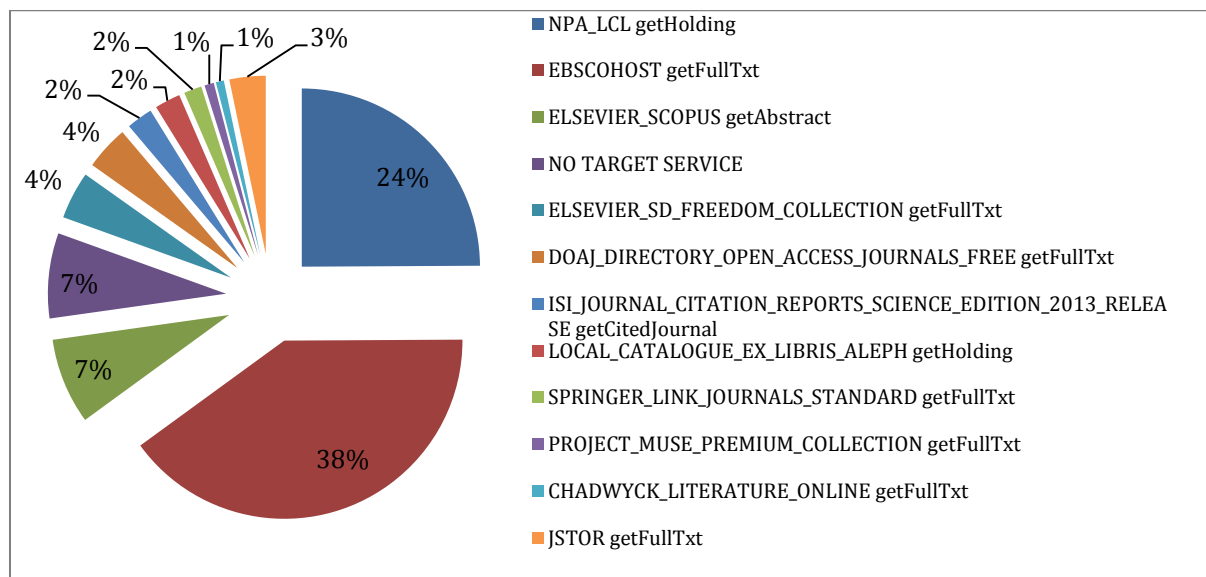
A szolgáltatás alapvető forrásai továbbra is a Web of Science és a Scopus nemzetközi adatbázisok, de 2015-ben használtuk az ADS-t és a MATARKA-t is.

A szolgáltatás 2015. március 31-ig a **Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály részeként működött, 2015. április 1-től a Szakinformatikai Osztály keretein belül.** 2015-ben 3 ügyfelünk volt, az általuk megrendelt szolgáltatásokra kb. 11 gépóra munkaidőt fordítottunk. Emellett 4 fő számára kerestünk idézettséget és töltöttük be a kapott adatokat az MTMT-be, valamint kb. 20 fő számára egyszerű kérdésekről telefonon, e-mailben adtunk felvilágosítást. 2 kutató számára oktatást tartottunk a Web of Science használatáról.

4.7.2 Metalib, SFX

Az SFX szolgáltatáson keresztül 29 203 teljes szövegű folyóirat érhető el, aminek 44%-át nem használták, 3934 e-könyv, ezekre 21 229 keresés történt. Az SFX-ben mérhető keresések száma 142 027, ebből elenyésző a könyvtáron belüli keresések száma.

A folyóiratokat gyakorlatilag csak az SFX A-Z listán keresztül keresik, az SFX menüben megjelenő szolgáltatások közül a legnépszerűbb az EbscoHost felületen való keresés 38%, az adatbázisaik közül az Academic Search 16%-os használattal, utána az NPA adatbázis 24%-al, az Elsevier adatbázisok 12%-al ebből a Scopus 7%-kal.

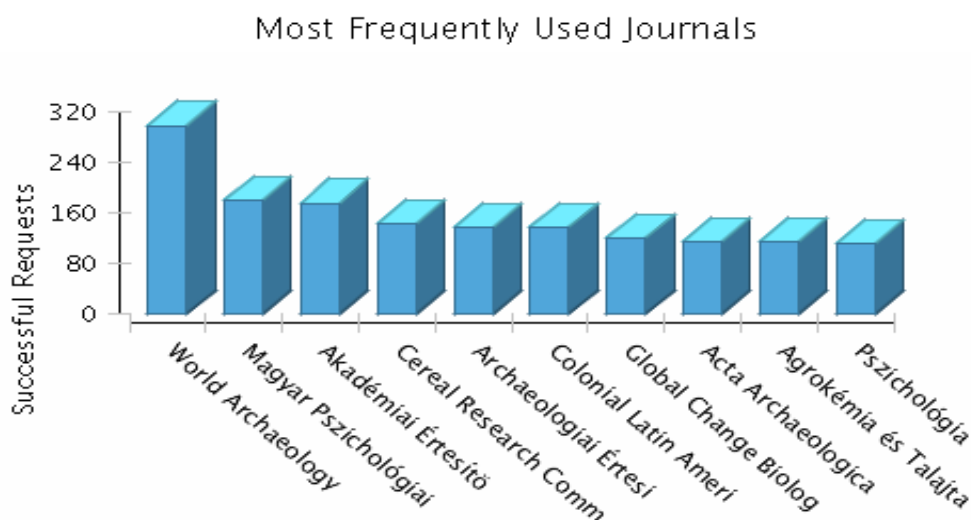

A szerviz típusok szerinti keresések közül a teljes szövegű elérést 49%, a nyomtatott formában is meglévő folyóiratoknál a példány megtekintését 27%, az absztrakt elérését 8%-ban választották.

Használat szerint a legnépszerűbb folyóiratcsomagok

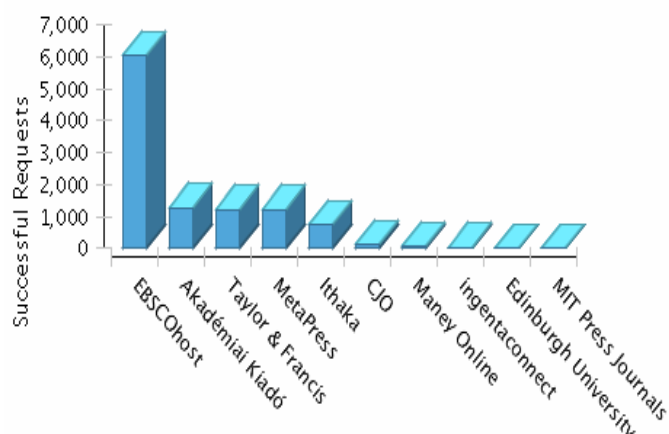
Folyóiratcsomag	Kattintások
EBSCOHOST_BUSINESS_SOURCE_PREMIER	6795
EBSCOHOST_ACADEMIC_SEARCH_COMPLETE	2575
DOAJ_DIRECTORY_OPEN_ACCESS_JOURNALS_FREE	655
ELSEVIER_SD_FREEDOM_COLLECTION	578
EBSCOHOST_MASTERFILE_PREMIER	550
LOCAL_CATALOGUE_EX_LIBRIS_ALEPH	351
EBSCOHOST_LIBRARY_AND_INFORMATION_SCIENCE_SOURCE	211
MOKKA_LCL	194
PROJECT_MUSE_PREMIUM_COLLECTION	188
SPRINGER_LINK_JOURNALS_STANDARD	176
NPA_LCL	162
CHADWYCK_LITERATURE_ONLINE	136
JSTOR_ARTS_AND_SCIENCES_VII	133

A legnépszerűbb folyóiratok az SFX statisztikája szerint

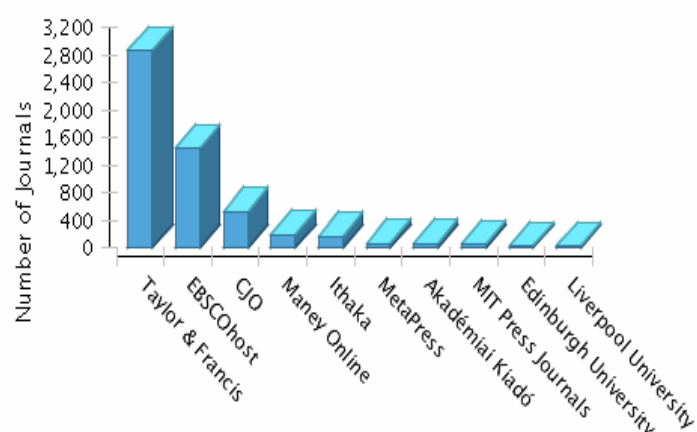

A szolgáltatók counter statisztikájának betöltésével készített elemzés szerint a legtöbb keresés az EBSCOhost oldalon keresztül történt annak ellenére, hogy 50%-kal kevesebb folyóirat érhető el, mint a Taylor & Francis oldalán. A többi platform használata elenyésző az előbbiekhöz képest.

Journal Platforms with the Greatest Number of Requests

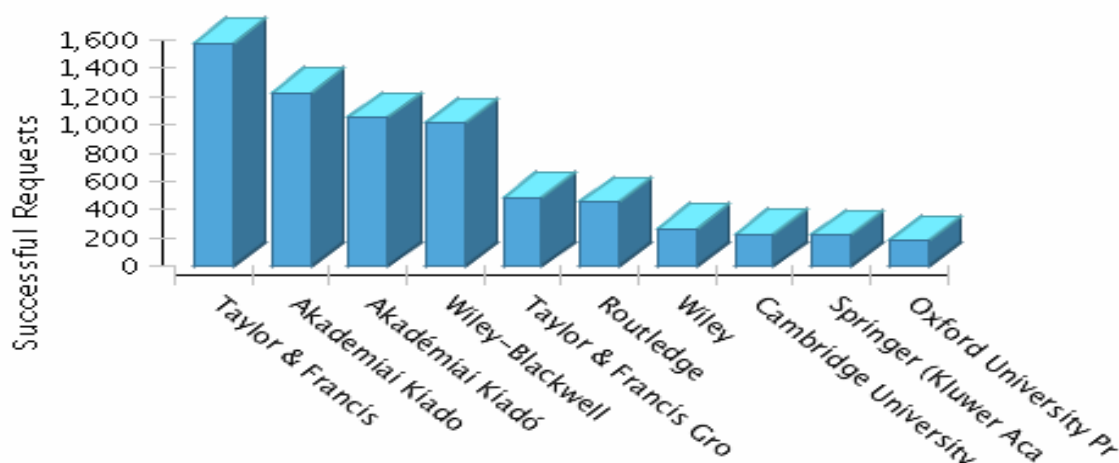

Platforms with the Greatest Number of Journals

A kiadók szerint rangsorolva a használatot a Taylor & Francis, Akadémiai Kiadó, Wiley-Blackwell, Routledge, Cambridge University Press a leginkább keresettek.

Journal Publishers with the Greatest Number of Requests

Primo konfigurálás, használat bevezetése

A Primo kereső felület kialakítása és használatba vétele az év folyamán megtörtént. Hosszas egyeztetések és tesztelések után a Primo felületet az MTA KIK szolgáltatási felületévé tettük. Ennek eredményeként a könyvtár honlapjáról átkerültek erre a felületre a szolgáltatással kapcsolatos információk, nyitva tartás változása, új adatbázisok elérése, keresés a könyvtár forrásaiban, melyeket naprakészen tudunk tartani. A 2015. évre vonatkozóan még nincs elemzésre érdemes használati statisztikánk. A MetaLib statisztika alapján úgy tűnik a könyvtár használói nem élnek azzal a lehetőséggel, hogy a könyvtár forrásait egy felületen akár együtt, akár a csoportosított forrásokban keressék.

4.7.3 REAL

Repozitóriumi gyűjteményeink tovább gyarapodtak a könyvtár digitalizálási projektjeinek, valamint a pályázati támogatások és a DOI regisztráció kapcsán egyre nagyobb számú partnerünknek köszönhetően.

2015-ben új repozitóriumi gyűjtemény jött létre, a REAL-MS, melybe kéziratok kerülnek archiválásra.

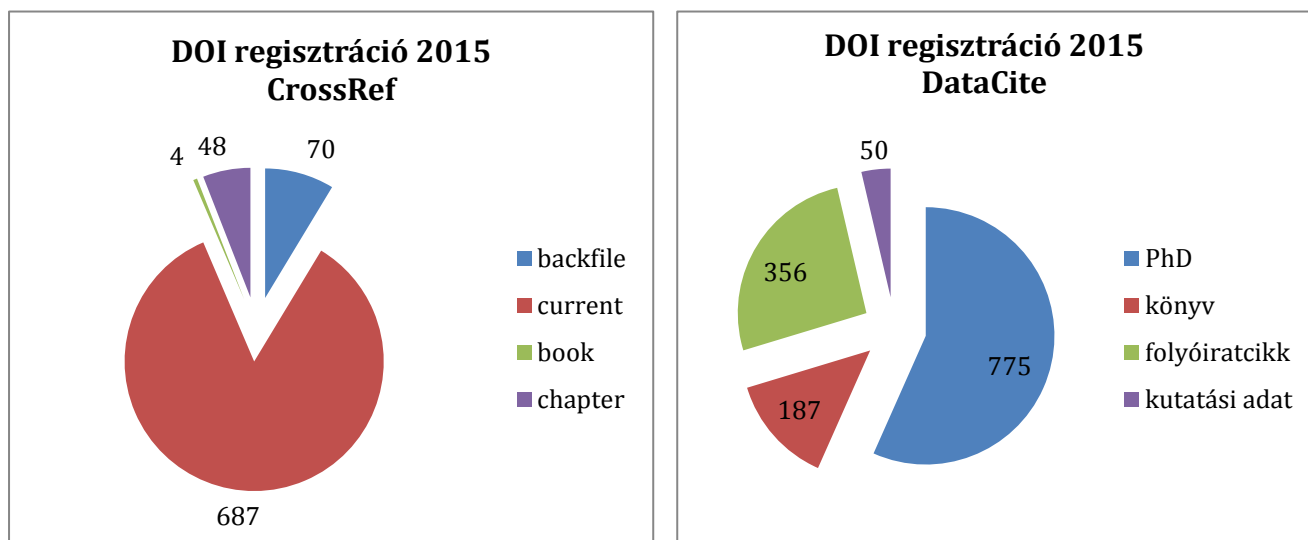
A repozitórium gyűjteményeinek gyarapodása 2015-ben

Repozitórium	2015-ben bekerült rekord (db)	Összes rekord	Leírás
REAL	10 772	27 766	A gyűjtemény a kutatók által beküldött tudományos közleményeket, az OTKA/NKFIH-hoz benyújtott kutatási jelentéseket, valamint a DOI regisztráció kapcsán beküldött fájlokat tartalmazza
REAL-J	4248	6155	A gyűjtemény az MTA KIK digitalizálási projektjeiből, az MTA KFB által támogatott orgánumok beszolgáltatásából, és a DOI regisztráció kapcsán beküldött fájlokat tartalmazza
REAL-EOD	974	2408	A gyűjtemény az MTA KIK digitalizálási projektjeiből, az MTA KFB által támogatott orgánumok beszolgáltatásából származó fájlokat tartalmazza
REAL-d	81	701	A gyűjtemény az MTA doktora cím kapcsán létrejövő pályázati dokumentációt tartalmazza
REAL-PhD	197	279	A gyűjtemény a KPA adatbázisba feltöltött, valamint az MTA KIK-kel együttműködési megállapodást kötött egyetemek/főiskolák által feltöltött doktori dolgozatokat tartalmazza
REAL-R	96	218	A gyűjtemény az MTA KIK digitalizálási projektjeiből származó fájlokat tartalmazza
REAL-MS	192	192	A gyűjtemény az MTA KIK digitalizálási projektjeiből származó fájlokat tartalmazza

DOI regisztráció

A DOI (digital object identifier) online tartalmak azonosítására szolgáló egyedi azonosító, melyet regisztrálunk folyóiratokhoz, könyvekhez, könyvfejezetekhez, PhD dolgozatokhoz és kutatási adatokhoz. Az MTA KIK két ügynökség segítségével kínálja a szolgáltatást: a DataCite és a CrossRef csatlakozott partnere.

A CrossRef ügynökségnél regisztrálható DOI-val 49 partnert szolgáltatunk ki 2015-ben, a DataCite-nál regisztrálható DOI-val 39-et. Ez utóbbi ingyenes partnereink számára, de a CrossRef-nél regisztrált azonosítók közül is csak 284 db került kiszámlázásra a partnerek felé. Az év folyamán összesen 1368 DOI-t regisztráltunk a DataCite rendszerébe, 809-t pedig a CrossRef-nél.

MATARKA és MTMT feldolgozás

2015 augusztusa óta az MTA KIK részt vesz a MATARKA folyóirat tartalomjegyzék kereső szolgáltatás építésében. Nyolc kolléga kezdte el 19 folyóirat feldolgozását. A létrehozott rekordokban szerepeltetjük a REAL-J repozitóriumban tárolt teljes szövegű, elektronikus példányra mutató linket.

2015-ben 3358 db rekord került be az MTMT-be az MTA KFB vagy NKA támogatás, DOI regisztráció, ill. önkéntes csatlakozás kapcsán.

Informatikai támogatás

Az Informatikai Üzemeltetési Osztály által kifejlesztett Hibabejelentőt alkalmassá tettük a könyvtári rendszerekhez is, kialakítottuk az Aleph, SFX, Primo rendszerekkel kapcsolatos kérések, hibák fogadását és ezek menedzselését.

Rekatalogizálás előkészítéséhez nyújtottunk segítséget, elkészítettük a feldolgozási utasítás szerinti űrlapokat, külön felhasználóneveket alakítottunk ki a pályázat keretében végzett feldolgozáshoz, beállítottuk a jogosultságokat, a feldolgozás ellenőrzéséhez naponta futtattuk a feldolgozónkénti statisztikát. A Medea által végzett feldolgozásnál kezeltük a hibajelzéseiket és szükség szerint továbbítottuk a Gyűjteményszervezési Osztályra, ellenőriztük az elszámolást, kiállítottuk a teljesítési igazolást.

Korábbi retrospektív feldolgozásokban szkennelt katalóguscédulák korrektúrája az év folyamán is folytatódott, 18 410 rekord készült el és töltöttük be az Aleph-be. Az MTA pályázatban elnyert támogatás eredményeként készített bibliográfiai leírásokhoz 48 979 példány rekordot készítettünk a bibliográfiai rekordba bevitt példányadatok alapján.

MARC21 átállás, Aleph új verzió

Döntés született a Hunmarc formátum MARC21-re cseréléséről. Az átállással együtt célszerűnek látszott meglépni a több adatbázisban végzett feldolgozás egy adatbázisba való egyesítését, valamint a könyvtár különböző egységeiben végzett feldolgozás egységesítését. A Hunmarc és MARC21 formátumok közötti konverzióra felkészülve munkacsoportot hoztunk létre, melynek keretei között elkezdtük a könyvtár különböző egységeiben végzett feldolgozási gyakorlatok feltérképezését, elemzését, ezzel párhuzamosan az adatbázisokban lévő adatok elemzését. A konverziós utasítás alapján MTA pályázati forrásból finanszírozva az EX-LH elvégezte a konverziót és valamennyi jól megfogalmazható adattisztítást. Az év végén sikeresen átálltunk a MARC21 használatára, ezek után elkezdődött az érvényben lévő magyar és nemzetközi ISBD, MSZ és KSZ szabványok alapján a házi szabályzat készítése.

A MARC21 átállással együtt az Aleph új verziója is installálásra került. Az új verzió és a MARC21 formátumra való áttérés szükségessé tette az Aleph paramétertábláinak átszabását. A keresés indexeit, a megjelenítési formátumokat, a mező súgókat is cserélni kellett – ez a munka még nem fejeződött be teljesen, áthúzódik 2016. év elejére.

MOKKA/ODR, MOKKA-R rekord átadás

A MOKKA/ODR adatbázisba 131 102 rekordotadtunk át az év folyamán. Folyamatosan kaptunk vissza hibás rekordokat, melyeket javítás után ismét fel kell tölteni.

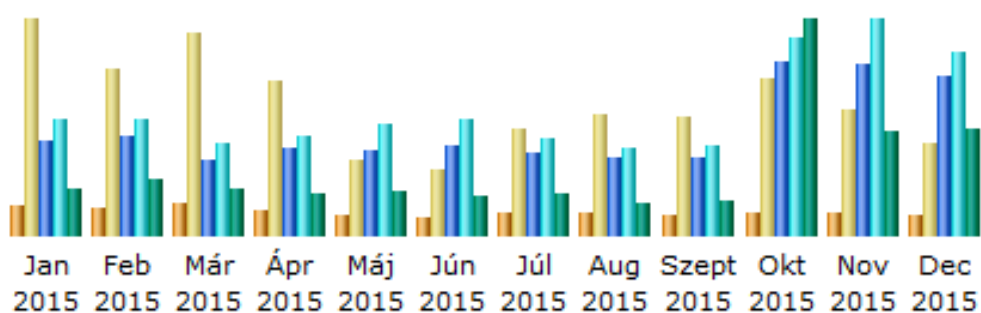
Az ősnymtatványok (INC) 1062 rekordját átadtuk a MOKKA-R-be.

MaNDA közfoglalkoztatási program

A MaNDA közfoglalkoztatási program keretében 2013-ban elkezdtek az állományba vett könyvek tartalomjegyzék szkennelését, és a PDF formában mentett teljes szövegű kereséssel indexelt kép leíráshoz csatolását. 2015-ben a kurrens dokumentumok mellett visszamenőlegesen már a 2011-ben állományba vettek feldolgozását végeztük.

Képkönyvtár

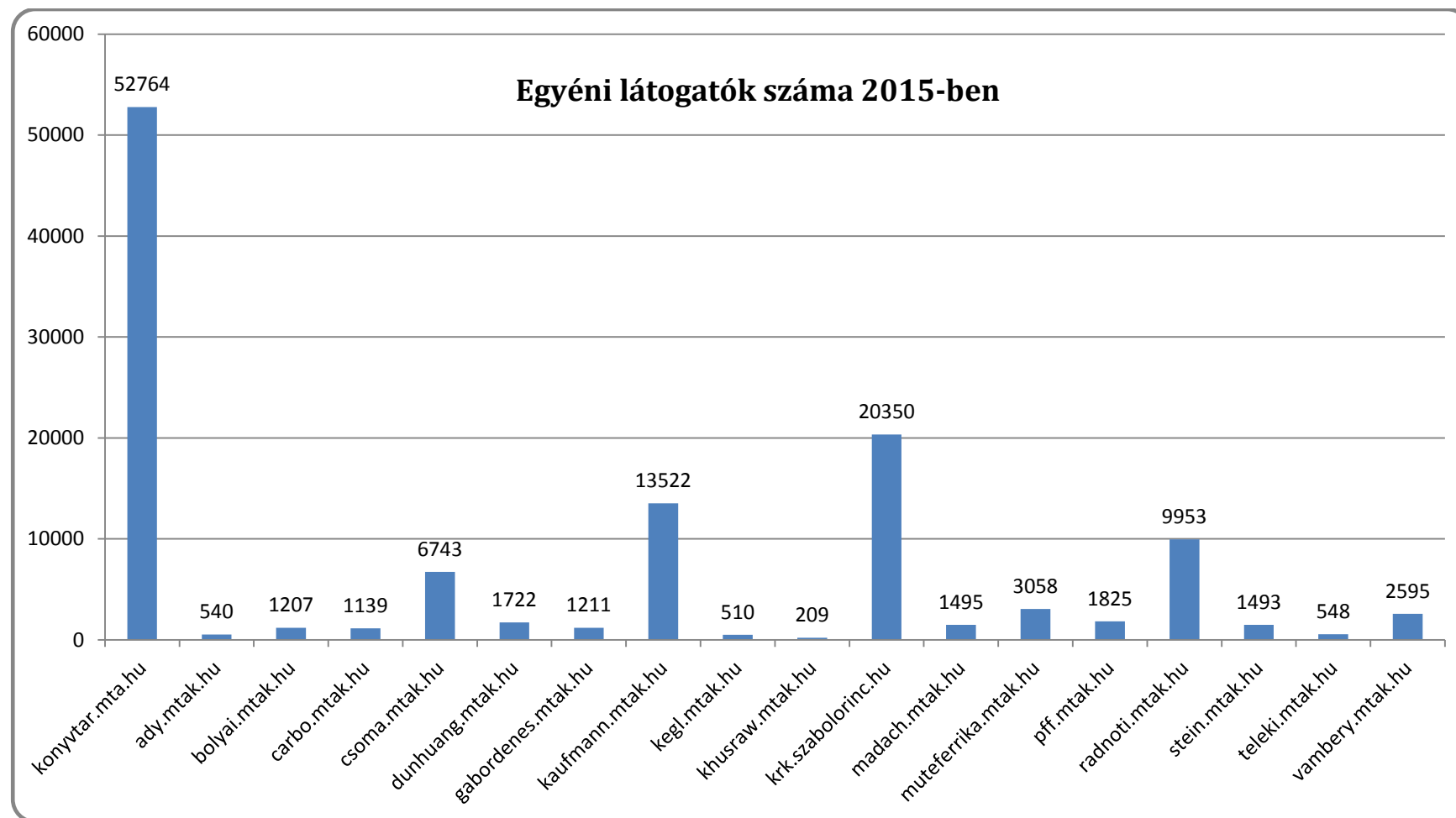
2015-ben folyamatosan bekerültek a Képkönyvtár adatbázisba a könyvtári Agora programok adatai az előadásokról készült videók, valamint az előadás meghívók csatolásával (2015-ben 40 db). A nyilvánosan elérhető videók nem csak a Képkönyvtár oldalán, hanem a forrásainkat együtt kereső Primo felületről is elérhetők. A Képkönyvtár videóinak elérésével az év folyamán többször volt probléma, ennek ellenére a használati statisztika nagy látogatottságot mutat.

Hónap	Egyedi látogató	Látogatások száma	Oldalak	Találatok	Adatmennyiség
2015. január	1040	7695	48103	58756	1.04 GB
2015. február	1015	5917	50361	59000	1.31 GB
2015. március	1129	7254	38821	46648	1.06 GB
2015. április	885	5529	44201	50240	997.58 MB
2015. május	710	2728	43493	56532	1.02 GB
2015. június	605	2353	45494	59268	941.41 MB
2015. július	851	3806	42280	49559	954.45 MB
2015. augusztus	840	4301	39349	44661	770.67 MB
2015. szeptember	729	4221	39356	45912	812.08 MB
2015. október	841	5619	88472	100730	4.93 GB
2015. november	785	4492	87153	109481	2.36 GB
2015. december	742	3322	80553	93424	2.44 GB
Összesen	10172	57237	647636	774211	18.54 GB

4.7.4 Tematikus digitális tartalmak statisztikája

A könyvtár honlapjainak látogatószámai

4.7.5 Informatika

2015 során MTA infrastrukturális támogatásból (IF-47/2014: 5 MFt összegben, illetve az IF-043/2015: 1,5 MFT + 3 MFt összegben):

- további fejlesztéseket végeztünk a lokális számítógépes hálózat korszerűsítésére;
- fejlesztettük a szerverparkot és szünetmentes tápegységeket szereztünk be;
- a fejlesztések eredményeként redundáns, nagy sebességű hálózati kapcsolat épült ki a szerverek között,
- megoldódott az adatmentés;
- folytattuk a hálózati nyomtatópark bővítését;
- elvégeztük az Integrált Könyvtári Rendszer (Aleph) MARC21 szabványra való átállítását;
- megteremtettük az Aleph-ből való adatátadás lehetőségét a REAL repozitórium számára.

Katalógus	
Bejelentkezés	Kölcsoinzeim
Böngész	Keres
Keresés	
Összetett keresés	

[Az 1979 előtti beszerzett, az online katalógusban nem található dokumentumokról készséggel adunk felvilágosítást telefonon vagy e-mail-ben.]

Keresés

Írja be a kereső szót

Mező a kereséshez

Szavak egymás mellett?

Válasszon adatbázis(ok)at:

☒ MTA KIK összesített katalógusa

☐ Régi könyvek - Ritka könyvek (RBK)

☐ Kéziratok, hagyatékok (MSS)

☐ MTA kandidátusi és doktori disszertációk (1953-)

☐ Ékírásos irodalom bibliográfiája (1940-1991)

☐ Folyóiratok: hazai és külföldi periodikák

☐ Ósnyomtatványok (INC)

☐ Keleti Gyűjtemény kéziratai

☐ Mikrofilm katalógus

☐ Francia disszertációk katalógusa (Mikrofilmtár anyaga)

Mezők

Szűrés beállításai:

Nyelv: összes

Formátum: összes

Év-től:

Év-ig:

Ehelyezés: összes

EOO szűrés: nincs

Tanácsok a kereséshez:

- Annyi mezőbe írjon, amennyi a keresése szerint fontos. Ha több mezőbe ír, azzal szűkíti keresését. Ha igen-t választ arra, hogy a "Szavak egymás mellett" legyenek, akkor a *computer programming* keresésénél a program csak azokat a rekordokat gyűjti le, amelyekben a *computer* szót követi a *programming*.
- A rendszer nem tesz különbséget a kis- és nagybetűk között. Így mindegyik változat ugyanazt a találati halmazt eredményezi *computer*, vagy *Computer* vagy *COMPUTER*.
- A beírt szavak között logikai "ÉS" kapcsolat van. A keresőkérlelésben használhatja a logikai (Boole-) operátorokat: AND (logikai ÉS), OR (logikai VAGY) és NOT (logikai ÉSNEM). Így például *számítógép or programozó* minden olyan rekordot megjelenít, amelyben vagy a *számítógép* vagy a *programozó* kifejezés előfordul.
- A kereső kifejezés csonkolása a ? vagy *használatával lehetséges. A csonkolás egyaránt alkalmazható balról, jobbról, illetve a kereső kérdés belsejében. Például a *számít?* forma visszakeresi a *számít*, *számítás*, *számító*, *számítógép* stb. szavakat. Vagy a *?ológia* formájú találat lesz az *anthropology*, *archaeology*, *psychology* stb. A "csonkolást" a szó belsejében is lehet használni: *alum*/m* visszakeresi az *aluminum* és az *aluminium* szavakat.

Az MTA KIK online katalógusa (Aleph)

5. Speciális szolgáltatás: tudományelemzés és tudománypolitika

Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály (TTO)

A tárgyévben végzett tevékenység legfontosabb eredményei

Kutatásértékelési és tudományelemzési tevékenység, ill. szolgáltatások az MTA döntéshozatali fórumai és beszámolóí számára.

Az MTA 2013-14-as tudományos tevékenységének elemzése és értékelése (szakmai jelentések formájában)

Az MTA tárgyévi közgyűlése,

Az MTA tárgyévi kormánybeszámolója,

Az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa (AKT) részére.

A vonatkozó jelentéseket az MTA Közgyűlése, illetve az AKT megtárgyalta és elfogadta/ jóváhagyta (2015. május).

Az MTA Országgyűlési Beszámolójához igényelt összehasonlító elemzések a hazai akadémiai szféra nemzetközi tudományos teljesítményének szerkezetéről.

„Beszámoló a magyar Országgyűlés számára a Magyar Tudományos Akadémia munkájáról és a magyar tudomány általános helyzetéről, 2013–2014”. (nyomdakész anyag: 2016. január).

Az MTA-kutatóhálózat hatéves (2010–2015) értékelésére létrehozott eseti bizottság informálása: előzetes tanulmány és módszertani javaslat a 2016-os értékeléshez.

A jelentést, ill. módszertani javallatot az Akadémiai Kutatóhelyek Tanácsa októberi ülésén beépítette az értékelési rendszerbe, ill. ennek alapján kijelölte a TTO 2016-os feladatait.

Az MTA Főtitkári Titkárság megbízásából készített kutatásértékelési jelentések.

Jelentések a hazai felsőoktatási intézmények és kutatóhelyek tudományos teljesítménymutatóiról az EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkárságának informálása céljából.

Elemzés az MTA TTK csoportvezetőinek tudományos teljesítményéről (2010–2015).

A Kutatóhálózat ipari kapcsolatrendszere: monitorprogram

A kutatóhelyek éves beszámolójához kapcsolódó adatfelvétel tervezete az ipar-akadémia kapcsolatok rendszeres nyilvántartásához és vizsgálatához.

On-line adatfelvételi rendszer kialakítása 2015 decemberében.

A program tervezetét az AKT megtárgyalta és elfogadta, az adatszolgáltatás megkezdésére 2015 decemberben az MTA Főtitkára felkérte a kutatóhelyeket.

Kutatásértékelési és tudományelemzési tevékenység országos hatáskörű, központi szervezetek számára

Együttműködés a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatallal

Együttműködési megállapodás a KIK (TTO), ill. az NKFI Hivatal között a Nemzeti Kutatási Infrastruktúra-fejlesztési Program tudományometriai háttéranyagokkal való támogatására

Tanulmány: a hazai tudomány kiemelkedő, ill. ígéretes területeinek feltérképezése (készült az együttműködés keretében)

Tudományometriai információszolgáltatás, ill. elemzések az EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkársága tájékoztatására az MTMT, ill. a nemzetközi citációs adatbázisok adatainak feldolgozásával.

EISZ-TTO együttműködési program

- EISZ TTO-együttműködés szakmai és jogi megalapozása
  - Az EISZ Programtanács 2015 októberében elfogadta az EISZ stratégiáját és feladatait, amelynek része az MTA TTO-val való szakmai együttműködés kialakítása, fenntartása. A TTO ennek értelmében szakértői elemzésekkel támogatja az EISZ-beszerzési, költségmegosztási stb. modellek kialakítását, valamint a tagintézmények tájékoztatását.
- Megvalósult együttműködés 2015-ben
  - Szakmai anyagok készítése Programtanács-előterjesztésekhez (nemzetközi idézettség adatbázisok összehasonlító értékelése)
  - Szakmai előadások a nemzetközi szolgáltatók tájékoztatórendezvényi keretében (*EISZ Őszi Információs Napok*)

- Elemzések az EISZ új honlapja számára (közzététel: 2016 február).

Az MTMT felkészítése kutatásértékelési célokra

- Közreműködés az MTMT kutatásértékelési szolgáltatásainak korszerűsítésében
  - Az MTMT új folyóiratminősítési rendszerének kidolgozása (IF-alapú kutatásértékelés korszerűsítése)
  - a szakmai javaslat képviselte az érintett tudománypolitikai szereplőkkel való egyeztetésben (MTA, NKFIH, EMMI, MAB stb.)

Részvétel az MTA értékelési eljárásainak korszerűsítésében

- A (nagy-)doktori értékelőrendszer korszerűsítésének szakmai megalapozása:
  - Szakvélemények, szakmai összefoglalók készítése a kutatói életmű értékelési módszereinek adaptációjáról (MTA Orvosi Osztály)
  - Folyóiratlisták értékelése, szakvélemény doktori értékelésekhez (MTA Orvosi Osztály, MTA Politikatudományi Bizottság)

A hazai kutatásértékelés korszerűsítésének szaktanácsadás és szakmai ismeretek közvetítése révén

- Meghívásos, felkérési szakmai előadások és konzultációk (a részletes listát a melléklet tartalmazza)

További kiemelt tevékenységek

- Kutatási, publikációs tevékenység (hazai és nemzetközi szakmai konferenciákon való részvétel)
- A TTO online szolgáltatásainak fejlesztése

TTO -jelentések, tanulmányok és információszolgáltatás az MTA, ill. országos döntéshozatali fórumai számára, 2015

- A hazai tudomány kiemelkedő, ill. ígéretes kutatási területeinek feltérképezése. Háttéranyag az NKFIH kutatási infrastruktúra-fejlesztési stratégiájának elkészítéséhez. Készült a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) felkérésére Együttműködési megállapodás, Iktatószám: NKFIH-33461/201.
- A hazai FOI-k és az MTA teljesítménye a makrodiszciplínák nemzetközi rendszerében, 2010–2014. Háttéranyag az EMMI koordinálta Intézményfejlesztési Tervek elkészítéséhez. Készült az EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkársága felkérésére Felkérés, Iktatószám: 99/2016/FEKUT
- A hazai tudomány jellemző teljesítménymutatói a 2007–14-es időszakban a SciMago (SCOPUS) adatai tükrében Kimutatások az EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkársága megbízásából, 2015. december.
- Az MTA Természettudományi Kutatóközpont csoportvezetőinek bibliometriai profilja (2010–2015). Készült az MTA Főtitkári Titkárságának megbízásából, 2015. december.
- A hazai FOI-k kibocsátásának és idézettségi hatásának mutatói az MTMT és a Web of Science (WoS) adatai alapján 2011-2014. Készült az MTA Főtitkári Titkárságának megbízásából az Államreform Bizottság 2015. novemberi ülésére, 2015. november.
- A folyóirat-mérőszámok, ill. a JIF a kutatásértékelési gyakorlatban. Szakmai összefoglaló, készült az MTA Publikációs Elnöki Bizottság elnökének megbízásából az NKFI Hivatal országos kutatásértékelési konzultációjához.
- Az MTA-intézethálózat nemzetközileg látható teljesítménye 2010–2015: Az értékelési folyamat tudományometriai pillére. Készült az MTA-hálózat teljesítményének (2010–2015) értékelésére létrehozott eseti bizottság tájékoztatására, 2015. szeptember.
- A Web of Science (WoS) és a Scopus adatbázisok rövid jellemzése a kutatásértékelés szempontjából. Előterjesztés az EISZ Programtanács első ülésére, 2015. október.

- A hazai FOI-k kibocsátásának és idézettségi hatásának mutatói az MTMT és a Web of Science (WoS) adatai alapján 2011-2014. Elemzés és információszolgáltatás, készült az EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkársága megbízásából, 2015. július.
- A hazai tudomány jellemző teljesítmény- és együttműködési mutatói a 2013-14-es időszakban a SCOPUS és a Web of Science adatai tükrében. Elemzések az MTA Országgyűlési Beszámolójához, 2015. július.
- Az MTA-kutatóhálózat tudományos teljesítményének szerkezeti jellemzői az MTMT és a Web of Science adatai alapján, 2014. Készült az MTA 2015. évi Közgyűlése és az MTA Kormánybeszámolója háttéranyagaként., 2015. március.
- A kutatói életmű többszempontú értékelésének egyszerű mérőszámai: a h-indexcsalád. Szakmai összefoglaló, készült az MTA Orvosi Tudományok Osztályának ülésére, 2015. február.
- Az MTA Orvosi Tudományok Osztályához tartozó nemzetközi szakterületi folyóiratlisták értékelése. Készült az Orvosi Tudományok osztályelnökének megbízásából, 2015. január.
- A politikatudományi folyóiratok értékelési célú osztályozása. Készült az MTA Politikatudományi Bizottsága számára, 2015. február.

Jelentések, lezárt teljesítések támogatott projekteken

- MTA Vendégkutatói Program, 2012-2014. Interjúk vizsgálat. MTA Életpálya Monitor, PD-016/2014.
- A Lendület program tudománypolitikai illeszkedése és a vizsgálat koncepciója. Pálinkó Éva előadása az MTA Lendület-nap rendezvényének keretében, MTA Székház, 2015. február. MTA Életpálya Monitor, PD-016/2014.
- Lendület és kutatói életpálya: első empirikus eredmények. Horváth Dániel előadása az MTA Lendület-nap rendezvényének keretében, MTA Székház, 2015. február. MTA Életpálya Monitor, PD-016/2014.
- Az életpálya tudományometriai modellezése a Lendület programban. Soós Sándor előadása az MTA Lendület-nap rendezvényének keretében, MTA Székház, 2015. február. MTA Életpálya Monitor, PD-016/2014.

6. Országos programok

6.1 Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT)

Az MTMT Osztály két kiemelt feladatot látott el 2015-ben.

- a) Az MTMT rendszer (MyCite) folyamatos (7/24) üzemi szolgáltatásainak a biztosítása, és a kapcsolódó szupport, felhasználói támogatás.
- b) Az MTMT új szoftveréhez (MyCite2) kapcsolódó tevékenységek: tesztelés, adminisztrátorok oktatása, illetve a TÁMOP projekt lezárása.

A jelenlegi szoftver esetében is jelentős fejlesztéseket hajtottunk végre. Ilyen volt például az idéző rekordok automatikus letöltése a WoS adatbázisból.

Az Akadémikusi választáshoz kapcsolódó értékelő táblázatokat is át kellett dolgozni, mivel az MTA osztályok eltérő tudományometriai adatszolgáltatást kértek, az IF folyamatosan háttérbe szorul, illetve megjelenítése korlátozott, mivel nem rendelkezünk országos licenccel.

A TÁMOP projekt támogatási szerződésében meghatározott feladatokat sikeresen elvégeztük. A projektzáró-rendezvény 2015. augusztus 26-án volt. A pénzügyi zárást megelőző könyvvizsgálói ellenőrzést is lefolytattuk.

Mind a helyszíni ellenőrzések, mind a kiemelt projekt beszámolók során megállapították, szabálytalanság nem történt. A záró helyszíni ellenőrzés 2016-ban lesz.

A 2015-ös év során folyamatos volt az adatszolgáltatás, ellenőrzés és hitelesítés: MTA Kutatóhálózati éves jelentés (Kutatóintézetek és Támogatott Kutató Csoportok – TKCs) elkészítéséhez.

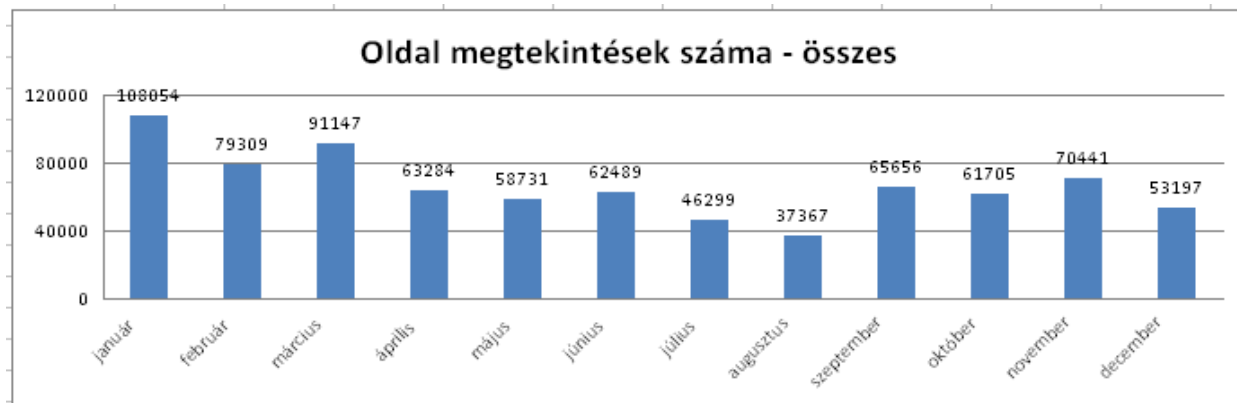
Intenzív rendszer-használat, folyamatos volt, napközben (8:00 – 18:00 között) átlagosan 250-300 közötti egyidejű online felhasználót szolgált ki a rendszer.

Open Access statisztikák is rendszeresen készültek az MTA rendelkezésnek megfelelően, illetve az EMMI kérésére átküldtük a Felsőoktatásért Felelős Államtitkárságra.

A 2015-ös év során 25 alkalommal rendeztünk MTMT adminisztrátor konzultációt, amelyen az összes helyszíni résztvevők száma 282 fő volt. A konzultációk egy részét az NIIF vid. conf. rendszerén közvetítettük és archiváltuk is. A felvételek

felkerültek az MTMT saját YouTube csatornájára is. (Valamennyi esemény az MTMT Portálon meghirdetésre került.)

MTMT rendszerhasználat (MyCite) Portál statisztika – 2015

MTMT aktuális (2016.01.29. – 15:30) adatbázis statisztika

MTMT adatbázis Felügyelet - Statisztika: Seres József (seres)			
Segítség GYIK MTMT dok. Levelek (279/0)			
Felhasználók száma összesen:	51 019		
Szerzők száma összesen:	48 643		
Adminisztrátorok száma összesen:	2 376		
Aktív felhasználók száma:	51 019		
Bejelentkezett felhasználók száma:	190		
Bejelentkezett azonosított felhasználók száma:	134		
Közlemények száma összesen:	1 544 520	Idézetek száma összesen:	5 156 008
Cikkek száma:	704 359	Függő idézetek száma:	894 457
Könyvek száma:	175 966	Független idézetek száma:	4 095 532
Fejezetek száma:	314 554	Nem vizsgált idézetek száma:	166 019
Szabadalmak száma:	5 712		
Disszertációk száma:	14 428		
Egyéb művek száma:	137 653		
A programról		Az adatbázis	

6.2 Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program

Az EISZ működésének jogi alapját az 1079/2012.(III.28) sz. kormányhatározat adja. Költségvetése a költségvetési törvény szerint, az MTA fejezetén belül, az MTA Könyvtár és Információs Központ címéhez rendelve, önálló alcímen jelenik meg. A tudományos tartalmak országos szintű gyarapításához szükséges licenc szerződések megkötése minden esetben a Közbiztosítási törvény (Kbt.) szerint történik.

Az EISZ központi, NKFIH által biztosított költségvetési kerete 2 részből áll:

adatbázis beszerzésre fordítható	1 407 000 000 Ft
működési költségre fordítható	19 000 000 Ft

Az EISZ 2015. január 19-én 133 millió Ft-tal rendelkezett. Azonban a JSTOR (53 283 175 Ft) és a SpringerLink (127 737 375 Ft) adatbázisok 2014-es számláját nem egyenlítettük ki. Így 2 568 608 041 Ft volt a program teljes 2015. évi adatbázis-kerete, amelyet 195 312 423 Ft összegű hiány terhel.

A működési költségekre fordítható 19 000 000 Ft keretet 11 189 251 Ft-tal haladtuk meg.

A tárgyévi projekt-költségvetést terhelő deficit nettó 206 501 674 Ft. (A hiány a teljes projekt-költségvetés 14,5%-a.)

Költségvetés alakulása 2015-ben:

Az ED_15-1-2015-0001. sz. szerződés alapján esedékes (2012 óta változatlan összegű) 2015. évi költségvetési keret 2015. április 22-én érkezett a számlánkra.

EISZ központi forrás adatbázis beszerzésre	1 407 000 000 Ft	
EISZ központi forrás működési költségekre		19 000 000 Ft
Kiadások 2014 (JSTOR, Springer rész)	-180 884 995 Ft	
2014-es maradvány	133 170 000 Ft	
Intézményi önrész (megrendelőn aláírt)	1 030 590 613 Ft	
Forrás összesen	2 382 875 618 Ft	19 000 000 Ft
Adatbázis beszerzésre fordított kiadások	2 568 608 041 Ft	
Ügyvédi költség	8 080 000 Ft	
Könyvvizsgálati díj	1 500 000 Ft	
Működésre fordított kiadások		30 189 251 Ft
Kiadások összesen	2 578 188 041 Ft	30 189 251 Ft
Különbözet	-195 312 423 Ft	-11 189 251 Ft

Működési költségek alakulása

Működési költség	19 000 000
Személyi jellegű kifizetések	19 000 000
Informatikai eszköz bérleti díj, karbantartás	819 849
Számlavezetési díj, tranzakciós illeték	9 856 112
Egyéb (kiküldetés)	513 290
Kiadások összesen	30 189 251
Különbözet	-11 189 251

A felsőoktatási intézmények az EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkárságától címzett támogatást kaptak az EISZ céljaira, önrész befizetésre, ami lehetővé tette a szolgáltatások folyamatos biztosítását.

Azonban a SpringerLink adatbázis esetében a fizetési késedelem és az elhúzódozó közbeszerzési eljárás következtében a szolgáltatás részleges leállása következett be június és augusztus között: ez idő alatt az előfizető intézmények kizárólag az archív tartalmakhoz fértek hozzá, a 2015-ös friss címeket nem érték el. A kiadóval történt megegyezés után az év hátralévő részében az elérés folyamatos és zökkenőmentes volt.

Május 27-én fórumot szerveztünk az előfizetői kör képviselőinek, amelyen 97 EISZ koordinátor mellett részt vett és felszólalt Maruzsa Zoltán helyettes államtitkár az EMMI Felsőoktatásért Felelős Államtitkársága, illetve Szász Károly, a Semmelweis Egyetem kancellárja a felsőoktatási kancellárok képviseletében. A közgyűlés egyhangúán támogatta Monok István főigazgató javaslatát az EISZ Programtanács létrehozásáról.

Programtanács

A 2015. október 2-án megalakult Programtanács a tagintézmények érdekképviselői fóruma, döntés-előkészítő és értékelő testület. A Programtanács az MTA Elnökének tanácsadó testületeként működő, döntéshozatali jogkörrel rendelkező bizottság, amelynek tagjai társadalmi munkában látják el feladatukat. A Programtanács feladata a stratégia kialakítása, a rendszerfejlesztés fő irányának kijelölése.

A Programtanács összetétele

Intézménycsoportok	Előfizető intézmények száma	Programtanácsba delegált létszám	Programtanács tagok
Szavazati jogú tagok			
a Programtanács elnöke, az MTA KIK főigazgatója		1	Monok István, az MTA KIK főigazgatója
Felsőoktatási intézmények	53	10	Dudás Anikó, tudományszervezési referens, PPKE Figula Anikó, igazgató, SZE Gál Tibor, főig-helyettes, EKF Kálóczi Katalin, főigazg. ELTE Karácsony Gyöngyi főigazg. DE Kokas Károly, főig-helyettes, SZTE Nagy Zsuzsanna, EKK elnök, BCE Szluka Péter mb. igazgató, SE
Magyar Rektori Konferencia			dr. Heuer Orsolya jogtanácsos, MRK
Kancellárok képviselőitében			dr. Szász Károly kancellár, SOTE
MTA Kutatóintézetei	16	2	Ormos Pál, az MTA AKVT társelnöke, MTA SZBK Fazekas Károly, az MTA AKVT társelnöke, MTA KRTK
non-profit kutatóintézetek	9	1	Gódor Nóra titkár, Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ
gyógyító intézmények	21	2	dr. Izbéki Ferenc főorvos Fejér Megyei Szent György Kórház dr. Mátyus Mária orvos ezredes, MH Egészségügyi Központ
közhűjtemények	29	1	Tózsér Istvánné igazgató, Bródy Sándor Megyei és Városi Könyvtár

Intézménycsoportok	Előfizető intézmények száma	Programtanácsba delegált létszám	Programtanács tagok
országos szakkönyvtárak	8	2	Horváth István főig-h. OIK Kovácsné Koreny Ágnes főig-h., FSZEK
országos hatáskörű intézmények	6	1	Tóthné Csáki Katalin könyvtárvezető, NÉBIH
Tanácskozási jogú tagok			
NKFIH		1	Dr. Szigeti Gyula Péter, főigazgató-helyettes
EMMI		1	Fonyó Attila, közigazgatási tanácsadó, Felsőoktatásért Felelős Államtitkárság
MTA Titkárság		1	Véber János, szakmai tanácsadó, MTA Kutatóintézeti Főosztály
MTA KIK		1	Urbán Katalin, osztályvezető, EISZ Titkárság

EISZ Őszi információs napok: Réffy Balázs – Akadémiai Kiadó (fotó: EISZ Titkárság)

Adatbázis beszerzések alakulása

2015-ben 147 intézményt számláló tagságunk részére 24 adatbázist szereztünk be közbeszerzési eljárás keretében, az alábbiak szerint:

	Adatbázis neve	Szolgáltató	EISZ támogatás aránya %	Előfizető intézmények száma
1	ACM Digital Library	Association for Computing Machinery	25%	10
2	Akadémiai Kiadó Folyóiratai	Akadémiai Kiadó Zrt.	90%	54
3	Akadémiai Kiadó Szótárai	Akadémiai Kiadó Zrt.	75%	37
4	ART SOURCE	EBSCO GmbH.	0%	3
5	CABi	EBSCO GmbH.	25%	5
6	Cambridge University Press Journals	Scientific Knowledge Services Ltd.	25%	15
7	ProjectMUSE	EBSCO GmbH.	0%	2
8	EBSCOhost	EBSCO GmbH.	90%	93
9	EconLit+fulltext	EBSCO GmbH.	25%	10
10	FSTA	EBSCO GmbH.	25%	7
11	Grove Art Online	Oxford University Press	25%	9
12	Grove Music Online	Oxford University Press	25%	10
13	JHCD	Thomson Reuters	50%	9
14	JSTOR	Ithaka Ltd.	75%	47
15	Lippincott Williams and Wilkins	Wolters Kluwer/Ovid Technologies	0%	4
16	MathSciNet	EBSCO GmbH.	25%	12
17	MLA-LRC	Gale Cengage	25%	6
18	Nature	EBSCO GmbH.	25%	13
19	Science Direct	Elsevier B.V.	69%	49
20	Science Magazine	EBSCO GmbH.	25%	10
21	SciFinder	American Chemical Society CAS	25%	5
22	SCOPUS	Elsevier B.V.	50%	20
23	SpringerLink	Springer Science & Business Media GmbH.	50%	38
24	Web of Science	Thomson Reuters	75%	38

EISZ keretből került kiegyenlítésre a SCOAP3 program tagdíja, 6 828 360 Ft. Ebből az összegből 3 190 000 Ft-ot az Akadémia Open Access Alapja finanszírozott.

A Sponsoring Consortium for Open Access Publishing in Particle Physics (SCOAP3) egy 2012-ben, az Európai Nukleáris Kutatási Szervezet (CERN) által indított program, melynek célja a részecskefizika területén született publikációk nyílt hozzáférésű elérésének biztosítása. A SCOAP3-hoz történő csatlakozási megállapodást (Memorandum of Understanding) az MTA KIK 2014-ben írta alá, vállalva az évenkénti 22 000 eurós tagdíjat, melynek 50%-át az MTA Open Access alapja, 50%-át pedig az EISZ Titkárság állja. 2015-ben a program 4472 (2014-ben 4280) publikáció nyílt hozzáférésű megjelenését tette lehetővé. Ezek közül 154 (2014: 112) magyar szerzőségű, illetve társszerzőségű publikáció született. A magyar szerzők több mint felét az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont, 24%-át az MTA Atommagkutató Intézete, 15%-át a Debreceni Egyetem, 4%-át az Eötvös Loránd Tudományegyetem, 2,5%-át MTA-BME, MTA-ELTE, MTA-DE kutatócsoportok, illetve 0.6%-át a Szegedi Tudományegyetem kutatói adták.

A SCOAP3 program éves közgyűlésén Genfben (CERN) intézményünket 2015-ben Dér Ádám képviselte.

Közbeszerzési eljárások

Az EISZ közbeszerzési eljárásainak lebonyolításában szakmai támogatást kaptunk az MTA Titkárságának részéről Dr. Nyerges Éva közbeszerzési szakjogásztól, az MTA Vagyongazdálkodási és Vagyonhasznosítási Osztályának vezetőjétől.

Az eljárásokban összesen 13 kiadó és vendor cég nyert tendert, ezek az alábbiak:

Cég neve	Székhelye
Akadémiai Kiadó Zrt.	Budapest, Magyarország
American Chemical Society CAS	Columbus, USA
Arcanum Adatbázis Kft.	Budapest, Magyarország
Association for Computing Machinery	New York, USA
EBSCO GmbH.	Bécs, Ausztria
Elsevier B.V.	Amsterdam, Hollandia
Gale Cengage	Andover, Egyesült Királyság
Ithaka Harbors Ltd.	New York, USA
Oxford University Press	Oxford, Egyesült Királyság
Scientific Knowledge Services AG	Zug, Svájc
Springer GmbH	Heidelberg, Németország
Thomson Reuters	Philadelphia, USA
Wolters Kluwer/Ovid Technologies GmbH.	Berlin, Németország

2015-ben 13 darab uniós eljárásrend szerinti hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos közbeszerzési eljárást folytattunk le az alábbiak szerint:

Adatbázis neve	Előfizetés időtartama	2015-ben kifizetett ár forintban	Tanácsadó cég
EBSCOhost, Econlit, CABI, FSTA, ArtSource, Project Muse, MathSciNet	2015.01.01- 2015.12.31.	21 924 755 140 905 649	Exandas
Science Direct	2015.01.01- 2016.12.31	1 309 303 421	Biczi és Turi
Scopus	2015.01.01- 2015.12.31.	152 002 440	Biczi és Turi
JHCD	2015.01.01- 2015.12.31.	30 906 654	Biczi és Turi
ACM Digital Library	2015.01.01- 2015.12.31.	20 830 446	Exandas
Akadémiai Folyóiratok Akadémiai Szótárak	2015.01.01- 2015.12.31.	15 481 300 49 809 400 nincs fizetve	Exandas
Grove Art Online Grove Music Online	2015.01.01- 2015.12.31.	nem érkezett számla	Exandas
MLA - LRC	2015.01.01- 2015.12.31.	9 397 815	Exandas
JSTOR	2014.01.01- 2015.12.31	125 702 599	Biczi és Turi
Cambridge University Press Journals	2015.01.01- 2015.12.31.	cca 18 911 550 nincs fizetve	Biczi és Turi
SciFinder	2015.01.01- 2015.12.31.	59 170 602	Exandas
LWW	2015.01.01- 2015.12.31.	71 451 764	Exandas
SpringerLink	2015.01.01- 2016.12.31	cca 283 200 000 nincs fizetve	Biczi és Turi

EISZ adminisztráció számokban

Az előfizetői kör bővült: 10 új intézmény csatlakozott a programhoz. Az utolsó negyedévben sok intézmény jelentkezett az ADT+ adatbázishoz való 2016-os hozzáférés miatt. Új intézménytípusok: egyházi gyűjtemények, valamint levéltárak is bejelentkeztek. 3 intézmény megszűntette tagságát az EISZ-ben: a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórház, valamint a Haszonállat-génmegőrzési Központ.

Az intézmények számát befolyásolták (+-) a 2015-ben bekövetkezett szervezeti átalakulások: intézmény összevonások, illetve szétválások úgy a felsőoktatás területén, mint a nonprofit kutatószférában.

Az intézmények a korábbi évek gyakorlatának megfelelően megrendelő nyilatkozatban jelzik igényeiket, a hozzáférés feltételeit pedig előfizetői megállapodásban rögzítjük. Az előfizetői szerződések megszövegezésében, valamint az egyedi, jogi vonatkozású problémák megoldásában szakmai támogatást kaptunk az MTA Jogi Főosztályának munkatársaitól.

Az eddig használt intézménytípus szerinti besorolás átdolgozásra szorul – 2016 első negyedévének fontos feladata, hogy a Programtanácsi mandátumok szerint úgy csoportosítsuk az előfizetői kör tagjait, hogy rendszerünk igazodjon a hivatalos könyvtári jegyzékhez, illetve az adott intézmény a lehető leghatékonyabb képviselőhöz jusson a Programtanácsban.

Intézménycsoportok	Tagintézmények száma	Megkötött szerződések száma
felsőoktatási intézmények	53	182
MTA kutatóintézetek	16	45
nonprofit kutatóintézetek	10	23
egészségügyi intézmények	22	43
múzeumok	10	11
megyei könyvtárak	20	21
országos hatáskörű intézmények	13	11
levéltár	3	
Mindösszesen	147	336

2015-ben kiállított számlák száma:

- önrész hozzájárulás: 243 db
- árfolyam-különbözet: 67 db

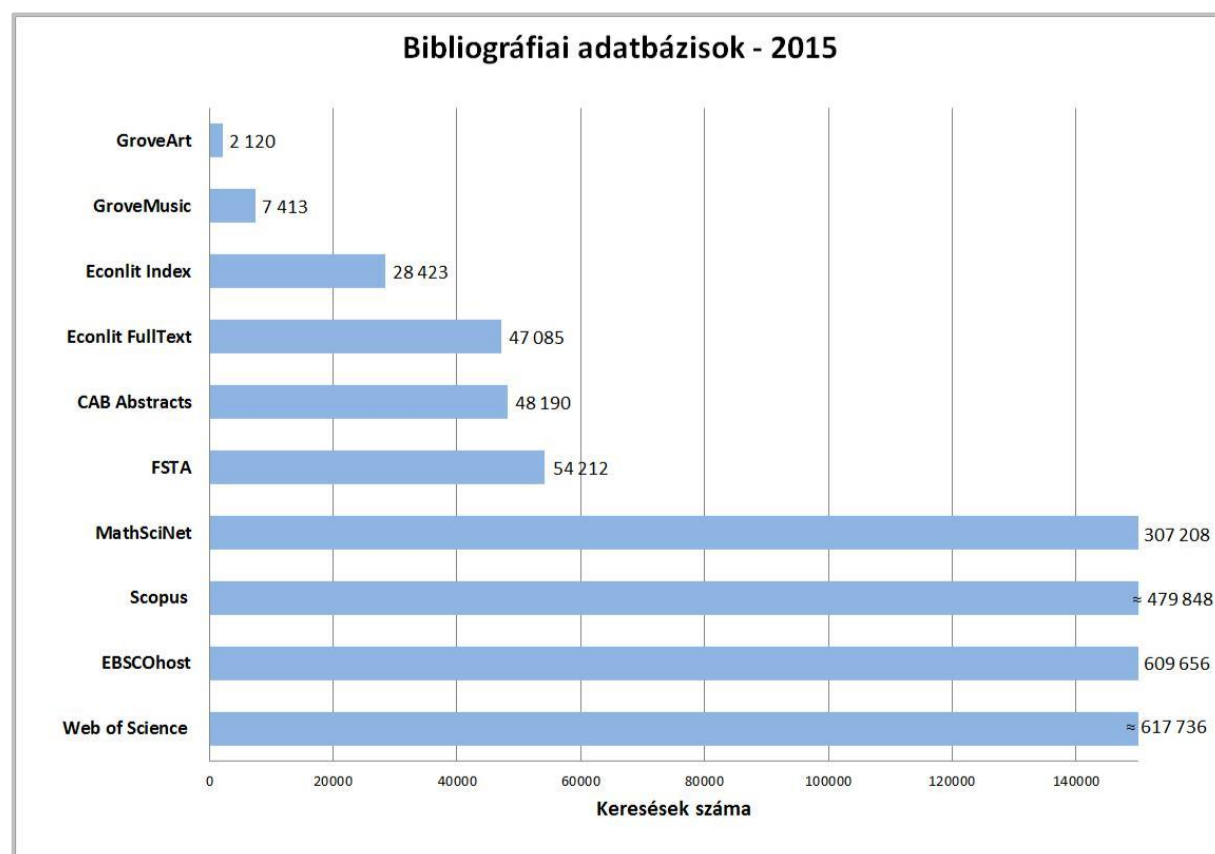
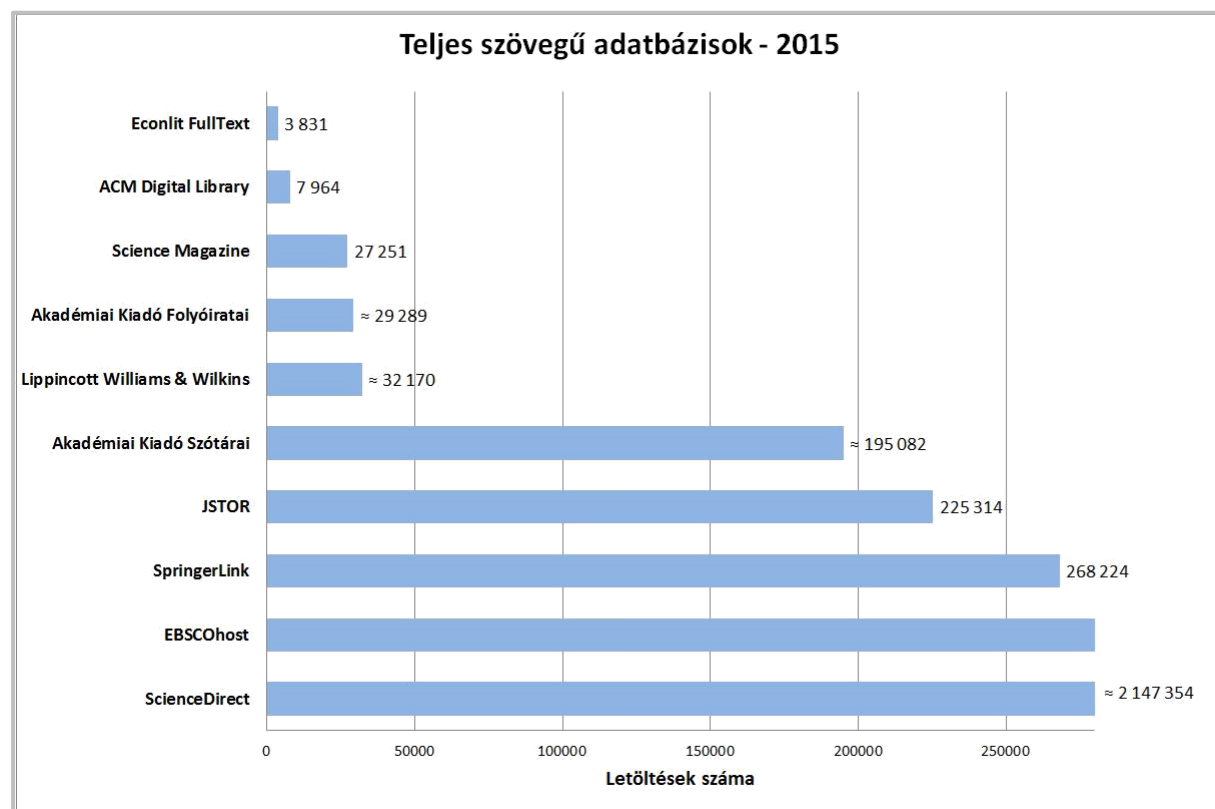
EISZ adminisztráció	Értéke / nettó Ft
Megkötött szerződések	1 008 882 053
Nem kaptunk vissza aláírt szerződést	33 248 014
Kiszámlázott önrészek	983 766 503
Befizetett önrészek	946 492 768
Kintlévőség	37 273 735
Kiszámlázott árfolyam-különbözet	8 861 760
Könyvelés szerinti bevétel, amely 2014-es és 2016-os előfizetői önrészeket is tartalmaz	963 412 000

A felhasználói kör jelentős része 2001 óta térítésmentesen fért hozzá az EBSCOhost adatbázis csomaghoz, amelynek árához az EMMI Kultúráért Felelős Államtitkársága évi nettó 8 500 000 Ft-tal járul hozzá. Ez az összeg az adatbázist elérő megyei könyvtárak önrészét fedezi, és az OSZK-n keresztül kerül átutalásra az EISZ számlájára.

Az elmúlt 15 év használati statisztikái azonban azt mutatják, hogy a kedvezményezett intézmények 2/3-ának nincs mérhető használata belépések és letöltések számának vonatkozásában. Ezért az eddigi előfizetési konstrukció átgondolása szükséges: az EBSCOhost csomag leginkább igényelt tartalmainak (Academic Search Complete, Business Source Premier) fizetőssé tétele azon 30-60 intézmény számára, amelyek valóban használják az adatbázist.

Az MTA KIK vezetősége azt kéri a Kultúráért Felelős Államtitkárságtól, hogy a betervezett nettó 8 500 000 Ft támogatást a magyar tartalmak beszerzésére fordíthassuk, mivel idén elvégzett igényfelmérés és szakmai álláspontunk szerint a közgyűjteményi körben sokkal nagyobb igény mutatkozik ezekre a tartalmakra (Akadémiai Kiadó Szótárcsomagja és ADT+).

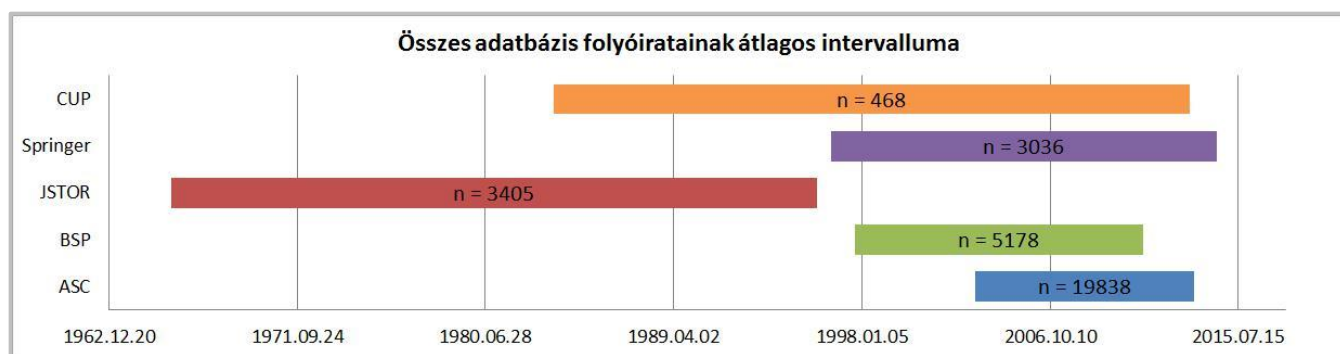
Használati statisztikai mutatók

Az EISZ Titkárság munkatársai új projekt feladatként elkezdtek a beszerzett adatbázisok tartalmi átfedéseinek vizsgálatát. E tevékenység két fő célja:

- a felhasználói közösség hiteles tájékoztatása és magas szintű szakmai segítség nyújtása, hogy a számukra legmegfelelőbb tartalmakat fizethessék elő
- az EISZ nemzeti program racionális, költséghatékony működtetése, hosszú távon lehetőséget teremtve ezzel a kínálat bővítésére

2015-ben az előfizetett adatbázisok mélyebb tartalmi elemzését is megkezdtek – első lépésben a különféle adatbázisokban található folyóiratok közötti átfedéseket vizsgáltuk. Mivel az egyes folyóiratcímek egyezése nem jelent automatikusan tartalmi egyezést is, a továbbiakban azt vizsgáltuk, hogy az egyes adatbázisokban átfedést mutató folyóiratok más adatai (az adatbázisokban megtalálható első és utolsó évfolyam) is megegyeznek-e. A további összehasonlítás alapjául az egyező folyóiratok átlagos intervallumát, azok egymáshoz viszonyított bőségét, illetve az adatbázisokban megtalálható utolsó évfolyam frissességét használtuk.

Kommunikáció

EISZ honlap

A 2013-ban létrehozott honlapon a HiStats statisztikai számláló 2015-ben 47 129 oldalmegtekintést regisztrált 17 282 felhasználótól. A „legforgalmasabb” hónap szeptember volt 6038 bejelentkezéssel. Az év során 187 oldalon jelent meg hivatkozás az eisz.mtak.hu domain névre. Legtöbb a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár honlapján, ahol 1737 felhasználó 4835 oldalt töltött le.

Honlapunk átdolgozásra szorul, mind tartalom, mind pedig kinézet szempontjából. Az Educatio Kft. megszűnésével reményeink szerint az eisz.hu domain név és az eredeti EISZ logo használatára is lehetőség nyílik 2016-tól.

Facebook oldal

Az EISZ Nemzeti Program hivatalos Facebook oldalát 2014-ben hoztuk létre. Az oldalt kedvelők száma 338-ra nőtt. Összesen 14 703 felhasználót értek el bejegyzéseink. Legnépszerűbb témák: az őszi információs napok, illetve a fényképtár.

Compass

A 2014-ben létrehozott Compass portál célja, hogy összegyűjtse és a felhasználók számára szabadon hozzáférhetővé tegye a hazai költségvetési, nonprofit, egészségügyi és kulturális intézményeknél elérhető adatbázis tartalmakat. A HiStats számláló 3190 oldalmegtekintést regisztrált 1393 egyedi felhasználótól. A Compass projekt fejlesztése 2015-ben megtorpant, ezért a következő év fontos célkitűzése e terület súlyának megfelelő gondozása.

Őszi Információs Napok

Az EISZ Programtanács megalakulásának hírére a szolgáltató cégek sorra jelezték igényüket bemutatkozó előadások megtartására. Ezért ezeket az alkalmakat Őszi Információs Napok az Akadémiai Könyvtárban címmel rendezvénysorozattá bővítettük. A programokon részt vettek a Cambridge University Press, a Thomson Reuters, az EBSCO, a JSTOR, a ProQuest, a Brill, a De Gruyter, az Akadémiai Kiadó, az Elsevier, az Oxford University Press, a Gale, a Wolters Kluwer, és a Taylor & Francis előadói, trénerai, értékesítési szakemberei. A sorozat szép sikerrel zárult, sok pozitív visszajelzést kaptunk úgy a felhasználók, mint a szolgáltatók oldaláról.

Együttműködés a TTO-val

Október óta dolgozunk az EISZ program és a Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály közötti szakmai együttműködés kialakításán és elmélyítésén. A kooperáció legfőbb célja az EISZ előfizetői körét alkotó intézmények széleskörű, igényes szakmai tájékoztatása, különös tekintettel a kínálatunkban szereplő hivatkozási adatbázisokra és tudományometriai szoftverekre. A formálódó együttműködés keretében az TTO osztályvezetője, dr. Soós Sándor rendszeres résztvevője volt az Őszi Információs Napok rendezvényeinek, részt vett és hozzászólt a Programtanács 2015. november 13-án megtartott, a jövő évi beszerzési és költségvetési tervről döntő ülésén. Honlapunk fejlesztésének egyik fontos szempontja, hogy jövőbeni látogatóink linkek segítségével könnyebben hozzáférjenek a TTO kapcsolódó szakmai anyagaihoz, elemzéseikhez, tanulmányaihoz egy-egy adatbázis tekintetében.

Szervezeti átalakulás, személyi feltételek

2015 márciusában Giczi András, júliusban pedig Páll Zoltán hagyta el a titkárságot, így a létszám 1 főre zsugorodott. A könyvtár vezetőségének döntése alapján 3 új munkatárssal bővült az iroda: szeptember 1-től Dér Ádám könyvtáros, október 1-től pedig Lencsés Ákos főkönyvtáros csatlakozott a szervezethez. Dániel Ágnes megbízási szerződés keretében látott el adminisztrációs feladatokat.

2015. október 1. óta az EISZ Titkárság az MTA KIK osztályaként működik, osztályvezető: Urbán Katalin. A program szakmai vezetője Holl András informatikai főigazgató-helyettes. Az osztály munkáját segítő, részben EISZ-es munkatársak: Baráth Eszter gazdasági ügyintéző és Nyiscsák Sándor informatikus.

7. Akadémiai Levéltár

A Levéltár tovább gyarapította állományát, folytatta a begyűjtött anyag feldolgozását és ellátta a levéltári kutató- és ügyfélszolgálatot (leginkább az MTA Titkársága részére).

Az iratállomány növekedése 27,36 ifm volt. Az év végére az iratállomány mennyisége elérte a 3521,65 ifm-t. Jelentősebb iratmennyiséggel a következő fondok gyarapodtak: Bolyai Ösztöndíj 6,96 ifm, Doktori Tanács 4,92 ifm, Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya 2,88 ifm. Ezeknek az iratoknak a jegyzékeit számítógépes változatban (részben Excel táblázatban) is megkapta a levéltár, ami az anyagban való kutatást jelentősen könnyíti.

Az intézetek iratkezelésének folyamatos ellenőrzésére nincs lehetőségünk, de alkalmanként tanácsot adtunk, ill. ellenőriztünk. Az elmúlt évben a Bölcsészettudomány Kutatóközpont (és azon belül különösen a BTK Történettudományi Intézet) iratainak rendezését, ill. a Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont (és azon belül a Közgazdaságtudományi Intézet) iratkezelését ellenőriztük. Az ősz folyamán a Wigner Fizikai Kutatóközpontból jelentkeztek, hogy mi legyen a régi KFKI korszakból származó iratok sorsa. Az intézetlátogatás alkalmával sor került az kutatóközpont iratkezelésének ellenőrzésére is, és útmutatást adtunk a régi iratok rendezésére, így remélhetőleg 2016-ban megkapjuk a KFKI igazgatóinak és főigazgatóinak a hatvanas-hetvenes évekből származó történeti értékű iratait.

Az év folyamán a felszámolás alatt álló akadémiai vállalkozások iratanyagának sorsával is törődnünk kellett, így több megbeszélés után átvettük a végelszámolásra került Akaprint kft. munkaügyi és pénzügyi iratait. Szeptemberben részt vettünk az MTA Titkárság Nádor utcai pincei irattárában a nyári viharkárok miatt elázott iratok selejtezésében.

Az iratrendezés az elmúlt években kialakult gyakorlat szerint folyt, elsősorban az újonnan beérkezett anyagokban végeztünk közép- és darabszintű rendezést. Különös gondot fordítottunk a régi anyagok rendezése folyamán a nem az adott fondba illő anyagok kiemelésére, az átfedések, és a második, harmadik és sokadik példányok megszüntetésére. Középszinten rendeztük a Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, a Kémiai Tudományok Osztálya, a Nemzetközi Kapcsolatok Főosztálya és a Természettudományi Főosztály iratait. A „Székház 150” kiállítás kapcsán elkezdtük a fényképállomány revízióját, és egy részletes elektronikus katalógus készítését.

Adatbázisainkat is tovább fejlesztettük, és folytattuk a TMB személyi dossziéinak az ellenőrzését (288 dosszié), és újabb jegyzékeket digitalizáltunk: Visszaminősített iratok, Jóléti Csoport, Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, Filozófiai és Történettudományok Osztálya, Kémiai Tudományok Osztálya, Könyv- és Folyóirat-kiadó Bizottság.

2015-ben 22 kutató kért és kapott kutatási engedélyt. A kutatók 151 alkalommal 1142 raktári egységnyi anyagot kaptak kézhez és 602 oldal másolatot készítettünk számukra, 35 esetben pedig írásban adtunk választ nekik.

Az ügyfélszolgálati statisztika a következő volt: az MTA Titkárságának (és más hivataloknak) 119 esetben adtunk felvilágosítást vagy kerestünk elő iratot és 271 oldal másolatot készítettünk. Munkaviszony-igazoláshoz 9 esetben kerestünk anyagot.

A Levéltár is részt vett a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából a középiskolás diákok számára szervezett programon, és az idejövő középiskolásoknak elmondtuk a levéltár történetét, és bemutattunk néhány érdekességet. Ugyanígy a hónap utolsó napján bemutattuk az Akadémiai Levéltárat és gyűjteményének érdekesebb darabjait a Könyvtárosok Országos Egyesületéből érkezett csoportnak.

Részt vettünk a Székház épületének 150 éves fennállására rendezett eseményekben, anyagot válogattunk (és leírását készítettünk) az erre az alkalomra rendezett kiállításhoz, ill. 2015. dec. 10-én Hay Diana A Székház az 1950-es években címmel előadást tartott a „Székház 150” konferencián.

Az MTA elnöke által az igazgatási és kutatásszervezési feladatok során kiváló munkát végző személyek elismerésére, példamutató teljesítményük jutalmazására alapított Szily Kálmán-díjat 2015-ben Hay Diana, az Akadémiai Levéltár vezetője kapta. (Fotó: mta.hu)

8. Tudományos és szakértői munka

8.1 Munkatársak tagsága, testületi tevékenysége

Babus Antal

Az MTA Köztestülete

A Németh László Társaság választmánya

Magyar Írószövetség

Magyar Írószövetség Arany János Alapítvány kuratóriumi tagja

Bagi Judit

Kőrösi Csoma Társaság

Magyar-Kínai Baráti Társaság

Bedecs László

Szépírók Társasága

Dániel Ágnes

MKE Tudományos Szakkönyvtári Szekció

Dér Ádám

MKE Tudományos Szakkönyvtári Szekció

SCOAP3 munkacsoport - magyarországi 'National Contact Point'

Dévényi Kinga

MTA Köztestülete

MTA Orientalisztikai Bizottság, 2012-től titkár

Kőrösi Csoma Társaság, választmányi tag

UEAI (Union Européenne des Arabisants et Islamisants)

TIMA (The Islamic Manuscript Association) – 2012-től az igazgatóság tagja

Magyar-Egyiptomi Baráti Társaság

Magyar-Iráni Baráti Társaság

Journal of Arabic and Islamic Studies c. folyóirat szerkesztőbizottság tagja

Journal of Islamic Manuscripts c. folyóirat szerkesztőbizottság tagja

The Arabist. Budapest Studies in Arabic c. folyóirat társszerkesztője

dr. Hay Diana

Magyar Levéltárosok Egyesülete

Horányi Károly

Szabó Lőrinc Alapítvány kuratóriumának tagja

Isztray Simon

Magyar Goethe Társaság

Kelecsényi Ágnes

Kőrösi Csoma Társaság

Magyar-Indiai Baráti Társaság

Magyar-Pakisztáni Baráti Társaság

Kohl Gyula

Papír- és Nyomdaipari Műszaki Egyesület, Restaurátor Szakosztály

Kovács Nándor

Kőrösi Csoma Társaság

Magyar-Török Baráti Társaság

The Islamic Manuscript Association

Krähling Edit

Ókortudományi Társaság

Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae szerkesztőbizottsági tag, technikai szerkesztő

Kürti Tímea Melinda

MKE Tudományos és Szakkönyvtári Szekció

Lencsés Ákos

Magyar Statisztikai Társaság Statisztikatörténeti szakosztály elnöke

Magyar Statisztikai Társaság választmányi tagja MTA Statisztikai és Jövő kutatási Bizottság

Statisztikai Tudományos Albizottság (MTA STAB) tagja

Magyar Statisztikai Társaság tagja (Statisztikatörténeti Szakosztály)

Statisztika Szemle Folyóiratszemle c. rovat szerkesztője.

Magyar Könyvtárosok Egyesülete tagja (Olvasószolgálati Szekció (2009–2014);

Társadalomtudományi Szekció (2015–)).

Mázi Béla

Andódi Czuczor Gergely Társaság (Szlovákia)

Nagy Erika

A *Central European Journal of Social Sciences and Humanities* c. folyóirat magyarországi szerkesztője

CEACS (Central European Association for Canadian Studies)

Nagypál László

New Chaucer Society

Early English Text Society

Magyar Dantisztikai Társaság

Kisgrafika Barátok Köre

Naszáros Edit

Magyar Könyvtárosok Egyesülete Műszaki Könyvtáros Szekció

Magyar Könyvtárosok Egyesülete Tudományos és Szakkönyvtári Szekció

Publika Magyar Könyvtári Kör

Magyar Aleph Csoport (MACS) elnökségi tag

Nobilis Andrásné

Magyar Levéltárosok Egyesülete

Sallai Ágnes

Magyar Biológiai Társaság, Állattani, Ökológiai Szakosztály

Seres József

NIIF Műszaki Tanács tag

NIIF Etikai Bizottság tag

HUNGARNET Felügyelő Bizottság elnök

Simonkay Zsuzsanna

HUSSE (Hungarian Society for the Study of English)

Kőrösi Csoma Társaság

Mongol-Magyar Baráti Társaság

Soltész Márton

Régi Mozgó Alapítvány kuratóriumának tagja

Szegedi Nóra

MKE Tudományos és Szakkönyvtári Szekció

Magyar Fenomenológiai Egyesület

Tatár Sándor

Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület

Magyar Műfordítók Egyesülete

Szépírók Társasága

Die Kogge (nemzetközi írószervezet)

Téglási Ágnes

MTA Könyvtári Bizottság

EISZ Tanácsadó Testület, elnök

MKE Tudományos- és Szakkönyvtári Szekció, elnök 2013. június 4-től

Publica Magyar Könyvtári Kör

Fulbright Alumni

British Council Ösztöndíjasok Egyesülete

MTA KIK képviselője: LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche)

Urbán Katalin

MKE Tudományos Szakkönyvtári Szekció

*Agora-program: Pázmány Péter: Felelet (1603) Jegyzetek a szövegkiadáshoz című könyv bemutatója
(2015. február 16.)*

8.2 Szakmai programok külföldön

Dévényi Kinga

Isztambul, The Islamic Manuscript Association (TIMA) igazgatósági ülés, 2015. február 13-17.

Hamburg, The Islamic Manuscript Association (TIMA) igazgatósági ülés, 2015. május 23-26.

London, The Islamic Manuscript Association (TIMA) konferencia, 2015. augusztus 24-26.

Isztambul, The Islamic Manuscript Association (TIMA) igazgatósági ülés, 2015. december 4-8.

Holl András

Hága, OpenAIRE2020 konferencia, 2015. április 9.

Genf, OAI9 konferencia, 2015. június 17-19.

London, LIBER konferencia, 2015. június 24.

Athén, Pasteur4OA konferencia, 2015. november 3-4.

Kelecsényi Ágnes

Új-Delhi, Fascinated by the Orient kiállítás rendezése, és Marc Aurel Stein with special reference to South and Central Asian Legacy c. konferencia, 2015. március 20-27.

Kőrösi Csilla Júlia

London, 44. LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche) konferencia, 2015. június 24-26.

Kürti Tímea Melinda

München, A Goethe Institut könyvtárosok számára szervezett intenzív nyelvi továbbképzése, 2015. november 23 – december 17.

Monok István

Párizs, HORIZON2020 tervezés, 2015. január 22-23.

Párizs, Bibliotheca Mazarina, kiállítás, IRHT megbeszélések, 2015. március 11-13.

Oxford, University, COST Meeting, előadás, ülések, 2015. március 22-25.

Strasbourg, Molhouse – előadás, ülések, kutatás – Alsace, 2015. május 10-14.

Bécs, pályázat tervezés lezárása, 2015. június 5-6.

Strasbourg, Tudományos Tanács, 2015. június 18-19.

Alsace: Strasbourg, Colmar, kutatás, 2015. július 19-25.

Kolozsvár, kötetbemutató, 2015. október 14-15.

Párizs, doktori védés, konferencia előadás, 2015. október 21–24.

Erdély, szakmai út, konferencia, előadás, 2015. október 28.–november 1.

Párizs, Maillard kitüntetése, laudáció 2015. november 18–20.

Téglási Ágnes

London, 44. LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche) konferencia, 2015. június 24–26.

*Az MTA KIK Stein Aurél kiállításának megnyitója Delhiben, az Indira Gandhi National Centre for the Arts-ban.
(2015. március)*

8.3 Könyvkiadás

A Könyvtár jelentősen átdolgozva és kibővítve, magyar és angol nyelven is megjelentette 2010-ben készült, az intézményt bemutató kiadványát, mely az igényes tájékoztatást és népszerűsítést szolgálja.

Megjelent Csesznegi Viktória és Stohl Róbert: A zombori kármelita rendház könyvtárának régi állománya című kötete.

A Koninklijke Brill NV és az MTA Könyvtár és Információs Központ közös kiadásában 2015 novemberében megjelent a Keleti Gyűjtemény arab kézíratainak katalógusa: Catalogue of the Arabic Manuscripts in the Library of the Hungarian Academy of Sciences. By Kinga Dévényi with Munif Abdul-Fattah and Katalin Fiedler. Budapest–Leiden, 2015. xviii, 554 p., ill.

Az Argumentum Kiadóval közös kiadásban megjelent Czifra Mariann munkája, Kazinczy Ferenc levelezésének katalógusa: Kazinczy Ferenc levelezése a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Kézirattárában.

A Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Nemzeti Könyvtár sorozatában megjelent Madách Imre: Az ember tragédiája című művének fakszimile kiadása. A kézirat digitális másolatát a Kézirattár bocsátotta a kiadó rendelkezésére.

A Grand Lodge of Croatia kiadásában megjelent a Kézirattár állományában található Systema Constitutionis Latomia Libertatis... című szabadkőműves kézirat.

8.4 Publikációk

Babus Antal

Cikkek

Kompország függetlensége Nyugat és Kelet között. Hitel, 2015. február (XXVIII. évf.) 145–150.

„Látom a sorsomat e népben.” (Illyés Gyula: Magyarok). Magyar Napló, 2015. június (XXVII. évf.) 8–17.

Lapszerkesztő, irodalomtörténész, könyvtáros és egyéb. Monostori Imre 70. születésnapjára. Új Forrás, 2015. 7. sz. 71–74.

Vekerdi József (1927–2015) http://mta.hu/i_osztaly_hirei/elhunyt-vekerdi-jozsef-136850/

Vekerdi József (1927–2015) Szín – Közösségi Művelődés, 2015. október. 77–78.

A Fülep–Fodor–Tüskés-háromszög. In „Hogy megállíthatná a múltó időt” Antológia Márkus Béla 70. születésnapjára. Orpheusz Kiadó, Budapest, 2015. 150–162.

«Как госпожа Удача в пляс идёт»: взгляд на прозу современных венгерских писателей.
<http://webkamerton.ru/2015/09/kak-gospozha-udacha-v-plyas-idyot-vzglyad-na-prozu-sovremennyx-vengerskix-pisatelej/>

Visszhang, recepció

Petrik Béla: Egy különös utazás dokumentumai. Magyary Zoltán 1935-ös szovjetunióbeli tanulmányútja. Magyar Szemle, 2015. február, (Új folyam XXIV. 1–2. szám) 181–190.

Monostori Imre: Egy konzervatív úr a baloldali zarándokok között. Magyary Zoltán szovjetunióbeli útja. Kortárs, 2015. 2. sz. 88–93.

Murányi Gábor: Minden hatóság. Egy furcsa keleti nyitás 1935-ben. Heti Világgazdaság, 2015. április 11. (15. sz.) 46–47.

Szepesi Dóra: Az emelkedő nemzet jegyében. Monostori Imre, József Attila-díjas irodalomtörténész 70. és Bertha Zoltán, József Attila-díjas irodalomtörténész 60. születésnapja alkalmából rendezett ünnepi műsort a Magyar Írószövetség. <http://barkaonline.hu/helyszinitudositasok/4742-a-monostori-imret-es-bertha-zoltant-koszont--estr-l>

Bedecs László

Vidékről a városba (Tőzsér Árpád pályakezdése) Bárka, 2015/1., 81-86.

Elnézel az erdő felé (A táj szerepe Oravecz Imre írásaiban) Irodalmi Szemle, 2015/4., 31-36.

A konyha ablakában (Aczél Géza gasztro-versei) Palócföld, 2015/1. 50-64. Uez: In: Bányai Éva (szerk.): Átmenetdiskurzusok. Irodalom- és kultúrtörténeti tanulmányok. Erdélyi Múzeum Egyesület, Bukarest-Kolozsvár, 2015., 101-114.

Tűnök elfelé (Rakovszky Zsuzsa: Fortepan c kötetéről) Műút, 2015/52. 58-60.

Lét-dalok (Költészet és filozófia Tőzsér Árpád műveiben) Irodalmi Szemle, 2015/10.

Egy lehetséges változat (Kukorelly Endre kötetése). Bárka, 2015/5., 107-109.

Előszó Tatár Sándor: „Чужда клетка” címen megjelent bolgár nyelvű kötetéhez. Guttenberg, Sofia, 2015, 5-7.

Dévényi Kinga

Dzsihadisták, iszlamisták, terroristák: Az "iszlám fundamentalizmusra" használt kifejezések. RUBICON 26:(2) pp. 36-41. (2015)

Scholars in Private: On the Correspondence of Goldziher and Vámbéry. ARABIST: BUDAPEST STUDIES IN ARABIC 36: pp. 35-45. (2015)

The Arabist: Budapest Studies in Arabic (36) pp. 1-118. (2015)

Beiträge zur arabischen Grammatik. By MANFRED ULLMANN. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2013. ARABIST: BUDAPEST STUDIES IN ARABIC 36: pp. 105-106. (2015)

Verbal Festivity in Arabic and other Semitic Languages. Proceedings of the Workshop at the Universitätsclub Bonn on January 16, 2009. (Abhandlungen für die Kunde des Morgenlandes 72.) Edited by LUTZ EDZARD and STEPHAN GUTH. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2010. ARABIST: BUDAPEST STUDIES IN ARABIC 36: pp. 106-108. (2015)

No Tapping around Philology. A Festschrift in Honor of Wheeler McIntosh Thackston Jr.'s 70th Birthday. Edited by ALIREZA KORANGY and DANIEL J. SHEFFIELD. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2014. ARABIST: BUDAPEST STUDIES IN ARABIC 36: pp. 109-110. (2015)

Nicht nur mit Engelszungen. Beiträge zur semitischen Dialektologie. Festschrift für Werner Arnold zum 60. Geburtstag. Edited by RENAUD KUTY, ULRICH SEEGER and SHABO TALAY. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2013. ARABIST: BUDAPEST STUDIES IN ARABIC 36: pp. 111-113. (2015)

Lehrbuch der sabäischen Sprache. 1. Teil: Grammatik. (SILO: Subsidia et Instrumenta Linguarum Orientis 4.1) By PETER STEIN. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2013. ARABIST: BUDAPEST STUDIES IN ARABIC 36: pp. 113-114. (2015)

Lehrbuch der sabäischen Sprache. 2. Teil: Chrestomathie. (SILO: Subsidia et Instrumenta Linguarum Orientis 4.2) By PETER STEIN. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2012. ARABIST: BUDAPEST STUDIES IN ARABIC 36: p. 114. (2015)

Sabäische Inschriften aus dem Ḥawlān. (Jenaer Beiträge zum Vorderen Orient 7.) By MOHAMED ALI AL-SALAMI. Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2011. ARABIST: BUDAPEST STUDIES IN ARABIC 36: p. 115. (2015)

Glänzel Wolfgang

Glänzel, W., Braun, T., Schubert, A., & Zosimo-Landolfo, G. (2015). *Coping with copying.* *Scientometrics*, 102(1), 1-3.

Glänzel, W., & Schubert, A. (2015). *From Matthew to Hirsch: A success-breeds-success story.*

Glänzel, W., & Schubert, A. (2015). *Foreword to the "Case Studies in Scientometrics" special issues.* *Scientometrics*, 105(1), 1-3.

Schubert, A., & Glänzel, W. (2015). *Van-e védelem a másolás ellen? Gondolatok a plágiumról.* Orvosi Hetilap, 156(50), 2052-2053.

Chi, P. S., Jeuris, W., Thijs, B., & Glänzel, W. (2015, January). Book Bibliometrics→ *A new perspective and challenge in indicator building based on the Book Citation Index.* In Proceedings of ISSI 2015–The 15th International Conference on Scientometrics and Informetrics (Vol. 2015, pp. 1161-1169).

Glänzel, W., Thijs, B., & Chi, P. S. (2015). *The challenges to expand bibliometric studies from periodical literature to monographic literature with a new data source: The Book Citation Index.* Scientometrics.

Chi, P. S., Thijs, B., & Glänzel, W. (2015). *The Challenges to Embody a New Data Source: The Book Citation Index.* ISSI Newsletter, 2015(11 (1)), 24-29.

Wang, L., Thijs, B., & Glänzel, W. (2015). *Characteristics of international collaboration in sport sciences publications and its influence on citation impact.* Scientometrics, 105(2), 843-862.

Gal, D., Sipido, K., & Glänzel, W. (2015, January). *Using Bibliometrics-aided Retrieval to Delineate the Field of Cardiovascular Research.* In Proceedings of ISSI 2015–The 15th International Conference on Scientometrics and Informetrics (Vol. 2015, pp. 1018-1023).

Glänzel, W., Beck, R., Milzow, K., Slipersæter, S., Tóth, G., Kołodziejski, M., & Chi, P. S. (2015). *Data collection and use in research funding and performing organisations. General outlines and first results of a project launched by Science Europe.* Scientometrics, 1-11.

Meng, X., Liu, X., Tong, Y., Glänzel, W., & Tan, S. (2015). *Multi-view clustering with exemplars for scientific mapping.* Scientometrics, 105(3), 1527-1552.

Glänzel, W., Heeffer, S., & Thijs, B. (2015, January). *A Model for Publication and Citation Statistics of Individual Authors.* In Proceedings of ISSI 2015–The 15th International Conference on Scientometrics and Informetrics (Vol. 2015, pp. 942-952).

Wang, J., Thijs, B., & Glänzel, W. (2015). *Interdisciplinarity and impact: distinct effects of variety, balance, and disparity.* PloS one, 10(5), e0127298.

Glänzel, W., & Chi, P. S. (2015, January). *A comparative study of citation distributions of books and journal articles in three fields and implications for indicator building.* In Proceedings of STI 2015 Lugano (pp. 55-58). Università della Svizzera italiana.

Glänzel, W., & Thijs, B. (2015, January). *Using hybrid methods and core documents' for the representation of clusters and topics. The astronomy dataset.* In Proceedings of ISSI 2015→ The 15th International Conference on Scientometrics and Informetrics (Vol. 2015, pp. 1085-1090).

Glänzel, W. (2015). *Bibliometrics-aided retrieval: where information retrieval meets scientometrics*. *Scientometrics*, 102(3), 2215-2222.

Winkler, A. E., Glänzel, W., Levin, S., & Stephan, P. (2015). *The Diffusion of the Internet and the Increased Propensity of Teams to Transcend Institutional and National Borders*. *Revue économique*, 66(1), 115-142.

Sipido, K., & Glänzel, W. (2015). *Metrics Mania. Circulation*.

Glänzel, W., & Gorraiz, J. (2015). *Usage metrics versus altmetrics: confusing terminology?* *Scientometrics*, 102(3), 2161-2164.

Thijs, B., Zhang, L., & Glänzel, W. (2015). *Bibliographic coupling and hierarchical clustering for the validation and improvement of subject-classification schemes*. *Scientometrics*, 105(3), 1453-1467.

Zhang, L., Rousseau, R., & Glänzel, W. (2015). *Diversity of references as an indicator of the interdisciplinarity of journals: Taking similarity between subject fields into account*. *Journal of the Association for Information Science and Technology*.

Thijs, B., Glänzel, W., & Meyer, M. (2015, June). *Using noun phrases extraction for the improvement of hybrid clustering with text-and citation-based components. The example of "Information System Research*. In *Proc. of the Workshop Mining Scientific Papers: Computational Linguistics and Bibliometrics, 15th International Society of Scientometrics and Informetrics Conference (ISSI), Istanbul, Turkey*: <http://ceur-ws.org>.

Winkler, A. E., Glänzel, W., Levin, S., & Stephan, P. (2015). *LA DIFFUSION D'INTERNET ET LE DÉVELOPPEMENT DES COLLABORATIONS ENTRE INSTITUTIONS ACADÉMIQUES*. *Revue économique*, 66(1), 1-15.

Zhang, L., Glänzel, W., & Ye, F. Y. (2015). *An Experimental Study on the Dynamic Evolution of Core Documents*. In *Proceedings of ISSI*, 897-898.

Glänzel, W., Thijs, B., & Debackere, K. (2015). *Dossier 1: Profielbepaling van landen, instituten en auteurs door het gebruik van citatieklassen*.

Holl András

Guy M, Holl A: *Briefing Paper: Article Processing Charges*, pp. 1-7. PASTEUR4OA információs anyag (2015)

Holl A, Lesteven S, Dietrich D, Gasperini A (szerk.): *Library and Information Services in Astronomy VII: Open Science at the Frontiers of Librarianship*. Konferencia helye, ideje: Napoli, Olaszország, 2014. június 17-20. San Francisco: Astronomical Society of the Pacific, 2015.

Bibliographic Data in Astronomy: Experience with the IBVS Reference List Revision. In: Holl A, Lesteven S, Dietrich D, Gasperini A (szerk.). *Library and Information Services in Astronomy VII: Open Science at the Frontiers of Librarianship*. Konferencia helye, ideje: Napoli, Olaszország, 2014.06.17 -2014.06.20. San Francisco: Astronomical Society of the Pacific, 2015. pp. 269-273.

Kutatói adatok kezelésének nemzetközi trendjei. TUDOMÁNYOS ÉS MŰSZAKI TÁJÉKOZTATÁS 62:(5) pp. 177-180. (2015)

SZÖVEGBÁNYÁSZAT, ADATBÁNYÁSZAT, ISMERETFELTÁRÁS: ÚJ LEHETŐSÉGEK A TUDOMÁNYOS KOMMUNIKÁCIÓBAN. MAGYAR TUDOMÁNY 176:(6) pp. 680-685.

Repozitóriumokról és a REAL-ról. ORVOSI KÖNYVTÁRAK 12:(2) pp. 30-36. (2015)

Horányi Károly

„Mindenség is csak egy Költő Agya”. Műút, 2015. december. 51–56. Kritika Szabó Lőrinc: Irodalmi tanulmányok, előadások, kritikák. A szöveggondozást végezte, a jegyzeteket készítette és az utószót írta Kemény Aranka, Budapest, Osiris Kiadó, 2013. és Kabdebó Lóránt: *„Nyílik a lélek”*: Kettős látás a 20. századi lírában: Szabó Lőrinc *„rejtektútja”*, Budapest, Ráció Kiadó, 2015. című könyvekről.

Horváth Dániel

Réti Mónika, Horváth Dániel, Czippán Katalin, Varga Attila: *The Challenge of Mainstreaming ESD in Hungary.* In: Rolf Jucker, Reiner Mathar (szerk.). *Schooling for Sustainable Development in Europe.* Zürich: Springer International Publishing, 2015. pp. 201-219.

Kapus Erika

Írónők a hálón 1880-1945 (<http://ironok.elte.hu/>) [többekkel közösen szerkesztett és készített portál]

Kovács Nándor Erik

A könyvtárgyarápító Szilády Áron emlékezete az MTA Könyvtárában. In: Bárh János, Bikfalvy Anna, Gyarmati Andrea, Kocsisné Varga Zsuzsanna, Kovács Nándor Erik, Kunkovacs László, Küllös Imola, Laki Rita, Magyary Ágnes, Marcsik Antónia, Mészáros Boglárka, Mészáros Endre, Pánya István, Pásztor Emília, Rácz-Fodor Mihály, Rokolya Gábor, Somogyvári Ágnes, V Székely György, Vavró Istvánné, Vörös Gabriella, Waclawczyk Dariusz, Szakál Aurél, Szakál György, Paczolay Gyula, Paskuj Iván, Szakál Aurél (szerk.). *Emlékkönyv a Thorma János Múzeum*

140. évfordulójára. 552 p. Kiskunhalas: Thorma János Múzeum; Halasi Múzeum Alapítvány, 2015. pp. 295-301.(Thorma János Múzeum Könyvei; 40.) 1., Halasi Múzeum 4.

Győztes hadsereg vesztes vitézei. Pillanatképek az 1672. évi kamenyec-podolszkiji hadjárat idejéből. KELETKUTATÁS (tavasz) pp. 81-91. (2015)

Krähling Edit

Hésiodos, Melanchthon és az imitatio. In Studia classica. Tanulmányok az Eötvös Loránd Tudományegyetem Ókortudományi Intézetéből. Szerk. Bárány István, Bolonyai Gábor, Ferenczi Attila, Vér Ádám [Antiqua et Orientalia 4]. Budapest 2015, 135–144.

Acta Antiqua Hung. 54 (2014) 1–4 füzet (szerkesztés)

Lantos Edit

Templom, idegenforgalmi érdekesség, bunker?: Hollóháza templomának építés- és fogadtatás-története 1959-1967. ARS HUNGARICA XLI:(1) pp. 64-73. (2015)

Templomépítések 1945 és 1989 között 1. rész Bevezetés, Budakeszi-Makkosmária és Megyaszó temploma. ÚJ EMBER 70:(31) p. 14. (2015)

Templomépítések 1945 és 1989 között 2. rész Szedres, Hort és Cserépváralja temploma. ÚJ EMBER 70:(32) p. 14. (2015)

Templomépítések 1945 és 1989 között 3. rész Móricgát és Bodroghalom temploma. ÚJ EMBER 70:(33) p. 13. (2015)

Templomépítések 1945 és 1989 között 4. rész Hollóháza és Szúcs temploma. ÚJ EMBER 70:(34) p. 13. (2015)

Oktatási és nevelési épületek, In: Ferkai András (szerk.). KÖZTI 66. Egy tervezőiroda története I. 1949-1991. 546 p. Budapest: Vince kiadó, 2015. pp. 275-289.

50+75 férőhelyes SZOT-óvoda és bölcsőde Budapest VII., Gorkij (ma Városligeti) fasor 39 –41.; 6 tantermes általános iskola; Gyermekváros Fót, Vörösmarty tér 2.; 20 tantermes gimnázium (ma Munkácsy Mihály Gimnázium) Kaposvár, Kossuth Lajos utca 48.; 12 tanulócsoportos gimnázium Vác, Géza király tér 8.; Nagyothallók Állami Intézete (ma Dr. Török Béla Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, EGYMI és Kollégium) Budapest XIV., Rákospatak utca 101.; In: Ferkai András (szerk.). KÖZTI 66. Egy tervezőiroda története I. 1949-1991. 546 p. Budapest: Vince kiadó, 2015. p. 290+.

Művelődési létesítmények. In: Ferkai András (szerk.). KÖZTI 66. Egy tervezőiroda története I. 1949-1991. 546 p. Budapest: Vince kiadó, 2015. pp. 313-323.

Művelődési Ház Salgótarján, Fő tér 5.; Megyei Művelődési Központ Szentendre, Pátriárka utca 7.; Művelődési ház Tiszaszederkény (ma Tiszaújváros), Széchenyi utca 2.; Megyei Könyvtár Kaposvár, Csokonai utca 4.; Nehézipari Műszaki Egyetem Könyvtára Miskolc-Egyetemváros; Megyei Könyvtár Békéscsaba, Kiss Ernő utca 3.; Krúdy Gyula filmszínház Nyíregyháza, Szabadság tér 7–9. In: Ferkai András (szerk.). KÖZTI 66. Egy tervezőiroda története I. 1949-1991. 546 p. Budapest: Vince kiadó, 2015. pp. 326-345

Lencsés Ákos

Az ausztrál statisztikai hivatal tájékoztatási gyakorlata. NEMZETKÖZI STATISZTIKAI FIGYELŐ 1:(1) pp. 29-32. (2015)

A brazil statisztikai és földrajzi intézet tájékoztatási gyakorlata. NEMZETKÖZI STATISZTIKAI FIGYELŐ 1:(2) pp. 33-36. (2015)

Braaksma, B. - Zeelenberg, K.: *Megváltoztatja a Big Data a hivatalos statisztika modellezési eljárásait?* STATISZTIKAI SZEMLE 93:(8-9) pp. 871-873. (2015)

Közművelődési szolgáltatások a KSH Könyvtárban. KÖNYVTÁRI LEVELEZŐ/LAP 2015:(10) pp. 3-8. (2015)

Mázi Béla

Hetilapban megjelent interjú

Lőcsei Gabriella: *Mint egy levélregény.* [Beszélgetés Körmendy Kingával és Mázi Bélával az „Ez köztünk! Isten áldja! Széchenyi István válogatott levelei című kötetről.]

Monok István

Nyílt hozzáférés és koraújkori kultúra Magyarországon és Erdélyben. Hozzászólás Klaus Graf posztjához az Open Access gondokról. Obeliscus. A koraújkor folyóirata. (2015. december 20.) <http://obeliscus.hu/hu/content/nyilt-hozzaferes-es-koraujkori-kultura-magyarorszagon-es-erdelyben>

Monok István, Brigitte Klosterberg (szerk.) *Die Hungarica Sammlung der Franckeschen Stiftungen zu Halle: 2A: Handschriften; 2B: Handschriften.* Budapest: MTA Könyvtár és Információs Központ, 2015. (Adattár XVI-XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez = Materialien zur Geschichte der Geistesströmungen des 16.-18. Jahrhunderts in Ungarn; 39/1-2.)

La bibliothéconomie et l'ordre des savoirs selon Michael Denis (1777). In: Frédéric Barbier, Thierry Dubois, Yann Sordet (szerk.). *De l'argile au nuage: une archéologie des catalogues: Ile*

millénaire av. J.-C. - xxie siècle. 429 p. Konferencia helye, ideje: Paris, Franciaország, 2015 Paris: Institut de France, 2015. pp. 344-347.

István Monok (szerk.) – *Schriftmedien – Kommunikations- und buchwissenschaftliche Perspektiven*, Németország, (2015)

What Makes a Library in Hungary or Transylvania Modern in the Early Modern Age? Some Aspects of Assessment. In: Márta Csire, Erika Erlinghagen, Zsuzsa Gáti, Brigitta Pesti, Wolfgang Müller-Funk (szerk.). *Ein Land mit Eigenschaften: Sprache, Literatur und Kultur in Ungarn in transnationalen Kontexten: Zentraleuropäische Studien für Andrea Seidler.* Bécs: Praesens Verlag, 2015. pp. 131-140.

La Hongrie et l'édition alsacienne, 1482-1621: Conjoncture éditoriale et évolution des représentations d'un pays. HISTOIRE ET CIVILISATION DU LIVRE 11: pp. 51-72. (2015)

Roderick Cave-Sara Ayad: *The History of The Book in 100 Books. The Complete Story. From Egypt to e-book.* New York, 2014, Firefly Books Ltd. HISTOIRE ET CIVILISATION

Detlef Haberland, in Verbindung mit Weronika Karlak, Bernhard Kwoka: *Kommentierte Bibliographie zum Buch- und Bibliothekswesen in Schlesien bis 1800.* München, 2010, Oldenbourg Verlag (*Schriften des Bundesinstituts für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa, Bd. 39.*). HISTOIRE ET CIVILISATION DU LIVRE 11: pp. 350-352. (2015)

Saktorová, Helena: *Turzovské knižnice. Osobné knižné zbierky a knihy dedokované členom rodu Turzovcov.* Martin, 2009, Slovenská národná knižnica. HISTOIRE ET CIVILISATION DU LIVRE 11: pp. 359-361. (2015)

Album amicorum, Pieminas albumu kolekcija (16.-19. gs.) Latvija Universitātes Akademiskā bibliotēka, Rokrakstu katalogs, = Die Stammbücher der Akademischen Bibliothek der Universität Lettlands (16.-19. Jh.), Handschriftenkatalog, Sastādījusi/Zusammengestellt von Aija Taimina, Rīga, 2013, LU Akademiskais apgads. HISTOIRE ET CIVILISATION DU LIVRE 11: pp. 335-338. (2015)

Stephanus Käfer, Esther Kovács: *Ave Tyrnavia! Opera impressa Tyrnaviae typis Academicis. Bubapestini, Strigonii, Tyrnaviae, 2013, Esztergom Hittudományi Főiskola, OSZK, Nagyszombati Egyetem, Szent Adalbert Alapítvány.* HISTOIRE ET CIVILISATION DU LIVRE 11: pp. 352-355. (2015)

The Readings of Hungarian Students during their Studies in the Netherlands in the Early Modern Period. In: Margriet Gosker, István Monok (szerk.). *Peregrinus sum: Studies in History of Hungarian–Dutch Cultural Relations in Honour of Ferenc Postma on the Occasion of his 70th Birthday.* 289 p. Budapest; Amsterdam: Magánkiadás, 2015. pp. 93-120.

Margriet Gosker, István Monok (szerk.) *Peregrinus sum: Studies in History of Hungarian–Dutch Cultural Relations in Honour of Ferenc Postma on the Occasion of his 70th Birthday*. Budapest; Amsterdam: Magánkiadás, 2015. 289 p.

A bázeli, a genfi és a zürichi könyvkiadás hatása a magyarországi szellemi áramlatok történetének alakulására a 16. században a kortárs könyvtárak vizsgálata tükrében. In: Gáborjáni Szabó Botond, Oláh Róbert (szerk.). *"Kezembe vészem, olvasom és arról elmélkedem": Emlékkönyv Fekete Csaba születésének 75. és könyvtárosi működésének 50. évfordulójára*. Debrecen: Tiszántúli Református Egyházkerületi Gyűjtemények, 2015. pp. 150-167. (A Tiszántúli Református Egyházkerületi Gyűjtemények kiadványai)

A barlangfestményektől az e-könyvig: Roderick Cave és Sara Ayad könyvtörténete. ISKOLAKULTÚRA 25:(3) pp. 132-135. (2015)

Magyarország és a magyarok az elszászi könyvkiadásban, 1482-1621: Változások a kiadói politikában – változó országkép. In: Gálffy László, Sáringer János (szerk.). *Fehér Lovag: tanulmányok Csernus Sándor 65. születésnapjára*. 468 p. Szeged: Lazi Könyvkiadó; SZTE BTK Középkori Egyetemes Történeti Tanszék, 2015. pp. 212-230.

A kulturális örökség áthagyományozása: Gondolatok a Dugonics hasonmások kapcsán. SZEGED: A VÁROS FOLYÓIRATA 27:(2) pp. 10-11. (2015)

Monok István, Zvara Edina: *Esterházy Pál könyvtára és olvasmányai*. In: Ács Pál (szerk.). *Esterházy Pál, a műkedvelő mecénás: egy 17. századi arisztokrata-életpálya a politika és a művészet határvidékén*. 618 p. Konferencia helye, ideje: Kőszeg, Magyarország, 2013.05.22-2013.05.25. Budapest: Reciti Kiadó, 2015. pp. 199-218.

Tüskés Gábor: Hagyomány és kritika, Könyvek, könyvbírálatok a kora újkori európai irodalom és művelődés történetéhez. Budapest, MTA BTK, 2013, 279 l. HELIKON IRODALOMTUDOMÁNYI SZEMLE 61:(1) pp. 119-120. (2015)

Album amicorum, Piemiņas albumu kolekcija (16.-19. gs.) Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā, Rokrakstu katalogs, – Die Stammbücher der Akademischen Bibliothek der Universität Lettlands (16.-19. Jh.): Handschriftenkatalog, Sast. Aija Taimiņa, Rīga: LU Akadēmiskais apg., 2013, XC, 365 p. MAGYAR KÖNYVSZEMLE 131:(2) pp. 237-239. (2015)

Monok István (szerk.): Egyéb szerzőség: Kőrösi Csilla Júlia (német) (ford.); Csesznegi Viktória, Stohl Róbert (forráskiadás); *A Zombori Kármelita Rendház könyvtárának régi állománya: Katalógus: Altbücherbestand der Bibliothek des Karmelitenklosters in Sombor: Katalog*. Budapest; Eger: MTA Könyvtár és Információs Központ; Eszterházy Károly Főiskola, 2015. 435 p. (A Kárpát-medence magyar könyvtárainak régi könyvei; 8.)

A humanizmus jellegzetességei a Magyar Királyságban és Erdélyben. In: Jankovics József, Jankovits László, Szilágyi Emőke Rita, Zászkaliczky Márton (szerk.). *Stephanus noster: Tanulmányok Bartók István 60. születésnapjára.* Budapest: Reciti Kiadó, 2015. pp. 87-104.

Száraz Orsolya: Catalogus librorum Bibliothecae Collegii Germanici et Hungarici Romae. Száraz Orsolya és Rosa Pace bevezetésével. (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 17/3.) LXXIV, 147 p. Budapest–Eger, 2015, MTA KIK, EKF. DEBRECENI SZEMLE 2015:(2) pp. 184-187. (2015)

Farkas Gáborról, a szavakat nehezen formálva. In: Ekler Péter, Varga Bernadett (szerk.). *Serpentarius viginti quatuor stellis decoratus: Baráti ajándék Farkas Gábor Farkasnak.* Budapest: Országos Széchényi Könyvtár, 2015. pp. 5-6.

Monok István (szerk.) *Mérföldkövek a magyar művelődéstörténet-írásban: tanulmányok.* Budapest; Eger: Kossuth : EKF, 2015. 168 p.

A könyves kultúra a művelődéstörténeti alapművekben. In: Monok István (szerk.). *Mérföldkövek a magyar művelődéstörténet-írásban: tanulmányok.* 168 p. Budapest; Eger: Kossuth: EKF, 2015. pp. 41-52.

A Magyar Királyság és Erdély evangélikusságának olvasmányai a 16-18. században. In: Kollega Tarsoly István, Kovács Eleonóra (szerk.) *A Magyarországi Evangélikus Egyház.* 352 p. Budapest: Tarsoly Kiadó, 2015. pp. 73-77. (A Reformáció kincsei I.; 1.) A Magyarországi Evangélikus Egyház

Honterus János Erdély reformátora, az iskolaszervező és a könyvkiadó. In: Kollega Tarsoly István, Kovács Eleonóra (szerk.) *A Magyarországi Evangélikus Egyház.* 352 p. Budapest: Tarsoly Kiadó, 2015. pp. 94-95. (A Reformáció kincsei I.; 1.) A Magyarországi Evangélikus Egyház

Kulturális örökségek. Eger: Eszterházy Károly Főiskola Roma Szakkollégiuma, 2015. 104 p.

Monok István (szerk.) *Catalogus librorum Bibliothecae Collegii Germanici et Hungarici Romae.* Budapest; Eger: MTA Könyvtár és Információs Központ; Eszterházy Károly Főiskola, 2015. 147 p. (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez; 17/3.)

Lektorálások

Roderick Cave–Sara Ayad: A könyv története. A barlangfestményektől az e-könyvig. A fordítást lektorálta: Monok István. Budapest, 2015, Kossuth, 288. p.

Száraz Orsolya: Catalogus librorum Bibliothecae Collegii Germanici et Hungarici Romae. Száraz Orsolya és Rosa Pace bevezetésével. Lektorálta és szerk.: Monok István. Budapest–Eger,

2015, MTA KIK, EKF (Adattár XVI–XVIII. századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 17/3.) LXXIV, 147 p.

Egyetemi doktori disszertációk bírálatai, kandidátusi opponensi vélemények, PhD dolgozatok bírálatai

Andrea De Pasquale: Giambattista Bodoni et l'Europe. Thèse présentée pour le doctorat de l'École pratique des hautes études, Paris, 2015.

Rab Irén: Hungarus-tudat és diákmentalitás a 18. századi göttingeni peregrinációban – különös tekintettel a medicinára – emlékkönyvek és egyéb peregrinációs források tükrében. PhD értekezés. Semmelweis Orvostudományi Egyetem, Budapest, 2015.

Megemlékezések, nekrológok

Farkas Gáborból, a szavakat nehezen formálva. In: „Serpentarius viginti quatuor stellis decoratus”. Baráti ajándék Farkas Gábor Farkasnak. Szerk.: Ekler Péter, Varga Bernadett. Budapest, 2015, magánkiadás. 5–6. p.

Schubert András

X-centage: a Hirsch-inspired indicator for distributions of percentage-valued variables and its use for measuring heterodisciplinarity. Scientometrics, 102(1), 307-313., 2015

Rescaling the h-index. Scientometrics, 102(2), 1647-1653., 2015

Actors of journal publishing in the social and medical sciences. Orvosi hetilap, 156(16), 650-653., 2015

Esetek és tanulmányok. Orvosi Hetilap, 156(46), 1871-1874., 2015

Az impaktfaktor és akiknek nem kell. Orvosi Hetilap, 156(26), 1065-1069., 2015

Simonkay Zsuzsanna

Simonkay Zsuzsanna, Nagy Andrea (szerk.) *Heroes and Saints: Studies in Honour of Katalin Halácsy.* Budapest: Mondat Kft., 2015. 336 p.

Friendly Knights and Knightly Friends: Sworn Brotherhood as Amicitia Perfecta in Medieval English Romances. ELSŐ SZÁZAD (XIV/1-2.) pp. 101-121. (2015)

A minhe mongvorok temetési szokásai. TÁVOL-KELETI TANULMÁNYOK (2015)

False Brotherhood in Chaucer's "The Knight's Tale," Part 2: Palamon and Arcite – False Friends Will Be Friends. In: Simonkay Zsuzsanna, Nagy Andrea (szerk.). *Heroes and Saints: Studies in Honour of Katalin Halácsy.* 336 p. Budapest: Mondat Kft., 2015. pp. 187-202.

Soltész Márton

Könyv

Csalog Zsolt. Budapest, Argumentum Kiadó. 2015. 512 p.

PhD-disszertáció

A BRG-től a regényig: Csalog Zsolt prózapoétikájának (műfaj)elméleti kérdései. Pázmány Péter Katolikus Egyetem. Kézirat.

Esszé, tanulmány

Egy lelkiismerettel megvert írástudó: Avagy jegyzetek Tar Sándorról és a megrendülésről. Kortárs, 2015. 2. 49–56.

Folyóiratcikk, szakcikk

Levél Thimár Attilának Ottlik-ügyben. Irodalmi Szemle, 2015. 3. 62–63.

Nagy László kétségbevonat öröksége: Még egyszer a Ki viszi át a Szerelmet című versről. Magyar Napló, 2015. 7. 10–12.

Nagy László kétségbevonat öröksége: Még egyszer a Ki viszi át a Szerelmet című versről. In Vállamon bárányos éggel: Írások Nagy Lászlóról. (Szerk. Jánosi Zoltán). Budapest, Nap Kiadó, 2015. 234–239.

A „végleges napló” olvasói: Levél Kálmán C. Györgynek. 2000 – Irodalmi és társadalmi havi lap. 2015. 8. 74–77.

„Magunkat írjuk tehát”: Sütő András valóságértelmezésének eszmei-poétikai vonatkozásai. In (M)ilyen gazdagok vagyunk (?) Sütő András-műhelykonferencia. (Szerk. Lázok János) Kolozsvár: Polis Könyvkiadó, 2015. 11–23. (Konferencia helye, ideje: Marosvásárhely, Románia, 2014. november 29-30.)

Kritika

Lélektörténet és „testiismeret”: Cseke Ákos: Mennyi boldogságot bír el az ember? Kortárs, 2015. 6. 88–89.

Fővárosi Emberkert: Térey János: Átkelés Budapesten I. Kortárs, 2015. 6. 89–91.

Perszonália

„Még egy kicsit élni...”: Levélféle Ferenczi Lacinak – odaáttra. Kortárs, 2015. 9. 82–83.

„Ifjú szívekben élek”: Köszön(t)ő sorok Bertha Zoltán 60. születésnapjára. Agria, 2015. 3. 123–124.

Búcsú a „csillagjóstól”: Halabuk József ravatalánál. Új Ember, 2015. 45. sz. 14.

A Csalog Zsolt Ház asszonya: Búcsú Dr. Bognár Évától. Életünk, 2015. 10–11. 83–96.

Tusa az öröklétért: Búcsú Turcsány Pétertől. Agria, 2015. 4. 211–212.

Szabó Ádám

Bűnök, melyekre nincs bocsánat? A feloldozás szükségessége Szent Cyprianus műveiben = Haereditas Graeco-Latinitatis II, szerk. Tóth Orsolya, Debrecen, 2015, 339–358.

New Sources of Antitrinitarian Philosophy: Speeches of Ernst Soner = Acta Ant. Hung. 54 (2014), 277–288. [2015-ben jelent meg]

Soós Sándor

A new generation of science overlay maps with an application to the history of biosystematics. arXiv, arXiv:1504.05816.

Schubert, A., & Soos, S. (2015). *Disciplinary trends of preferred publication channels as reflected in the references of review papers.* Orvosi Hetilap, 156(24), 985-987.

Szegedi Nóra

Szegedi Nóra, Ullmann Tamás: *Autonómia és világrend; bűn, sors és élettörténet. Tengelyi László munkássága az 1980-as és 90-es években.* KORUNK (KOLOZSVÁR) 26:(6) pp. 67-72. (2015)

Szegedi Nóra, Ullmann Tamás: *Tengelyi László (1954-2014).* BUKSZ- BUDAPESTI KÖNYVSZEMLE 27:(1) pp. 71-72. (2015)

Tatár Sándor

Szépirodalom

Необитаем; старата ти слепота в нова тъмнина; Навреме ще стигнеш до кръстопътя, не се бой; Чужда клетка [Versek Sztefka Hruszanova bolgár fordításában]= Антимовски Хан [Antimovszki Han]. 2014. 3/4. pp. 18-21.;

„a Minden állat dícsér nótájára” [Vers] = Jelenkor. 58. 2015. 2. pp.161-62.;

A távlat /közellét/; X-edik örök zsidó-változat [Versek] = Prae. 2014. 2. pp. 56-57.;

A misfit piece [Vers] = Alföld. 66. 2015. 3. p. 18.;

Hogyan?? Most már az éjszakákat is?!; *„Nyelvem határai világom határai”*; *„Tanítások”* [Versek] = Eső. 18. 2015. 2. pp. 55-56.;

Levélmagamnak [Vers] = 2000. 2015. 27. 7. pp. 30-31.;

Vásári mulatságok / megfolyt bohócfesték; Csak annak Provinz, aki... [Versek] = Kortárs. 2015. 7/8. pp. 65-66.;

Letisztult, világos képlet; (Haj, haj! A tavalyi ho[rmon]...); (a lúzer); (góltotó); (malheur); (finnyátlan); (elkomorod'); (Extra Hungariam est...! [De hát...]); Herdálnunk kell, ha [Versek] = Mozgó Világ. 41. 2015. 9. pp. 40-42.;

Csend-élet, farkasokkal; Dac? Ki vagy mi ellen? [Versek] = Székelyföld. 19. 2015. 9. pp. 21-11.;

Csak ha derűdet; Csak szél süvít. Győzött a gravitáció. [Versek] = Kalligram. 26. 2015. 9. pp. 28-29.;

Messze..., messze... [Vers] = Ex Symposion. 90. [sz.] 2015. p. 39.

Чужда клетка [Idegen kalitka – Verseskönyv Sztefka Hruszanova válogatásában és bolgár fordításában] Guttenberg, Sofia, 2015.

Műfordítás

Siegfried Lenz: Az interjú [Elbeszélés] = Nagyvilág. 60. 2015. 3. pp. 273-280;

Steffen Jacobs: Szeptemberi szerelem; A találkozás lehetőségei [Versfordítások] = Magyar Lettre Internationale. 96. 2015/tavaszi. p. 20.;

Steffen Jacobs: Asszonyi búcsúk; Puzzle [Versfordítások] = Magyar Lettre Internationale. 96. 2015/tavaszi. p. 29.;

Ulrike Draesner: A futónő emlékműve [Elbeszélés] = Magyar Lettre Internationale. 96. 2015/nyári. p. 25-28.;

Günter Grass: A balkezesek; Bika vagy szerelem [Rövidprózák] = Nagyvilág. 60. 2015. 6. pp. 587-594.;

Steffen Jacobs: Gyakorlatok; Monte Clérigo; Crow Revisited; Egy állványozónak [Versfordítások] = Jelenkor. 58. 2015. 7/8. pp. 798-800.;

Lutz Seiler: Zuborgásban [Novellaford.] = 2000. 2015. 27. 7. pp. 39-47.

Leo Perutz: A svéd lovas [regényrészlet] = Kalligram. 26. 2015. 12.

8.5 Előadások, prezentációk

Babus Antal

Magyary Zoltán életpályája és szovjetunióbeli útja. „Egy konzervatív úr a baloldali zarándokok között” című könyv margójára. Szombathely, 2015. március 5. (A Szombathelyi Törvényszék és az Észak-dunántúli Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium többfunkciós regionális kollégiumi termének avatása.)

Magyary Zoltán szovjetunióbeli útja. Magyary Zoltán–Techert Margit emlékkonferencia. Héreg, 2015. március 24.

Lapszerkesztő, irodalomtörténész, könyvtáros és egyéb. Monostori Imre 70. születésnapjára. Magyar Írószövetség, 2015. június 3.

Magyary Zoltán szovjetunióbeli útja. Magyary-napok 2015 – Tata–Budapest. Tata, 2015. június 9.

Зарубежные литературные успехи венгерских писателей в последние десятилетия. 13. Finnugor Írókongresszus. Badacsony, 2015. szeptember 4.

Kibicek, írók, dámák, spionok, meg sok más egyéb. (Orosz István: Sakkparti a szigeten). Előadás az Orosz István, az író című esten. Magyar Művészeti Akadémia. Pesti Vigadó, Makovecz terem. 2015. november 4.

Magyar Katolikus Rádió, Irodalmi láttelel

Dosztojevszkij, Tolsztoj, és az orosz kultúra hatása Fülep Lajos világnézetének alakulására. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2015. január 16. 20:04–20:30.

Ady Endre éjszakái, ahogy Fülep Lajos látta. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2015. február 13. 20:04–20:30.

Széchenyi István és az 1848-as forradalom. Mázi Béla történésszel, a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára munkatársával Babus Antal beszélget. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2015. március 13. 20:04–20:30.

Egy orosz milliomos szerzetes. Innokentyij Szibirjakov rendkívüli élete. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2015. április 10. 20:04 – 20:30

Illyés Gyula és Fülep Lajos az egyke ellen. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2015.május 8. 20:04 – 20:30

70. születésnapja alkalmából pályájáról Monostori Imre irodalomtörténésszel Babus Antal beszélget. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2015. június 5. 20:04 – 20:30

Maria Jugyina: zongoraművész és szent őrült. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelel. 2015. július 3. 20:04 – 20:30

Vekerdi László, a magyar tudománytörténet garabonciása. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelelet. 2015. július 31. 20:04 – 20:30

Csillaghálóban – Emlékek Pilinszky János európai útjairól c. film rendezőjével, Mispál Attilával Babus Antal beszélget. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelelet. 2015. augusztus 28. 20:04 – 20:30

Németh László szovjetunióbeli utazása. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelelet. 2015. szeptember 25. 20:04 – 20:30

A népi írók kiállása bebörtönzött társaik mellett 1956 után. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelelet. 2015. október 23. 20:04 – 20:30

„Semmi se vész el ezen a világon...” – Vekerdi József pályája. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelelet. 2015. november 20. 20:04 – 20:30

Orosz István Kossuth-díjas grafikussal Babus Antal beszélget. Magyar Katolikus Rádió, Velünk vannak. Irodalmi láttelelet. 2015. december 18. 20:04 – 20:30

Egyéb

Búcsú M. Kondor Viktóriától. Gyászbeszéd, 2015. január 29-én.

A 150 éves az Akadémia palotája emlékév keretében az MTA Tudós Kávézójában sajtótájékoztató, majd a palotában sajtóbejárás volt. A Tudós Kávézóban Mázi Bélával közösen rendezett kamara-kiállítást Babus Antal mutatta be a sajtó képviselőnek, majd a Kézirattár gyűjteményét szintén ő. 2015. május 29.

Pápai Református Gyűjtemények könyveinek sajtóbemutatója. Köszöntőt mond és házigazda: Babus Antal. Agora program. MTA KIK, Konferenciaterem. 2015. október 21. 16:00

Bagi Judit

"Földanya kultusz Yunnanban, avagy a jóság viszonzása (baoen) ember és istenség között" KCST, 2015. május 12.

Balázs András

MTMT II. – Publikációk és idézők kezelése, Networkshop, Sárospatak, 2015. március 30.

Dévényi Kinga

"Iszlám és migráció: Kivándorlás és kisebbségi lét az iszlám szemszögéből"– Kutatók éjszakája; ELTE, 2015. szeptember 25.

Haffner Rita

Az Akadémiai Könyvtár az alapítástól a 21. századig – előadás az MTA „Diákok az Akadémián” rendezvényén, 2015. november 13.

Holl András

Makara Gábor, Soós Sándor, Holl András: *Hungarian Academy of Sciences Open Access policies updated*. PASTEUR4OA Eastern European Meeting of Research Funders and Research Performing organizations “Working Together to Promote Open Access (OA) Policy Alignment in Europe”, MTA KIK, 2015. október 29-30.

„Hagyományok és kihívások” konferencia, ELTE Egyetemi Könyvtár, 2015. augusztus 31.

„A könyvtárak virtuális világa” konferencia, NKE Központi Egyetemi Könyvtár, 2015. november 18.

„Publikációmenedzsment” konferencia, Corvinus Egyetem, 2015. április 18.

NETWORKSHOP, Sárospatak, 2015. április 2.

Isztray Simon

Affektivitás és pátosz. Nietzsche Michel Henry szemével (Tengelyi László emlékkonferencia, Budapest, ELTE BTK, 2015. március 19-20.)

Kapus Erika

„A múlt idők bejárata zöld fátyolos, selymes jövőbe” *Idősíkok és átjárók Czóbel Minka műveiben*. 'Időértelmezések a magyarságtudományokban' konferencia. Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság és Pécsi Tudományegyetem, 2015. augusztus 27-28.

„A sok teremtetett álomképek álma” – *álomnarratívák Czóbel Minka életművében*. 'Az álmodó ember' nemzetközi konferencia. Pázmány Péter Katolikus Egyetem, 2015. április 17-18.

Kelecsényi Ágnes

Fascinated by the Orient – Opening speech, Új-Delhi, 2015. március 24.

Stein Aurél – Magyar-Pakisztáni Baráti Társaság, 2015. augusztus 19.

Lantos Edit

„Abban az esetben, ha típussterv rendelkezésre áll, egyedi tervet készíteni nem szabad” *Iskolatervezésünk 1945 és 1964 közt: konferencia-előadás*. Iskola, művelődés, társadalom A Hajnal

István Kör Társadalomtörténeti Egyesület 2015. évi konferenciája Sárospatak, 2015. augusztus 27–29. (2015)

Mázi Béla

Előadások

Czifra Mariann: Kazinczy Ferenc levelezése a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Kézirattárában című kötetének bemutatása. Budapest, 2015. április 20. MTA Könyvtár és Információs Központ (Agora)

Rómer Flóris és az Akadémiai Könyvtár. Rómer Emlékév Győri Zárókonferenciája. Győr, 2015. november 27.

„... vagyonomat a magyar nemzeti kultúra szolgálatába kívánom állítani...” A Vigyázó család alapítványai az Akadémia javára. „MTA Székház 150” konferencia. Budapest, Magyar Tudományos Akadémia, 2015. december 10.

„Ez köztünk! Isten áldja! Széchenyi István válogatott levelei. Budapest, 2014.” című kötet könyvbemutatói:

- MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont. Budapest, 2015. február 24. [Műhelybeszélgetés].
- Hittudományi Főiskola Könyvtára. Esztergom, 2015. március 11.
- Soproni Városi Könyvtár. Sopron, 2015. június 4.
- Litea Könyvesbolt. Budapest, 2015. szeptember 22.

Monok István

Könyv – olvasás. Kerekasztal beszélgetés a Műcsarnok Illuminációk című kiállítására. Budapest, Műcsarnok, 2015. február 25. (moderátor: Orbán György)

Sharing digital metadata: A brief Introduction to Open Acces policies for metadata, images, documents, and full digital editions. Reassembling the Republic of Letters, 1500–1800. St Anne's College, University of Oxford, 2015. március 21-25.

A könyv története. Előadás Roderick Cave–Sara Ayad: A könyv története. A barlangfestményekről az e-könyvig (Budapest, 2015, Kossuth) megjelenése kapcsán. Pontról pontra... A költészet napja, 2015. április 11. Örkeny István Könyvesbolt.

Économie et politique de la Bibliothèque: la Hongrie Royale et la Transylvanie de l'Ancien Régime. Savoir / Pouvoir. Les bibliothèques, de l'Antiquité à la modernité. Strasbourg (BNU); Mulhouse (Campus Illberg), 2015. május 11-13.

A megújult Eruditio adatbázisok. MTA Művelődéstörténeti Bizottság, Könyvtörténeti Munkabizottság, 2015. június 9. Budapest, OSzK.

Eruditio. Csak együtt van értelme. Az egyházi könyvtárak anyagának feldolgozása. Egyházi Könyvtárak Egyesülete vándorgyűlése, 2015. június 30. Sárospatak

Szabad adatok, szabad hozzáférés, közös alkotás. Az ERUDITIO adatbázis állapota. Digitális bölcsészet Szegeden, SZTE Klebelsberg Könyvtár, 2015. október 12.

De la valeur documentaire des catalogues et des registres de livre – leur usage dans l’histoire de la réception. Bibliologie și patrimoniu cultural național. Liste, inventare și cataloage de bibliotecă, secolele XIV–XXI. Conferință internațională, Alba Iulia, 2015. október 31.

Hagyomány, történeti szöveg, vagy a hit forrása? A Biblia értelmezései a Reformációig. 425 éves a Vizsolyi Biblia. Nemzetközi konferencia. Sárospatak–Gönc, 2015. november 6–7.

Új hatalmi viszonyok a tudományos információk megosztásában. MTA Tudomány Ünnepe, Osztályközi rendezvény (I., II., és IX. Osztályok). Budapest, 2015. november 24.

Előszavak, kiállítások megnyitói, beszámolók, beszédek

Roderick Cave–Sara Ayad: *A könyv története. A barlangfestményektől az e-könyvig.* Előszó: Monok István. Budapest, 2015, Kossuth. 8. p.

Rózsa György–Rózsa Dávid: *Legvégül a tópart. (Ön)életrajz két kézre.* Ajánlás: Monok István. Budapest, 2015, KSH, MTAK. 9. p.

Köszöntő. In: Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ. Budapest, 2015, MTAK. 1. p.; angolul: Preface. In: The Library and Information Centre of the Hungarian Academy of Sciences. Budapest, 2015, MTAK. 1. p.

Előszó. In: Eiffel Szombathelyen – 130 éves a Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár teremkönyvtára. Szerk.: H. Simon Katalin. Szombathely, 2015, Martinus Kiadó. 7. p.

Simonkay Zsuzsanna

Унгарын Шинжлэх Ухааны Академийн Дорно Дахины Сан Хөмрөгт хадгалагдаж буй Монголын бурханы шашны модон бар болон гар бичмэлүүд Mongolian Buddhism – Past, Present and Future: International workshop dedicated to the 380th anniversary of the birth of Ondor Gegeen Zanabazar. ELTE, Budapest, 2015. április 16–17.

Soós Sándor

Beyond scientific impact: evolving frameworks and novel methods in scientometrics, R&I Evaluation Methodologies Expert Workshop EC DG Research and Innovation, Brussels, 2015. január.

Scientometrics as network science: the latent face of a misperceived research field, organized by the RECENS Momentum/Lendület Group of the Hungarian Academy of Sciences, 2015. április.

Tudományos folyóiratok szakterületi rangsorolása. Makara Gáborral: A tudomány és a tudomány-értékelés dilemmái, avagy hogy értékeljük közleményeinket impakt faktor nélkül?, Semmelweis Szalon, Semmelweis Egyetem, 2015. október.

A Thomson kutatásértékelési szolgáltatásainak ésszerű használata és hasznosítása – a tudománymetria szemszögéből. EISZ Őszi Információs Napok, 2015. október.

A SciVal és „ami mögötte van”, EISZ Őszi Információs Napok, 2015. október.

A tudománymetria a kutatásértékelés mai piacán: kiadók, könyvtárak, kutatók és döntéshozók, Könyvtárak a tudomány és a felsőoktatás szolgálatában konferencia, Kaposvár, 2015. november.

Soós Sándor–Vida Zsófia: Social networks as a potential source of bias in peer review. “Towards new frontiers of peer review: prospects and challenges”, PEERE Cost Action workshop, University of Split, 2015. június 16-19.

Makara Gábor, Soós Sándor, Holl András: *Hungarian Academy of Sciences Open Access policies updated. PASTEUR40A Eastern European Meeting of Research Funders and Research Performing organizations “Working Together to Promote Open Access (OA) Policy Alignment in Europe”, MTA KIK, 2015. október 29-30.*

Szabó Ádám

Konferenciaszereplések

Bűnök, melyekre nincs bocsánat? A bűn pogány és keresztény fogalomrendszere, Debrecen, – 2015. május 7.

Magister Sacri Palatii Apostolici pro antitrinitariis arguit? – Receptio Annii Viterbensis in Transylvania. XVIth International congress of the International Association for Neo-Latin Studies (IANLS), Bécs, 2015. augusztus 4.

Gyöngyösi anekdotái. Rövid történetek a Decalogusban. Remete szíz Szent Pál ősöknek kihozásáról – Pálos rendtörténeti nemzetközi konferencia, Szeged, 2015. szeptember 23.

Az ifjabb Joachim Stegmann és a politika tudománya. Latin nyelvű tudományos irodalom Magyarországon a 15–18. században – II. Neolatin Konferencia. Szeged, 2015. november 5–7.

Egyéb

Digital Humanities Training School – Reassembling the Republic of Letters, Oxford, 2015. március 22-25.

Szegedi Nóra

Kant lehetséges szerepe egy fenomenológiai elementáretikában. Tengelyi László emlékkonferencia, Budapest, ELTE BTK, 2015. március 19-20.

Vida Zsófia

Soós Sándor–Vida Zsófia: *Social networks as a potential source of bias in peer review. “Towards new frontiers of peer review: prospects and challenges”, PEERE Cost Action workshop, University of Split, 2015. június 16-19.*

“Science collaborations” at the level of countries – A case study a “hard” physical geography and a “soft” economics science field. 2nd Evolutionary Economic Geography Workshop in Central and Eastern Europe: Agglomeration Economies, Relatedness and Spatial Networks, Szeged, 2015. október 21-21.

Esettanulmány egy “hard” természetföldrajz és “soft” közgazdaságtan tudományterület folyóiratainak országokra vonatkozó mintázatairól. A Magyar Regionális Tudományi Társaság XIII. Vándorgyűlése, Kelet-Közép-Európa területi folyamatai, 1990–2015. Eger, 2015. november 19–20.

Wolf György

MTMT I. – Szerzők és intézmények kezelése, Networkshop, Sárospatak, 2015. március 30.

9. Rendezvények, ismeretterjesztő, népszerűsítő programok

9.1 Agora-programok

Az Agora programok célja, hogy életre keltse az értékes és gazdag gyűjteményt, minél szélesebb körben megismertesse a nyilvánossággal a könyvtár nemzeti kulturális örökségét, erősítse az intézmény kulturális közösségi tér szerepét. Nyitott szellemi műhelyt kívánunk működtetni, mely teret ad értékes beszélgetéseknek és tudományos tanácskozásoknak.

Évi legalább 10 Agora-programot szervezünk a tudomány széles skálájáról válogatva. Konferenciákon, könyvbemutatókon, kerekasztal-beszélgetéseken valamint biblioterápiás beszélgetéseken át különböző kiállítások szervezésével igyekszünk minél több látogatót vonzani a Könyvtárba. 2015-ben összesen 1539 fő vett részt Agora-programjainkon.

Konferencia, előadás, kerekasztal-beszélgetés

Iszlám és orvostudomány

Őexcellenciája Mohammad Reza Morshedzadeh az Iráni Iszlám Köztársaság budapesti nagykövete ***Iszlám és orvostudomány – Muszlim tudósok a gyógyászatban*** címmel tartott előadást.

Időpont: 2015. február 25., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 79 fő

Műemlékvédelem – tudomány – társadalom

Entz Géza művészettörténész tartott azonos címmel előadást.

Időpont: 2015. április 15., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 14 fő

A 12 legszebb magyar vers

Pusztay János Prima Prímis-sima-díjas nyelvész **azonos** című előadástje tette színesebbé az Agora-programok sorát, amelyre a verseket válogatta és az estet bevezette **Fűzfa Balázs** irodalomtörténész.

Időpont: 2015. május 18., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 27 fő

"Üzenet nélkül iparkodó futár..."

András Sándor *az emigrációban és újra itthon* című beszélgetésen az író beszélgetőtársa **Kulcsár Katalin** irodalmi szerkesztő volt.

Időpont: 2015. október 14., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 15 fő

Magyarország Európában – Európa a világban

A kerekasztal-beszélgetésen részt vett: **Benczes István** egyetemi tanár (BCE), **Csaba László** egyetemi tanár, az MTA tagja (CEU), **Gyórfy Dóra** egyetemi docens (PPKE), **Király Júlia** tanszékvezető (IBS), **Palócz Éva** vezérigazgató (KOPINT-TÁRKI). A beszélgetés moderátora **Muraközy László** egyetemi tanár (SZIE) volt.

Időpont: 2015. december 3., 14:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 41 fő

Könyvbemutató

Klebsberg Kuno (1875–1932) – Könyvbemutató

Két könyvet mutatott be **Romsics Ignác** történész a rendezvény keretében: *Ujváry Gábor – Vertel Beatrix: Kultúra nélkül nincs Magyarország* és *Ujváry Gábor: Egy európai formátumú államférfi, Klebsberg Kuno (1875-1932)*. Közreműködött **Szalóczy Pál** előadóművész, a Magyar Rádió volt főmunkatársa.

Időpont: 2015. január 21., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 41 fő

EME könyvbemutató

Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadványait bemutatta: **Biró Annamária** felelős kiadó, **Bitay Enikő**, az EME főtárgyosa és **Sipos Gábor**, az EME elnöke.

Időpont: 2015. január 28., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 40 fő

Mit ér a tudós, ha magyar?

Mit ér a tudós, ha magyar? *Gazda István tudománytörténésszel beszélget Mezei Károly* című könyvét **mutattuk be**. A Magyarok lenni című sorozat 127. kötete kapcsán **Gazda István** *Érdekségek a régi magyar tudósvilágból* címmel tart előadást. Ezt követően a szerző, Mezei Károly kérdezte Gazda Istvánt a kötetéről.

Időpont: 2015. február 4., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 52 fő

A Pázmány Péter kritikai kiadás-sorozat legújabb kötete

Pázmány Péter: Felelet (1603) Jegyzetek a szövegkiadáshoz (szerkesztette Báthory Orsolya és Hargittay Emil) című könyv került bemutatásra. A rendezvény moderátora **Hargittay Emil** volt, a kritikai kiadás sorozatszerkesztője, a könyvbemutatót **Monok István** főigazgató (MTA KIK) nyitotta meg, a könyvet bemutatták: **Bitskey István** akadémikus (Debreceni Egyetem), **Kecskeméti Gábor** az MTA doktora, igazgató (MTA BTK Irodalomtudományi Intézet), és **Maczák Ibolya** tudományos főmunkatárs (MTA-PPKE Barokk Irodalom és Lelkiség Kutatócsoport).

Időpont: 2015. február 16., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 48 fő

Legvégül a tópart

Rózsa György és **Rózsa Dávid** *Legvégül a tópart* című kötetének bemutatóján a rendezvény moderátora Szikszai Edina volt, a könyvbemutatót megnyitotta: **Monok István** főigazgató (MTA KIK). A könyvet bemutatta: **Rózsa Dávid** főigazgató-helyettes (KSH Könyvtár), Rózsa Györgyről, intézményünk egykori főigazgatójáról **Csurgay Árpád** az MTA tagja, professor emeritus (PPKE) és **Murányi Lajos** ny. osztályvezető (MTA KIK) emlékezett meg.

Időpont: 2015. március 4., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 51 fő

Lippay György esztergomi érsek magyar levelei

Tusor Péter "Írom kegyelmednek, mint igaz magyar igaz magyarnak". Lippay György veszprémi és egri püspök, esztergomi érsek levelei magyar arisztokratákhoz, nemesekhez (1635–1665) című könyvét mutattuk be. A rendezvény házigazdája és moderátora: **Monok István** főigazgató (MTA KIK) volt, a kötetéről **Fazekas István** egyetemi docens (ELTE BTK), **Jankovics József** ny. tudományos főmunkatárs (MTA BTK ITI), **Kármán Gábor** tudományos munkatárs (MTA BTK TTI) és **Pálffy Géza** tudományos tanácsadó (MTA BTK TTI) beszélt.

Időpont: 2015. március 18., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 61 fő

Kazinczy Ferenc levelezésének katalógusa

Czifra Mariann irodalomtörténész *Kazinczy Ferenc levelezése a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Kézirattárában* című kötetének bemutatóján köszöntőt mondott: **Monok István** főigazgató (MTA KIK). Az [MTA KIK Kézirattárának katalógusait](#) ismertette **Babus Antal** osztályvezető (MTA KIK Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye). A [Kazinczy-katalógust](#) bemutatta **Mázi Béla** főkönyvtáros (MTA KIK Kézirattár és Régi Könyvek

Gyűjteménye). **Czifra Mariann** *Az elektronikus levelezés-kiadás és az irodalmi kartográfia* címmel tartott előadást. A térképes vizualizációt **Kis Réka** térképész, PhD-hallgató készítette.

Időpont: 2015. április 20., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 27 fő

Szarvas István könyvbemutatója

Szarvas István újságíró *A Héthatáron innen és túl* és *Újra kérdeztem – Válaszoltak!* című kötetei kerültek bemutatásra. Köszöntőt mondott **Téglási Ágnes** főigazgató-helyettes asszony (MTA KIK). A szerzővel beszélgetett **Temesi László** újságíró-író. Közreműködött: **Bodza Klára** népdalénekes, énektanár és **Kelemen Márta**. A rendezvényt moderálta **Sziksza Edina**.

Időpont: 2015. május 7., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 43 fő

Budapesti séták a tudomány körül

Hargittai István és **Hargittai Magdolna** könyvét Szász Domokos, az MTA alelnöke mutatta be, a rendezvényt megnyitotta **Téglási Ágnes** főigazgató-helyettes (MTA KIK) és **Réffy Balázs** igazgató (Akadémiai Kiadó).

Időpont: 2015. május 13., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 32 fő

Erdélyi Múzeum Egyesület könyvbemutató (2015. január 28.)

Férfidolgok: Papp György andrológussal beszélgetett Mezei Károly

A könyvet bemutatta **Prof. Dr. Papp György** egyetemi tanár, a Magyar Andrológiai Társaság elnöke és **Mezei Károly**.

Időpont: 2015. május 27., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 52 fő

Konsolidierung des reformierten Bekenntnisses im Reich der Stephanskron

Jan-Andrea Bernhard új német nyelvű könyvét mutattuk be kerekasztal-beszélgetés formájában. Bevezetőt mondott **Monok István**, az MTA KIK főigazgatója. A beszélgetés résztvevői voltak: **Balázs Mihály** egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem, **Szabó András** egyetemi tanár, Károli Gáspár Református Egyetem és a szerző.

Időpont: 2015. június 4., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 9 fő

A történész műhelye

A Korunk–Komp–Press Kiadó kötetét **Fodor Pál** történész, az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpontjának főigazgatója mutatta be, a kiadó tevékenységét **Kovács Kiss Gyöngy**, a *Korunk* főszerkesztője ismertette.

Időpont: 2015. szeptember 30., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 32 fő

Latin at the Crossroads of Identity

Az **Almási Gábor** és **Lav Subaric** szerkesztésében megjelent tanulmánykötet bemutatta **Trencsényi Balázs** történész (CEU, Department of History), a "Central and Eastern Europe: Regional Perspectives in Global Context" című könyvsorozat szerkesztője

Időpont: 2015. október 5., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 39 fő

Európa próbatétele

Deák István *Európa próbatétele: Együttműködés, ellenállás és megtorlás a második világháború alatt* című könyve **Bánki Veronika** fordításában és **Frank Tibor** történész, az MTA tagja utószavával jelent meg, amelyet **Pók Attila** történész, igazgatóhelyettes (MTA BTK Történettudományi Intézet) és **Romsics Ignác** történész, az MTA tagja mutatott be. A rendezvény moderátora **Bombera Krisztina**, az ATV munkatársa volt.

Időpont: 2015. október 15., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 88 fő

Csalog Zsolt

Soltész Márton **Csalog Zsoltról szóló** kötetét **Kálmán C. György** irodalomtörténész, tudományos főmunkatárs (MTA BTK Irodalomtudományi Intézet) mutatta be.

Időpont: 2015. október 19., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 42 fő

Az állam szuverenitása

Az állam szuverenitása: Eszmény és/vagy valóság című könyv bemutatóján köszöntőt mondott **Monok István** főigazgató (MTA KIK). A kötetet bemutatta: **Takács Albert** alkotmányjogász, főiskolai tanár (NKE), volt igazságügyi miniszter, **Trócsányi László** alkotmányjogász, egyetemi tanár (SZTE), igazságügyi miniszter távollétében **Raisz Anikó** olvasta fel a miniszter úr előadását, **Valki László** nemzetközi jogász, professzor emeritus (ELTE). A rendezvény moderátora **Rácz Lajos** ny. egyetemi tanár, az MTA Könyvtári Bizottságának tagja volt.

Időpont: 2015. november 17., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 32 fő

A Pytheas Kiadó kémiai tárgyú könyveinek bemutatója

A **Tömpe Péter** által szerkesztett **Than Károly: Carbonidok** és **A Magyar Kémikusok Lapja repertórium** (1946–2006) című köteteket bemutatta **Beck Mihály** professor emeritus, az MTA tagja, **Inzelt György** MTA Polányi Mihály-díjas egyetemi tanár, **Kiss Tamás** egyetemi tanár, a Magyar Kémikusok Lapja főszerkesztője. A rendezvény moderátora **Hudecz Ferenc** egyetemi tanár, az MTA tagja volt.

Időpont: 2015. november 18., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 28 fő

Nők a tudományban határok nélkül

Hargittai Magdolna könyvét bemutatta **Ferge Zsuzsa** szociológus, az MTA tagja, professor emerita (ELTE) és **Szász Domokos** matematikus, az MTA tagja, professor emeritus (BME).

Időpont: 2015. november 25., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 50 fő

EME könyvbemutató

Az **Erdélyi Múzeum-Egyesület** kiadványait bemutatta **Biró Annamária** felelős kiadó és **Sipos Gábor**, az EME elnöke. **Tudományos kutatás – digitális gyűjteményfejlesztés** címmel előadást tartott **Bitay Enikő**, az EME főtítkára.

Időpont: 2015. december 3., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 31 fő

A "boldogító tudás"

Ézsiás Erzsébet A *"boldogító tudás": Vásáry István* című könyvének bemutatóján közreműködött **Vásáry István**, az MTA tagja, **Péri Benedek** tanszékvezető (ELTE BTK Török Filológiai Tanszék), **Náray-Szabó Gábor**, az MTA tagja, a Professzorok Batthyány Köre elnöke, **Pınar Özcan Küçükçavuş**, a Török Együttműködési és Koordinációs Ügynökség képviselője, **Ézsiás Erzsébet** újságíró, **Madarassy István** szobrászművész, **Simon Judit**, a Lexica Kiadó ügyvezetője.

Időpont: 2015. december 11., 11:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 36 fő

9.2 Kiállítások

"Ungarn der Ränder"

"Ungarn der Ränder" – Schriftsteller und Schriftstellerinnen im ehemaligen Staatsgebiet des k.u.k. Habsburgerreiches Österreich-Ungarn című kiállítást **Monok István** főigazgató úr (MTA KIK) nyitotta meg. Előadást tartott **Gudrun Brzoska** könyvtárvezető (Ehinger Bibliothek). A kiállításra jelent meg a kiállított szerzők bio-bibliográfiáját bemutató katalógus.

A rendezvényt támogatta a Baden-Württembergi Ministerium für Wissenschaft, Forschung und Kunst.

Időpont: 2015. április 8., 16:00 óra, Vasarely-terem, résztvevők száma: 65 fő

A kiállítás 2015. május 29-ig, munkanapokon 9:00-19:00 óra között volt látogatható.

Goethe az Akadémiai Könyvtárban

A kiállítás megnyitója előtt **Goethe-Kult in Europa – Kult eines Weltbürgers?** címmel német nyelvű pódiumbeszélgetés zajlott a következő résztvevőkkel: **Prof. Bernáth Árpád** egyetemi tanár (SZTE), **Dr. phil. habil. Jochen Golz**, a weimari Goethe Társaság elnöke, **Dr. Nagy Márta**, a Magyar Goethe Társaság elnöke, a beszélgetés moderátora, **Dr. Sándorfi Edina** egyetemi adjunktus (PTE) volt.

A Goethe és gyűjtői: Klaus Seehafer, Arnóth József és Elischer Boldizsár című kiállítást **Dr. phil. habil. Jochen Golz**, a weimari Goethe Társaság elnöke nyitotta meg.

Időpont: 2015. november 9., 17:00 óra Konferenciaterem (pódiumbeszélgetés), illetve 18:15 óra (kiállítás-megnyitó) Vasarely-terem, résztvevők száma: 75 fő

A kiállítás 2015. november 14-ig hétfőtől péntekig 9:00 és 20:00 óra, szombaton pedig 9:00 és 17:00 óra között volt ingyenesen látogatható.

Keleti Gyűjtemény

A Keleti Gyűjtemény és az Indira Gandhi National Centre for the Arts közös rendezésében **A Kelet bűvöletében** címmel nyílt kiállítás Új-Delhiben 2015. március 24-én.

A Stein Aurél életét és munkásságát bemutató tárlat, amelynek kurátora Kelecsényi Ágnes volt, a **Marc Aurel Stein with Special Reference to South and Central Asian Legacy: Recent Discoveries and Research** című nemzetközi konferenciához kapcsolódóan került bemutatásra. A kiállítás nyitva tartását a nagy érdeklődésre való tekintettel április 10-ig meghosszabbították, s az IGNCA tervei szerint 2016-ban még több indiai városban bemutatják.

A Keleti Gyűjteményben a 2014-es év egyik legjelentősebb projektje a Külügyminisztériummal kötött megállapodás alapján a **Kelet magyar kutatói** c. utazó kiállítás és a hozzá kapcsolódó kiadvány elkészítése volt. Az Akadémia épületében a Közgyűléshez kötődően 2015. április 8. – május 5. között mutattuk be a nagyközönség számára a kiállítást, amely 2015 év folyamán a külképviseletek szervezésében a világ alábbi városaiban volt látható: Peking, Tunisz, Teherán, Szófia, Bangkok, Amman, Algír, Szentpétervár, Asztana, Almati, Szkopje, Belgrád, Isztambul, Pozsony, Tbiliszi, Kolozsvár, Eszék, Szabadka, Csíkszereda, Bern, Jekatyerinburg.

A Keleti Gyűjtemény műtárgykölcsönzéssel, illetve ismertetőik, képaláírások készítésével vett részt az Akadémia épületének 150. évét bemutató kiállításon, amely a Művészeti Gyűjteményben nyílt meg 2015. október 20-án.

Kézirattár

Az MTA 186. közgyűlésének megnyitása alkalmából az MTA elnöki titkársága felkérésére Babus Antal és Mázi Béla kamarakiállítást rendezett a Tudós Kávézó antik szekrénytárlójában **Százötven éves az Akadémia palotája** címmel. (2015. május–)

A szkopjei Magyar Nagykövetség a Nemzetközi Holokauszt-emlékezési Szövetség (IHRA) 2015–2016. évi magyar elnökségének támogatásával **Radnóti Miklós kamarakiállítást** rendezett. A három roll-up szövegét Babus Antal írta, a képeket Krähling Edit válogatta. (2015. november 9. Szkopje)

9.3 Egyéb rendezvények

IGeLU konferencia 2015. augusztus 31 – szeptember 5.

Az IGeLU az **Ex Libris felhasználóinak nemzetközi csoportja** (International Group of Ex Libris Users = IGeLU) az Ex Libris termékek felhasználóinak szószólója és közös hangja. Világszerte több mint 350 intézményt több mint 40 országból képviselnek, az évente megrendezett konferenciákon a felhasználók ismertetik jó gyakorlataikat, valamint az Ex Libris fejlesztői tájékoztatják a felhasználókat a tervezett fejlesztésekről.

A 2015. évi konferenciát Budapesten rendezték, a konferencia házigazdája az MTA KIK volt, a szervezést a hazai könyvtárakkal együttműködve szerveztük.

A szervezőbizottság elnöke Naszádos Edit volt, a könyvtárból tagja volt a bizottságnak Nagy Erika, valamint 1-1 fő a hazai Aleph-et használó könyvtárakból: ELTE EK, BME OMIKK és AVFK. Az előadások szervezése a húsztagú IGeLU programtanács kompetenciája volt, a helyi szervezőbizottság feladata a budapesti helyszín biztosítása, helyi programok (2 fogadás) megszervezése, a konferencia zökkenőmentes lebonyolítása, konferencia-szervező cég alkalmazása a regisztráció, szállások és étkezések bonyolítására.

A konferencia ideje alatt önkéntes segítőkkel kiegészülve dolgoztunk, minden előadóteremben jelen voltunk, segítettük a moderátorok és az előadók munkáját. Hosszú, sok munkával jártak az előkészületek, a visszajelzések alapján egyértelműen megérte a befektetett munka és odafigyelés: többen is egyöntetűen az utóbbi évek legjobban szervezett konferenciájaként értékelték az eseményt, amely intézményi szinten is nagy presztízsnyerés az MTA KIK számára.

PASTEUR4OA regionális találkozó 2015. október 29-30.

A PASTEUR4OA projekt (Open Access Policy Alignment Strategies for European Union Research: <http://pasteur4oa.eu/>) mintegy 50 fő részvételével nemzetközi konferenciát tartott Budapesten, az MTA Könyvtár és Információs Központban. A projekt célja az Open Access politikák összehangolása az Európai Unió tagállamaiban. Az esemény szervezési feladatait Holl András, Vas Viktória és Bilicsi Erika látta el, a résztvevők kutatást támogató szervezetek és a tudományos kutatást képviselő intézmények munkatársai voltak Ausztriából, Belgiumból, Horvátországból, a Cseh Köztársaságból, Észtországból, Magyarországról, Lettországból, Litvániából, Lengyelországból, Portugáliából, Romániából, Szlovákiából, Szlovéniából és az Egyesült Királyságból.

Diákok az Akadémián

2015. november 13-án, a könyvtár és az MTA Kommunikációs Főosztály szervezésében 3 középiskolából (ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Általános Iskola és Gyakorló Gimnázium, Kőrösi Csoma Sándor Két Tanítási Nyelvű Baptista Gimnázium és a Vörösmarty Mihály Gimnázium) összesen 75 diák tett látogatást a könyvtár törzsgyűjteményében, a Kézirattárban, a Keleti Gyűjteményben és az Akadémiai Levéltárban.

Biblioterápiás beszélgetések

2013 őszétől *Fejős Edina* könyvtáros, biblioterapeuta munkatársunk biblioterápiás beszélgetéssorozatot indított „*Üzenet a palackban*” - az üzenet, amit kiolvasunk egy irodalmi műből, személyes és egyéni, azonban másokkal is megosztható címmel. A biblioterápiás beszélgetés során személyes olvasatunkról, véleményünkéről, élményeinkről beszélgethetünk egy-egy irodalmi mű kapcsán kötetlen formában.

A program nagy sikerrel folytatódott 2015-ben: összesen 10 alkalommal 91 fő vett részt a beszélgetéseken, a tavalyi évhez képest tehát nőtt a részvétel ezeken a programokon.

Ökológiai rendezvény-sorozat / "Vigyázó szemetek Párizsra vessétek!"

A rendezvény-sorozatot közösen szervezzük a Magyar Szociológiai Társaság Holisztikus Ökológia Szakosztályával havonta egy alkalommal. A környezettudatosság kiemelkedő szereppel bír napjainkban, ezért fontos a Könyvtár számára is, hogy helyet biztosítson falai között ezen előadásoknak. A sorozat az őszi félévtől **"Vigyázó szemetek Párizsra vessétek!"** címmel folytatódott.

A klímaparadoxonok feloldási lehetőségei

Antal Z. László *Klímaparadoxonok – Lehet-e harmónia a természet és a társadalom között?* című könyvében (Budapest: L'Harmattan, 2015) felvetett gondolatokról szóló előadások hangoztak el. **Dr. Fülöp Sándor** *A klímaváltozással kapcsolatos társadalmi konfliktusok és jogi kezelésük*; **Antal Z. László** *A művészet szerepe a klímaparadoxonok feloldásában* és **Béres Tamás** *Példák az ökológiai tudatosság kialakulásának vallási eredetű motivációjára* címmel tartott előadást.

Időpont: 2015. március 25., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 57 fő

"Vigyázó szemetek Párizsra vessétek!" 1. előadás

A sorozat keretében előadást tartott **Nagy Endre** professor emeritus (Semmelweis Egyetem): *Isten, a természet és ember egysége Simone Weil alapján* és **Kuslits Béla** PhD-hallgató (Corvinus Egyetem): *Antropocén* címmel.

Időpont: 2015. szeptember 28., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 30 fő

"Vigyázó szemetek Párizsra vessétek!" 2. előadás

A sorozat keretében előadást tartott **Antal Z. László** tudományos főmunkatárs (MTA TK Szociológia Intézet): *Társadalmi normák és a természet határai* és **Vadovics Edina** szakmai vezető (GreenDependent Intézet): *A természet határain belüli élet lehetőségei* címmel.

Időpont: 2015. október 12., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 15 fő

"Vigyázó szemetek Párizsra vessétek!" 3. előadás

Faragó Tibor, az ELTE TTK Környezettudományi Doktori Iskolájának oktatója, címzetes egyetemi tanár (SZIE): *Nemzetközi klímapolitika: A párizsi tárgyalások előzményei és kilátásai* címmel tartott

Időpont: 2015. november 23., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 38 fő

"Vigyázó szemetek Párizsra vessétek!" 4. előadás

Előadást tartott: **Lányi András** ny. egyetemi docens (ELTE TÁTK Humánökológia Szak): *Ökológia rendszerváltás és ifj. Zlinszky János* egyetemi docens (PPKE), a Regionális Környezetvédelmi Központ vezető munkatársa: *Párizs után – karácsony előtt* címmel.

Időpont: 2015. december 14., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 32 fő

Budapest Science Meetup

2015 szeptemberétől a könyvtár ad helyet a Budapest Science Meetup havi rendezvényeinek. A sorozatban az alábbi előadások zajlottak intézményünkben:

Enzimatis DNS manipuláció a fókuszban – Gyimesi Máté – ELTE Biokémiai Tanszék

Történelmet írt a New Horizons a Plútónál – Tóth András – ELTE TTK/sciencemeetup blog

A csillagközi anyag – Varga-Verebélyi Erika – MTA Konkoly Thege Miklós Csillagászati Kutatóintézet

Időpont: 2015. szeptember 10., 19 óra, Konferenciaterem

A cseréphegyen túl – Római kori kerámiák kutatásának lehetőségei –Vámos Péter – Aquincumi Múzeum

A kommunikációs szándék felismerése csecsemőknél és kutyáknál: A kontingens reaktivitás szerepe – Tauzin Tibor, Gergely György - CEU, Kognitív Tudományi Tanszék

Robothang, szellembeszéd – Szokatlanul hangzó beszéd megértése és alkalmazása – Jakab Zoltán – ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Gyógypedagógiai Pszichológiai Intézet

Időpont: 2015. október 8., 19 óra, Konferenciaterem

Funkcionális MRI az agykutatásban: mítosz és valóság – Gál Viktor – MTA-TTK Agyi Képző Központ

Szintetikus biológia az evolúciókutatás szolgálatában – Nyerges Ákos – MTA-SZBK Kísérleti Evolúcióbiológiai Csoport

Mennyire jó sci-fi a Marsi? – Molnár László – MTA CSFK-Konkoly Thege Miklós Csillagászati Intézet

Időpont: 2015. november 12., 19 óra, Konferenciaterem

Rákkutatás csirkesejteken – Szüts Dávid – MTA-TTK Enzimológiai Intézet

Gondolatkísérletek vezetnek el az új gravitációelméleti forradalomhoz? – Mezei Márk – Princeton University, Princeton Center for Theoretical Science

Wellness az ókorban – Fürdő kultúra Aquincumban – Fényes Gabriella – Aquincum Múzeum

Időpont: 2015. december 17., 19 óra, Konferenciaterem

Diákok az Akadémián – látogatás a Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteményében (2015. november 13.)

Társintézmények rendezvényei

Értelmiségi karriertörténetek

Biró Annamária és **Boka László** szerkesztésében megjelent ***Értelmiségi karriertörténetek, kapcsolathálók, írócsoportosulások*** című kötetet bemutatta és a szerkesztőkkel beszélgetett **Tverdota György** irodalomtörténész.

Időpont: 2015. április 29., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 35 fő

Helynevek a Kárpát-medencében

Hajdú-Bihar megye helynevei 1. című könyv és a **Magyar Nemzeti Helynévtár** online adatbázis bemutatóján köszöntőt mondott **Bencze Lóránt** igazgató (MANySI), a szakmai bevezetőt **Hoffmann István** egyetemi tanár (MTA-DE) tartotta. Előadást tartott **Kiss Jenő**, az MTA tagja (ELTE): *A helynévtárak tudományos jelentősége* címmel; **Bába Barbara** tudományos munkatárs, szerkesztő (MTA-DE): *A Hajdú-Bihar megye helynevei 1.* című kötetéről; **Prószéky Gábor** egyetemi tanár (PPKE): *A helynevek és a digitális kultúra* címmel és **Tóth Valéria** egyetemi docens (DE): *A Magyar Nemzeti Helynévtár online adatbázis* címmel.

Időpont: 2015. október 20., 17:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 52 fő

A Pápai Református Gyűjtemények könyvei

A Pápai Református Gyűjtemények könyveinek sajtóbemutatóján köszöntőt mondott **Babus Antal** osztályvezető (MTA KIK Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye). A közönség az alábbi előadókat hallhatta: **Köntös László** gyűjteményi igazgató (Pápai Református Gyűjtemények); **Ritoók Zsigmond** professor emeritus, az MTA tagja: *A pápai református kollégium diákjai (1585–1861)*; **Körmendy Kinga** ny. osztályvezető-helyettes (MTA KIK Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye): *Voyta Adolf visszaemlékezései*; **Petrik Iván** osztályvezető (Pápai Levéltár): *"Processus visitationis": Torkos Jakab egyházlátogatása 1747-ben*; **Hudi József** levéltárvezető (Pápai Református Gyűjtemények): *Tizenöt éves az Acta Papensia, a Gyűjtemények történeti folyóirata*.

Időpont: 2015. október 21., 16:00 óra, Konferenciaterem, résztvevők száma: 39 fő

9.4 Vendégek, látogatók

Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály

- A moszkvai Rudomino Könyvtár (Всероссийская государственная библиотека иностранной литературы имени М. И. Рудомино) és más orosz közgyűjtemények könyvtárosai és restaurátorai. 2015. december 10.
- Az Országgyűlési Könyvtár „Könyvtár, ami összeköt” programjának könyvtáros résztvevői.

Keleti Gyűjtemény

- Január 19-20. Maurits van den Boogert, Koninklijke Brill NV (Dévényi K., Kelecsényi Á.)
- Február 2. Iftekhar Aziz, a Pakisztáni Iszlám Köztársaság nagykövete (Kelecsényi Á.)
- Február 6. Fulbright-csoport, 28 fő (Kelecsényi Á., Kovács N., Simonkay Zs.)
- Február 9. Gyógyszerész Egyesület 30 fős csoportja (Kelecsényi Á., Simonkay Zs.)
- Március 31. CEU csoport Somfai Anna vezetésével (Kelecsényi Á., Dévényi K., Simonkay Zs.)
- Április 3. Prof. Barend Jan Terwiel (Kelecsényi Á., Bagi J.)
- Április 15. Nemzetközi Mongolisztikai Konferencia résztvevői (Simonkay Zs.)
- Április 27-30. Mojdeh Mohammady, a teheráni Special Library of the Ministry of Foreign Affaires kéziratos szakértője (Dévényi K., Kelecsényi Á., Kovács N.)
- Június 2. Károli Gáspár Református Egyetem történelem szakos hallgatói (10 fő)(Kelecsényi Á., Kovács N.)
- Június 2. Az MTA Elnöksége (Dévényi K., Kelecsényi Á., Kovács N.)
- Július 15. Bayartu, a Pekingi Akadémia Kisebbségi Nyelv- és Irodalomkutató Intézetének főmunkatársa (Kelecsényi Á., Simonkay Zs.)
- Szeptember 1. Európai Zsidó Múzeumok kurátorainak workshopja, 25 fő (Dévényi K.)
- Szeptember 1. IGeLU konferencia résztvevői (Kelecsényi Á., Kovács N., Simonkay Zs.)
- Szeptember 14. 12. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat 15 fős csoportja (Kelecsényi Á.)
- Szeptember 17. Teherán főpolgármestere vezette delegáció és Mohammad Reza Morshedzadeh, az Iráni Iszlám Köztársaság magyarországi nagykövete (Kelecsényi Á., Kovács N.)
- Szeptember 30. Yazd Tartomány (Irán) főkormányzója és 7 fős delegáció (Kelecsényi Á., Kovács N.)
- Október 20-22. Nil Baydar, az isztambuli Süleymaniye Könyvtárban működő Török Kéziratok Intézetének főrestaurátora (Kelecsényi Á., Kovács N.)

- Október 22. H. Pinar Özcan Küçükcaşus, a TIKÁ, Török Fejlesztési Ügynökség magyarországi program koordinátora (Kelecsényi Á., Kovács N.)
- Október 30. PASTEUR40A workshop résztvevői (12 fő) (Kelecsényi Á.)
- November 2. Marisa Midori Daecto és Christine Lebeau (Kelecsényi Á.)
- November 4. Határon túli könyvtárosok csoportja (Dévényi K., Simonkay Zs.)
- November 6. A World Science Forum előadói közül:
  - Dr. Sorena Sattari, az Iráni Iszlám Köztársaság elnökének tudományos és innovációs ügyekért felelős helyettese (Kelecsényi Á., Kovács N.)
  - Prof. Ahmet Cevat Acar, a Török Tudományos Akadémia elnöke, és tanácsadója, dr. Ahmet Arslantürk (Kelecsényi Á., Kovács N.)
- November 11. Faye-Ann Schott (Library of Congress) és Allen J. Frank turkológus (Kelecsényi Á., Kovács N.)
- November 12. Csolon, a Mongol Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének igazgatója (Simonkay Zs.)
- November 13. Az Akadémia Elnöksége által szervezett *Diákok az Akadémián* program keretében 75 gimnazista és tanáraik (Bagi J., Kelecsényi Á., Kovács N., Simonkay Zs.)
- November 25. Akadémia Rekonstrukciós Bizottsága (Kelecsényi Á., Kovács N.)
- November 30. MKE Helyismereti Szekció (40 fő) (Dévényi K., Kelecsényi Á.)
- December 2. Cságoly Ferenc, MTA Rekonstrukciós Bizottsága (Dévényi K., Simonkay Zs.)
- December 10. Orosz könyvtáros-restaurátor delegáció (Dévényi K., Kelecsényi Á., Kovács N., Simonkay Zs.)
- December 15. Sacit Açıkgozoğlu művészettörténész, Marmara Egyetem (Kovács N.)

Kézirattár

- Február 3. Fulbright-ösztöndíjasok, 24 fő. (2x45 perc, angolul, Tóth Gábor)
- Február 9. Nyugdíjas gyógyszerészek, 28 fő. (2x45 perc, Tóth Gábor)
- Március 5. Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet tudományos konferenciájának résztvevői, 12 fő. (45 perc, angolul, Tóth Gábor)
- Április 28. Terbe Erika adjunktus és az ELTE nyelvészhallgatói, 10 fő. (60 perc, Krähling Edit)
- Május 4. MTA akadémikus nők csoportja, 20 fő. (40 perc, Babus Antal)
- Május 5. Sulyok Márk gyakornok. (4 óra, Boross Klára, Tóth Gábor).
- Május 29. Orbán György és képzőművész barátai, 5 fő. (60 perc, Tóth Gábor)

- Június 2. az MTA teljes vezetősége (elnök, 3 alelnök, főtitkár, főtitkárhelyettes stb.), 20 fő. (30 perc, Babus Antal)
- Június 12. Major Lajos betűtervező. (45 perc, Tóth Gábor)
- Július 8. Orbán György és Kravjánszki Róbert. (45 perc, Tóth Gábor)
- Július 29. a csíkszeredai Sapientia Egyetem munkatársai, 2 fő. (30 perc, Mázi Béla)
- Augusztus 14. Zilahy Péter, az MTA elnöki titkárságának vezetője, plusz 1 fő. (45 perc, Babus Antal)
- Szeptember 1. az IGeLU-konferencia résztvevői. (Kb. 60 fő, 4 x 40 perc, angolul, Tóth Gábor)
- Szeptember 23. Szász-Köpeczy István (Kolozsvár), a Sapientia Alapítvány Kutatási Programok Intézete programmenedzsere. (30 perc, Mázi Béla)
- Október 8. olasz doktoranduszok, 12 fő. (60 perc, angolul, Tóth Gábor)
- Október 21. Somfai Anna tartott kodikológia órát a CEU Department of Medieval Studies hallgatóinak, 6 fő. (45 perc)
- November 2. Marisa Midori Daecto (Brazília), Christine Lebeau (Franciaország), 2 fő. (30 perc, angolul, Babus Antal)
- November 4. Határon túli könyvtárosok csoportja, 10 fő. (30 perc, Mázi Béla)
- November 5. Szepesi Zsuzsa ny. könyvtárvezető és a Bölcsészettudományi Kutatóközpont informatikusai a kéziratok digitális feldolgozásáról tájékoztak, 3 fő. (120 perc, Mázi Béla, Tóth Gábor)
- November 13. Diákok az Akadémián rendezvény keretében 3 gimnáziumi osztály, 3x25 fő. (3x30 perc, Babus Antal)
- November 25. MTA Székház Rekonstrukciós Szakértői Elnöki Bizottság, 18 fő. (45 perc, Babus Antal)
- November 30. Magyar Könyvtárosok Egyesülete Helyismereti Könyvtárosok Szervezete, 30 fő. (45 perc, Babus Antal)
- December 2. Cságoly Ferenc akadémikus, az MTA Székház Rekonstrukciós Szakértői Elnöki Bizottság elnöke, (45 perc, Babus Antal)
- December 7. Budapesti Nyugdíjas Szövetség, 2 fő. (45 perc, Babus Antal)
- December 8. Pázmány Péter Tudományegyetem scriptorium-programjának hallgatói, Takács László tanítványai, 3 fő. (45 perc, Babus Antal)
- December 8. Training School Cost Action program résztvevői, 15 fő. (60 perc, angolul, Tóth Gábor)

- December 10. Orosz Idegennyelvű Könyvtár (Moszkva) munkatársai és orosz restaurátorok, 13 fő. (30 perc, Babus Antal)
- December 2. Somfai Anna kodikológiai órát tartott a CEU Department of Medieval Studies hallgatóinak, 2 x 12 fő (100 perc)

A World Science Forumon részt vevő Prof. Ahmet Cevat Acar, a Török Tudományos Akadémia elnöke török ősnymtatványokat tanulmányoz a Keleti Gyűjteményben. (2015. november)

9.5 Dokumentumok kölcsönzése kiállításokhoz

Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály

A Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály saját állományából 60, a szegedi Somogyi Könyvtárából 4, a szegedi Egyetemi Könyvtárából 7 kötetet juttatott el a Lett Nemzeti Könyvtárnak (Latvijas Nacionālā bibliotēka), az *Elga Sakse – Bridge Between Cultures* című, 2015 őszén rendezett kiállításához (Elga Sakse a magyar irodalom avatott tolmácsolója lett nyelven).

Keleti Gyűjtemény

Kaufmann Haggadah – A Museu d’Història de Barcelona *The Haggadot of Barcelona, Jewels of European Gothic Art*, 2015. március 25 – július 5.

A Stein-gyűjteményből kéziratokat, térképet, könyveket kölcsönöztünk a Savaria Megyei Hatókörű Múzeum *A titokzatos selyem* c. kiállításához 2015. május 26 – október 31.

Az OSZK *Magyarok a Kaukázusban* c. időszaki kiállításához könyvkölcsönzés 2015. március 19 – július 13.

150 éves az Akadémia Palotája c., az Akadémia Művészeti Gyűjteményében megrendezett kiállításához tibeti és mongol kéziratok, valamint könyvek kölcsönzése, 2015. október 20 – 2016. március 31.

Kézirattár

Budapesti Történeti Múzeum: *„Mátyás-templom. A budavári Nagyboldogasszony-templom évszázadai (1246–2013)”* című kiállítására egy ősnymtatványt és a Ráth-gyűjtemény egy kötetét kölcsönöztük. (2015. március 30. – 2016. január 3.)

MTA Művészeti Gyűjteménye: Kisfaludy Károly *Csőszkunyhó (Éjszakai jelenet)* című olajfestményét kölcsönöztük. (2015. március 23–)

Slovenské Národné Múzeum – Hudobné Múzeum, Pozsony: 8 felvételt kölcsönöztünk a Lányi kódexből, és engedélyt adtunk a Vietórisz-kódex képeinek felhasználásra. (2015. március–)

Országos Széchényi Könyvtár: *„S csókol minden az ég alatt.” Az év ereklýéje: egy ismeretlen Ady-kézirat* című kiállítására 5 eredeti Ady-kéziratot kölcsönöztünk. (2015. június 11 – július 13.)

MTA Művészeti Gyűjteménye: *150 éves az Akadémia palotája* című kiállítására 75 tételt kölcsönöztünk. A kiállított tárgyak válogatása, 45 tétel cíMLEÍRÁSA, valamint 5 ismertető szöveg Mázi Béla munkája. (2015. október 20 – 2016. március 18.)

MTA KIK: *Goethe az Akadémiai Könyvtárban* című kiállításához számos tételt kölcsönöztünk. (2015. november 9–14.)

Klaus Hübner nyugalmazott heidelbergi professzor elkészült a Gustav Robert Kirchhoff emlékének szentelt honlappal. Mivel Kirchhoff Eötvös Loránd tanára volt, a Kézirattár jelentős mennyiségű kézirattal támogatta a honlapot, amely az alábbi címen érhető el: <http://www.kip.uni-heidelberg.de/oefwiss/kirchhoff-vorlesungen/>

„S csókol minden az ég alatt.” Az év ereklýje: egy ismeretlen Ady-kézirat című kiállítás az Országos Széchényi Könyvtárban (2015. június 11 – július 13.)Fotó: Országos Széchényi Könyvtár

9.6 Sajtóvisszhang, PR

Tér, idő, közösség – tudományos konferencia Tornalján, Városi Művelődési Központ, 2015.

január 23-24., In: Irodalmi Szemle Online

<http://www.irodalmiszemle.bici.sk/mhely/2207-ter-id-koezoesseg-tudomanyos-konferencia-tornaljan>

<http://www.hirek.sk/video/20150129213756/Nagy-tudomanyok-helyszine-akis-gomori-varos.html>

A Kossuth Rádió Hely c. műsorának az Akadémiát bemutató részében a Keleti Gyűjteményről készített interjút Farkas Erika riporter 2015. október 14-én. (Kelecsényi Ágnes)

2015. november 4-én Várkonyi Benedek készített interjút a Keleti gyűjteményről a **Kossuth Rádió Tér-Idő c. tudományos műsora** részére. (Kelecsényi Ágnes)

A tudomány otthona másfél százada áll. Metropol. 2015. június 2. 6–7. (A Kézirattárról is.)

Féltve őrzött könyvkincsek. Metropol. 2015. november 27. 7. (A Kézirattárról is.)

Beszámoló a helyismereti könyvtárosok szakmai kirándulásáról. (internetes publikáció):

<http://mke.info.hu/konyvtarvilag/2015/12/beszamolo-a-helyismereti-konyvtarosok-szakmai-kirandulasarol/>. (A Kézirattárról is.)

Ráday Mihály: A Magyar Tudományos Akadémia székháza. Interpress Magazin, 2015. november. 108–113. (A Kézirattárról is.)

A Hely. A Magyar Tudományos Akadémia. (Farkas Erika műsora) Kossuth Rádió, 2015. október 22. 11.07–11.30. (Nyilatkozat a Kézirattárról.)

Tér-Idő. A Magyar Tudományos Akadémia. (Várkonyi Benedek műsora), Kossuth Rádió, 2015. november 12. 14.34–15.00. (Nyilatkozat a Kézirattárról.)

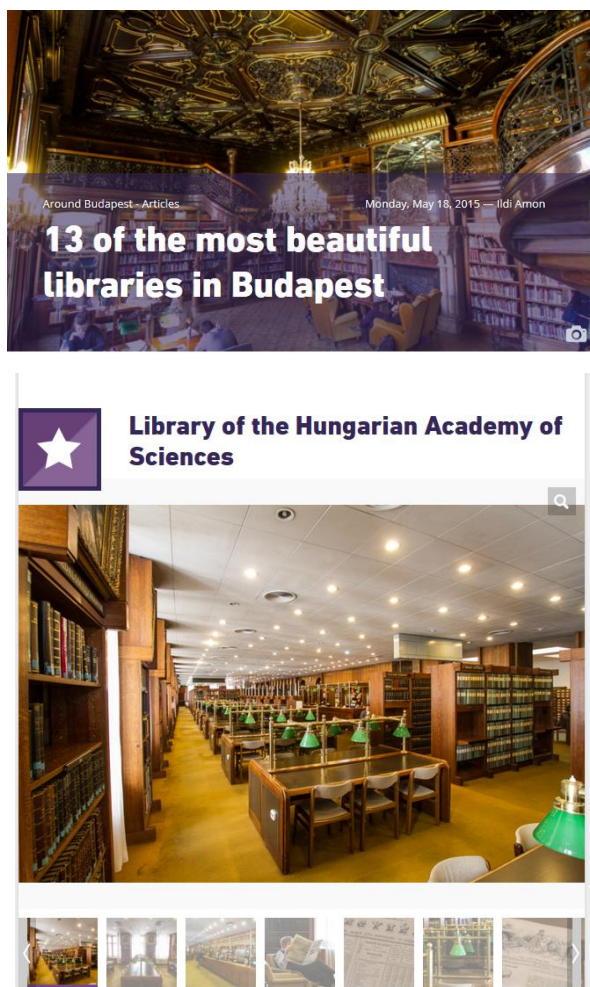
Mit kínálnak a könyv terei? A kolozsvári előadásról (2014. december 6.) Kustán MagyariAttila, Erdélyi Riport, 2015. 01. 02. <http://erdelyiriport.ro/kultura/mit-kinaljanak-a-konyv-terei> (Monok István)

Egy világ és egy emberiség van. Beszélgetés Monok Istvánnal „A könyv története” kapcsán. 2015. február 5. (László Ágnes, Kossuth Kiadó) <http://www.szeretlekmagyarorszag.hu/a-konyv-tortenete>

Alakváltás idején. Beszélgetés Monok Istvánnal az MTA Könyvtárról (Lőcsei Gabriella). Élet és Tudomány, 2015/19. 582–584. p.

A **welovebudapest.com** internetes oldalon illusztrált cikk jelent meg Budapest legszebb könyvtáiról, többek közt az MTA KIK-ről is:

<http://welovebudapest.com/budapest.and.hungary/13.of.the.most.beautiful.libraries.in.budapest>

Forrás: welovebudapest.com

10. Pályázatok, támogatások

10.1 Hazai pályázatok

Tájékoztatási és Olvasószolgálati Osztály

Az EMMI meghívásos pályázatán az ODR szolgáltatás támogatására az MTA KIK 1 500 000 Ft támogatást nyert el (27493/2015/KOZGYUJT számon).

MTA-pályázat

A Kutatóintézeti Főosztálytól az Európai Unió és hazai kutatóintézeti pályázatok kiegészítése címén 2 280 000 Ft támogatást nyert el a Könyvtár.

Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály (TTO)

OTKA-pályázat, ill. projekt

- Tárgyévben beadott, ill. elnyert konzorciális OTKA-pályázat: *Karriermodellek és karrierépítés a kutatás-fejlesztésben* (2016-2019). Konzorcium résztvevői: ELTE, MTA TK, MTA KIK.

MTA Életpálya Monitor

- A programhoz nyújtott MTA-támogatás támogatás 2015-ben beépült a KIK költségvetésébe (folyamatos feladat).
- A Lendület Program vizsgálatának első eredményeit a TTO az 2015-ös *Lendület Nap* (2015. február, MTA Székház) mutatta be.
- A program keretében 2015-ben elkészült (1) Az MTA Vendégkutatói Program vizsgálata, ill. a vonatkozó dokumentumok, valamint (2) a Bolyai Ösztöndíj program vizsgálatának címadatbázisa és on-line adatfelvételi rendszere (A 2015-ös eredményeket részletes szakmai beszámoló foglalja össze)

MTA-pályázat nemzetközi projektek költségtámogatására (IMPACT-EV)

- Az IMPACT-EV FP7-es projekt megvalósítását célzó önrésztámogatás

A pályázatok és projektek tárgyévi költségvetésének sarokszámai

Projekt	Időtartam	Teljes támogatás	Tárgyévi bevétel	Tárgyévi költség (becsült érték)	Megjegyzés
MTA Életpálya Monitor	folyamatos	1M Ft/év	1M Ft	1M Ft	Beépült támogatás
OTKA-projekt (konzorciális)	2016-2019	4,6M Ft/4 év	0 Ft	0 Ft	Támogatás kezdőéve: 2016
MTA költségtámogatás uniós projektekre	2015	1,7M Ft	1,7M Ft	1,7M Ft	IMPACT-EV önrésztartalmának részleges fedezete

NKA-pályázatok keretében összesen 10 574 452Ft-ot nyert a Könyvtár a 2015-ös esztendőben az alábbiak szerint

Sorszám	Téma	Folyósító	Támogatás (Ft)
3437/1962	Csesznegi Viktória és Stohl Róbert: A zombori kármelita rendház könyvtárának régi állománya című könyv kiadására	NKA Könyvkiadás Kollégiuma	300 000
3437/1963	Nagy Ferenc és Kiss Csongor (szerk.): Bolyai-Gauss levelezése című kiadvány első teljes magyar fordításának kiadására (Bolyai életműkiadás 3. kötet)	NKA Könyvkiadás Kollégiuma	700 000
3533/214	A Könyvtár Könyvkötészeti Műhelye tevékenységéhez szükséges szakmai anyagok beszerzésére	NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	574 452
4921/00897	A Die Hungarica-Sammlung der Frankeschen Stiftung zu Halle 4 kötetének német nyelvű megjelentetésére az EMMI miniszter döntésének végrehajtásaként	NKA Igazgatósága	4 000 000
3532/359	A Régi Magyar Művek Digitális Tára megvalósítására	NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	5 000 000

IF-028/2015 – MTA INFRA pályázat

Határidő	Feladat	Katalógusba bevitt tételek (db)	Kifizetett összeg, Ft
2015. 09. 15.	retrospektív konverzió őrlapok alapján	12 475	3 152 500
2015. 11. 10.	retrospektív konverzió őrlapok alapján	39 674	10 003 000
2015. 12. 03.	retrospektív konverzió őrlapok alapján	47 102	11 843 500
Összesen		99 251	24 999 000

Nyomtatott katalógusok retrospektív konverziója elő- és utómunkálatokkal, ezen belül:	Cédulák (db)	Teljesítés (db)	Elszámolt Ft (br.)
Többkötetes, magyar és idegen nyelvű könyvek leírásának konverziója	17 147	17 147	4 286 750
A Kézirattár anyagából az 1954 utáni kéziratok katalógusának tételei	24 428	24 428	6 107 000
A Keleti Gyűjtemény állományába tartozó könyvek leírásának konverziója	13 982	13 982	3 495 500
Szláv, zömmel cirill betűs könyvek leírásának konverziója	10 050	10 050	2 512 500
Technikai elő- és utómunkák (őrlapok leválogatása, rendezése, visszaosztása)			798 000
Összesen:	65 607	65 607	17 199 750

10.1.1 Egyéb pályázatok

Keleti Gyűjtemény

A Keleti Gyűjtemény 2015-ben a Kaufmann-gyűjteményt érintő pályázatot nyújtott be a Rothschild Foundation (Hanadiv) Europe-hoz. Az elnyert 9592 GBP (3 970 000 Ft) összegből 32 kézirat restaurálására kerül sor a 2016 februárjától számított 15 hónapon belül.

Szerződés alapján létrejött projektek

A Koninklijke Brill NV-vel kötött szerződés alapján a kiadó által küldött szakember végezte el 179 arab kéziratunk digitalizálását, a költségeket is a holland fél viselte.

Az év folyamán az Izraeli Nemzeti Könyvtár megkeresésére előkészítettük héber kézirateink digitalizálási projektjét. A 2015. december 9-én aláírt szerződés értelmében az izraeli fél finanszírozza a kéziratok itteni digitalizálását két éves projekt keretében.

10.2 Európai Unió pályázatok

Futó projektek, ill. elnyert támogatások

Tudománypolitikai és Tudományelemzési Osztály:

IMPACT-EV (FP7)

Az uniós konzorciális projekt (2014–2017) második évének ütemezett kutatási teljesítései, ill. szakmai, valamint pénzügyi beszámoló a projekt első jelentési periódusáról (1–18. hónap). A beszámolót a támogató (EU EC, Research DG) elfogadta.

COST-programok

Tárgyévben a TTO két európai COST-programhoz csatlakozott:

- New Frontiers of Peer Review (PEERE Cost Action TD1306, MC-tagság)
- Analyzing the dynamics of information and knowledge landscapes (KNOWeSCAPE Cost Action, TD1210, MC-tagság)

A pályázatok és projektek tárgyévi költségvetésének sárokszámái

Projekt	Időtartam	Teljes támogatás	Tárgyévi bevétel	Tárgyévi költség (becsült érték)	Megjegyzés
IMPACT-EV (FP7)	2014-2017	~70M Ft/4 év	~28M Ft	~8M Ft	Előző évi nyitóegyenleg: ~20M Ft

Informatikai főigazgató-helyettes

- PASTEUR4OA (Open Access Policy Alignment Strategies for European Union Research) – 2014-2016

Projekt	Időtartam	Teljes támogatás	Tárgyévra eső támogatás
PASTEUR4OA	2014-2016	~12 500 000 Ft/3 év	4 420 022 Ft

PASTEUR4OA regionális konferencia az MTA KIK-ben 2015. október 29-30-án.

10.3 Bevételek

Terembérlet

A 2015-ös esztendőben terembérleti díjból 593 322 Ft + Áfa bevétele volt a Könyvtárnak.

Keleti Gyűjtemény

A Keleti Gyűjtemény helyben is biztosít lehetőséget a reprográfiai igények azonnali kielégítésére, melyből nettó 87 080 Ft bevétel származott.

Keleti Gyűjteményből származó kéziratok és könyvek Mikrofilmtárban készített szkenneléséből, illetve a Gyűjtemény által kiadott felhasználási engedélyekből 306 324 Ft, és 5666 EUR, 55 GBP, illetve 255 USD azaz 1 866 000 Ft, összesen 2 172 324 Ft bevétel folyt be a Könyvtár számlájára.

A Keleti Gyűjtemény kiadványai közvetlenül a Gyűjteményben is megvásárolhatóak, helyi értékesítésből idén 28 000 Ft bevétel származott.

Kézirattár

Szolgáltatás	Darabszám	Összeg
Fekete-fehér digitális felvétel	10 997	406 889 Ft
Színes digitális felvétel	4399	3 352 038 Ft
Papíralapú másolat	2224	82 288 Ft
Bevétel összesen		3 841 215 Ft

11. Gazdálkodás

Összefoglaló, általános megállapítások

A 2015-es év likviditás szempontjából nehéz helyzet elé állította intézményünket az MTMT és az EISZ költségvetése miatt. Az MTMT gazdálkodásában a TÁMOP kifutása után az EMMI és az NKFIH 2015 évi (60 és 50 m Ft) plusz támogatása, viszont az EISZ-nél egy egyszeri plusz 300 m Ft-os Springerlink 2015 évi adatbázisának a támogatása jelentene megoldást. Az EISZ működési kiadásai is emelkedtek, amelyre szintén szükség lenne cca. 20 m Ft többlettámogatásra.

Az MTA KIK 2015 évi eredeti előirányzata (778 600 e Ft) 8500 e Ft-al kevesebb, mint a 2014. évi.

A 2015 évi módosított előirányzata (1.125.114 e Ft) 82.767 e Ft-al kevesebb, mint a 2014 évi.

A személyi juttatások bruttó kifizetése 10,3 %-al volt magasabb, mint 2014 évben.

Az állománygyarapításra (ebben csak a papíralapú kiadványok szerepelnek) fordított összeg 40%-al volt kevesebb, mint a 2014 évben. A felhasználás a digitális adatbázisok beszerzésének irányába mozdult el.

Az intézmény működési bevételei (ÁFA-val) 27,9 %-al növekedtek 2015-ben.

A támogatásértékű átvett pénzeszközök 11%-al csökkentek az előző évihez képest (TÁMOP program kifutásának következtében).

Az engedélyezett létszámkeret 2015 elején 108 fő volt, amelyből 4 fő fiatal kutató.

Létszámváltozás bemutatása

2015. november 1-től új általános főigazgató-helyettes lépett be Gaálné Kalydy Dóra személyében, mivel Téglási Ágnes főigazgató helyettes asszony 2015. december 31-től nyugdíjba ment.

A Könyvtár Igazgatóságán 2015. január 1-től új igazgatási csoportvezető lett kinevezve Vas Viktória személyében, aki az (angol nyelvű) pályázatok készítésében is aktívan közreműködik.

A Gazdasági osztály két munkatársa cserélődött az év folyamán, Hegedűs Attiláné és Kotri Katalin elment, Baráth Eszter és Kiss Ákos Lórántné lépett be.

Az EISZ csoportban is történtek személyi változások, kilépett Páll Zoltán és Giczi András, akik helyett Dér Ádám és Lencsés Ákos érkezett. A két új kolléga is magasan képzett, fiatal és kiváló szakember. Az EISZ titkárságon dolgozik még – megbízásban, 2016.január 1-től kinevezéssel – Dániel Ágnes, aki eddig Láng István professzor munkatársa volt.

Könyvárunkban a három fiatal kutató létszáma egy fővel növekedett, Szabó Ádám személyében.

A 2015 évi fontosabb gazdasági események ismertetése, a személyi juttatások alakulása

Ebben az évben az egyik kiemelkedő esemény a TÁMOP – (MTMT – MyCite) projekt végleges realizálódása, a még hátralévő feladatok elvégzése volt, melynek ellenőrzése és a felügyeleti szerv által való lezárásra is megtörtént.

A 2014. évi pénzmaradványból áthúzódó INFRA-IF-47/2014. fejlesztés támogatása felhasználása bérjellegű kifizetésként 12 000 e Ft összegben valósult meg ebben az évben (Digitálizálási feladatok).

A 2015. év legjelentősebb támogatása az EU-s IMPACT projekt – több éves kutatási program keretében – ebben az évben 25 878 e Ft (82 742 EURO) bevételt jelentett, amelyből 4772 e Ft (2014) és 15 000 e Ft (2015) személyi többletforrást biztosított.

EU-s támogatás volt még a PASTEUR4OA projekt 5713 e Ft, amelyből a személyi keret 5101 e Ft volt. Az EOD EU-s program keretében utófinanszírozásként kapott összegből 3314 e Ft személyi jellegű többletforráshoz jutott intézményünk.

Vagyoni helyzet alakulása, beruházás felújítás.

Sor-szám	Megnevezés	Immat.javak	Ingatlanok	Gépek	Beruházások és felújítások	Összesen
1	Tárgyévi nyitó állomány / 2014.záró	88 029	546	3 533 813	0	3 622 388
2	Immateriális javak beszerzése	96 782	0	0	0	96 782
3	Nem aktivált felújítások	0	0	0	569	569
4	Beszerzés+Felújítás aktivált	0	0	19 514	0	19 514
5	Beszerzés+Felújít.nem aktivált	0	0	0	0	0
7	Pénzforgalmi növekedés	96 782	0	19 514	569	116 865
8	Térítésmentes átvétel+"0" szálaosztályból áts.	0	0	124 006	0	124 006
9	Egyéb növ. képzőművészet gyar.tér.mentes	0	0	81	0	81
10	Összes növekedés	96 782	0	143 601	569	240 952
11	Értékesítés	0	0	154	0	154
12	Selejtezés	0	0	0	0	0
13	Térítésmentes átadás	0	546	0	569	1 115
14	Összes csökkenés	0	546	154	569	1 269
15	Bruttó érték összesen. 2015.12.31-én.	184 811	0	3 677 260	0	3 862 071
16	Terv sz.ÉCS nyitó állom. 2015.01.01.	84 515	0	214 935	0	299 450
17	ÉCS növekedés	20 229	0	18 786	0	39 015
18	ÉCS csökkenés (selejtezés,kazán)	0	0	154	0	154
19	Terv.sz.ÉCS záró állom.2015.12.31.	104 744	0	233 567	0	338 311
20	Eszközök nettó értéke. 2015.12.31.	80 067	0	3 443 693	0	3 523 760
21	Teljesen leírt (0-s)eszk.bruttó értéke	82 935	0	181 809	0	264 744
	2015 Nyitó nettó összesen:					3 322 938
	2015 Nyitó beruházások:					0
	2015 Nyitó nettó mindösszesen:					3 322 938

2014.01.01-től az MTA LGK átvette az MTA KIK székházát, illetve a Budaörsi DEPO ingatlanokat 1 030 264 e Ft értékben.

2015 évben beruházást és felújítást hajtottunk végre az ingatlanon nettó 1115 e Ft értékben, melyet térítésmentesen átadtuk az MTA LGK részére.

Immateriális javak állománya 96 782 e Ft-al emelkedett, míg a gépek – berendezések állománya 143 447 e Ft-al nőtt. Az Intézet térítésmentesen kapott számítástechnikai eszközöket nettó: 3317 e Ft értékben.

A Könyvtárnak, mint állami fenntartású intézménynek a leltárában kimutatott közgyűjtemény értékét- könyvszerinti értéken – a nemzeti vagyon részeként kell kimutatnia, ezért nem a 0-ás Nyilvántartási számlák között, hanem a Kulturális javak között az 1-es számlaosztályban tartja nyilván.

Kulturális javak állományának alakulása	
2015.12.31. záró állomány értéke	3 411 987 e Ft
2015. évi összes beszerzés	120 689 e Ft
- pénzforgalomból	98 141 e Ft
- adományból	22 548 e Ft

Képzőművészeti javak állományának alakulása	
2015.12.31. záró állomány értéke	2839 e Ft
2015. évi összes beszerzés	481 e Ft
- pénzforgalomból	400 e Ft
- adományból	81 e Ft

2015. évi pénzmaradvány alakulása

2015. évi pénzmaradvány összesen	127 993 e Ft
ebből személyi juttatás	31 812 e Ft
ebből IMPACT projekt	11 027 e Ft
ebből MTA/MTMT tám.	7280 e Ft
ebből NKFI/MTMT tám.	9785 e Ft
ebből OTKA/Monok	860 e Ft
ebből NKA/német kiadv.	2860 e Ft
ebből járulékok összesen	8242 e Ft
ebből dologi összesen	44 759 e Ft
ebből ODR projekt	1229 e Ft
ebből IMPACT projekt	551 e Ft
ebből MTA/MTMT tám.	1969 e Ft
ebből MTA/Könyvesz.	7500 e Ft
ebből NKFI/MTMT tám.	16 525 e Ft
ebből egyéb műk. kiadás összesen	2 e Ft
ebből int. beruházás összesen	43 177 e Ft
ebből /szkennelő+szoftver	22 000 e Ft
ebből NKFI/MTMT szofver	21 000 e Ft

	Megnevezés (05311003)	Fők. szám	Eredeti előir.	Módosítások	Módosított előir.	Halmazott tény	Nettó maradvány	Megjegyzés	Egyéb
	Csere belf.könyvbeszerzés	511311	0	0	0	45 280			
	Csere belf.folyóirat 2015	511321	10 000 000	0	10 000 000	3 210 471			
	Csere belf.folyóirat 2014	511321	0	0	0	2 597 546			
	Csere e.folyóirat online	511322	0	0	0	10 076 482			
	Csere mindösszesen:		10 000 000	0	10 000 000	15 929 779	-5 929 779		
	Könyv belföldi forrásból	511312	20 000 000	2 000 000	22 000 000	1 030 559			
	Könyv külföldi forrásból	511315	0	44 000	44 000	5 705 645			
	Könyv belf.elektronikus formában (CD,DVD)	511314	0	0	0	169 383			
	Könyv egyéb belf.forrás.gazd.oszt.	511313	0	0	0	15 238		ODR	2014/2015
26	ODR.2014/2015.belf.könyvbesz.	511312	0	960 000	960 000	960 010		1 295 520	könyv
26	ODR.2014/2015.külf.könyvbesz.	511315	0	336 000	336 000	335 510		204 480	postaktg.
26	ODR.2015/2016.könyvbeszerzés	511312		1 336 000	1 336 000	0			
	Könyv mindösszesen:		20 000 000	4 676 000	24 676 000	8 216 345	16 459 655	1 500 000	
	Folyóirat belföldi forrásból	511323	0	0	0	864 650			
	Folyóirat külföldi forrásból (SUWECO,Harrass.)	511325	30 000 000	0	30 000 000	15 887 739			
	Folyóirat egyéb belf.forrás: gazd.oszt.	511324	0	0	0	252 977			
	Folyóirat mindösszesen:		30 000 000	0	30 000 000	17 005 366	12 994 634		
	Raktár,régi Ak.kiadv. egyéb biz.felhaszn.	511331	0	0	0	46 066		31 344 994	
	Kézirat,régikönyv összesen:	511335	0	0	0	0	0		
	Mikrofilm összesen:		0	0	0	0	0		
	Könyv,f.irat,kézirat összesen:	511	60 000 000	4 676 000	64 676 000	41 197 556	23 478 444	38 600 010	
	Online adatbázis előfizetés (EISZ- 12 m Ft))	52131	10 000 000	0	10 000 000	1 164 144		9 852 562	
			0	0	0	0			
	Egyéb online előfizetés		0	0	0	0			
	Adatbázis,on-line előf.össz.: (05321003)	52131	10 000 000	0	10 000 000	1 164 144	8 835 856		
	Mindösszesen:	5	70 000 000	4 676 000	74 676 000	42 315 634	32 360 366	21 052 359	
	Előirányzat módosítások:	-							
	ODR 2014/2015 1.500 e Ft (1.296+204 e Ft)			1 296 000					
	ODR 2015/2016 1.336 e Ft (1.336+164 e Ft)			1 336 000					
	MTA támogatás (7,5 mFt)			2 000 000					
	NAV SZJA 1%			44 000					
	Módosítások összesen:			4 676 000					

MEGNEVEZÉS	BEVÉTELEK (E FT)
NAV 2014 évi SZJA átutalása	44
TÁMOP bevételi támogatása	51 281
NKFHI-MTMT 2015 támogatás	50 000
NKA (Német kötet)	3 600
NKA (kötészeti anyagok)	574
NKA (Bolyai életmű)	700
NKA (Zombori Karmelita c.könyv kiadása)	300
OTKA (A kincstártól a könyvtárig)	3 052
MTA (Rózsa ig.emlékkönyv)	277
Átvett pénzeszköz összesen	109 828
Készlet (könyv, folyóirat) értékesítés	130
Könyvtári szolgáltatások bevétele	46 622
Ingatlan bérbeadás bevétele (EXLH, Büfé)	5 095
Kiszámlázott ÁFA bevétel	13 499
NAV ÁFA visszatérítés	86 960
Árfolyam nyereség bevétele	74
Egyéb bevétel	126
Saját működési bétel összesen	152 506
IMPACT EU-s bevétel (EURO)	25 878
EOD utófinanszírozás 2014/2015	4 209
COST training	312
Külföldről átvett működési támogatás összesen	30 399
2014 évi pénzmaradvány ig.bevétele	131 170
MTA ktg.v.támogatás	674 609
Bevétel összesen	1 098 512
- MTA IF-028/2015 digitalizálás	75 000
- MTA IF-016,043/2015.szoftver, hardver	4 500
- MTA támogatás – kompenzáció bérre	4 509
- MTA/ODR támogatás könyvbeszerzésre	1 500
- MTA támogatás fiatal kutatók alkalmazása	8 220
- MTA támogatás: Életpálya Monitor program	1 000

MEGNEVEZÉS	BEVÉTELEK (E FT)
- MTA támogatás: EU-s pályázat költség	2 280
- MTA MTMT tagi hozzájárulás	3 400
- MTA állománygyarapítás	7 500
- MTA szkennер+szоftver beszerzés támogatása	22 000
- MTA MTMT támogatása	11 000

MEGNEVEZÉS	KIADÁSOK (E FT)
Személyi juttatások	420 425
Munkaadókat terhelő járulékok	117 039
Dologi kiadások	283 988
- Állománygyarapítás könyv, folyóirat	41 126
- Informatikai szolgáltatások	89 322
- LGK üzemeltetési kiadások	50 241
- ÁFA	47 461
Egyéb működéssel kapcsolatos kiadások	653
- Nemzetközi tagdíjak	652
- Maradvány visszautalása	1
Intézményi beruházás ÁFÁ-val	147 692
Felújítás ÁFÁ-val	723
Összesen:	970 520
Bevételek összesen:	1 098 512
Kiadások összesen:	970 520
Átfutó kiadások	0
Módosított pénzmaradvány:	127 992
- TÁMOP 2015. évi maradványa	28
- MTA támogatás maradványa (22+7,5+11 m Ft)	40 500
- IMPACT EU-s pályázat maradványa	31 717
- MTA ODR 2015/2016. évi maradványa	1 229
- USD számla könyvbeszerzésre	35
- OTKA maradványa	2 879
- NKA maradványa	1 604
- NKFHI - MTMT 2015 maradványa	50 000